

กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวอันติมา ยัพราชภูรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง

การศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SUPERVISORY STRATEGIES OF SCHOOL COUNSELORS IN SECONDARY SCHOOLS
IN BANGKOK UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
MINISTRY OF EDUCATION

Miss Untima Yupparach

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum
Development

Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดย	นางสาวอันติมา ยัพรราชกุล
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จรุงศรี มาตีกโกวิท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์)

อันติมา ยัพรราชฤทธิ์ : กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (SUPERVISORY STRATEGIES OF SCHOOL COUNSELORS IN SECONDARY SCHOOLS IN BANGKOK UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION MINISTRY OF EDUCATION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 255 หน้า.

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 119 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI Modified และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบริการติดตามประเมินผล ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูล โดยมีค่าดัชนี PNImodified สูงที่สุด คือ ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (PNImodified = 0.404)

กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง 40 วิธีดำเนินการ ดังนี้ กลยุทธ์หลัก 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว กลยุทธ์รอง 1.1) การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว 1.2) การสร้างการยอมรับในการนิเทศ กลยุทธ์หลัก 2 เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย กลยุทธ์รอง 2.1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว 2.2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว กลยุทธ์หลัก 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว กลยุทธ์รอง 3.1) ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก 3.2) สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศครูแนะแนว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติดี .....

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2559

5883888827 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS: SUPERVISORY STRATEGIES / SCHOOL COUNSELORS

UNTIMA YUPPARACH: SUPERVISORY STRATEGIES OF SCHOOL COUNSELORS IN SECONDARY SCHOOLS IN BANGKOK UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION MINISTRY OF EDUCATION. ADVISOR: ASST. PROF. JURAIKAT SUDRUNG, Ph.D., 255 pp.

This research is a descriptive research. The purposes of this study were to 1) study supervision's current and desirable states of secondary school counselors in Bangkok under the Office of the Basic Education Commission 2) develop strategies of supervision for secondary school counselors in Bangkok. 3) examine strategies of supervision for secondary school counselors in Bangkok. The samples were 119 secondary schools in Bangkok under the secondary educational service area office 1 and 2. The information was collected from 119 school administrators or deputy school administrators. The research instruments were questionnaires and strategies' assessment. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI Modified technique and content analysis.

The research found that the overall of current states of supervision for secondary school counselors in Bangkok under the Office of the Basic Education Commission was at the moderate level. Considering to each fields of study were found that the highest mean was evaluated services. The overall of desirable state was at the highest level. Considering to each fields of study were found that the average of data collecting service was at the highest level and PNI modified index value of the psychological counseling service was at the highest level too. (PNImodified = 0.404).

Strategies of supervision for secondary school counselors in Bangkok under the Office of the Basic Education Commission consist of 3 primary strategies, 6 secondary strategies and 40 procedures. The first main strategy develops counseling policy strategies. Secondary strategies were to 1.1) restructure supervision of school counselors 1.2) create supervisory acceptance. The second main strategy accelerates the supervisory development variously. The secondary strategies promote 2.1) supervision activities in the field of counseling services. 2.2) supervision activities in the field of counseling activities. The third main strategy develops collaboration and encouragement of contributing to supervision for secondary school counselors. The secondary strategies encourage school counselors to 3.1) cooperate in internal and external school supervisions 3.2) strengthen school counselors' supervision.

Department: Educational Policy Management and Leadership   Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

Field of Study: Supervision and Curriculum Development

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านคอยเมตตา ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและเอาใจใส่อย่างดียิ่ง คอยกระตุ้นส่งเสริมให้มีความพยายาม ไม่ย่อท้อต่อความความเหน็ดเหนื่อย ปลุกฝังความเป็นนักวิชาการที่ดีแก่ศิษย์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ปัญญา อัครพุทธพงศ์ อาจารย์นาทพงศ์ หนูสวัสดิ์ และคณาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยาตรี มาติลโกวิท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพิชารภรณ์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัยนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ผู้เป็นแรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข ให้คำชี้แนะในการสร้างเครื่องมือการวิจัย และตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์กลยุทธ์

ขอโน้มกราบขอบพระคุณพ่อท่าน สมณะ สิกขมาตุ และญาติธรรมชาวอโศก ที่ปลุกฝัง อบรมบ่มเพาะให้ผู้วิจัยตั้งมั่นในคุณความดี มีความพากเพียร และอดทนต่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณตาคุณ-คุณยายเสียน ทาระพันธ์ คุณแม่ไพรวรรณ ประดิษฐ์ศรีวรกาล คุณพ่อสุชาติกร เกลี้ยงพร้อม คุณพ่อไสว-คุณแม่เกษร ยัพราชภูร์ และทุกคนในครอบครัว

ที่สนับสนุนช่วยเหลือ ทั้งร่างกายแรงใจ ทุนทรัพย์ จนผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ

ขอขอบคุณ นายคชาวุธ ยัพราชภูร์ ผู้เป็นทุกอย่างทุกอย่าง คอยอยู่เคียงข้างและเป็นกำลังใจสำคัญของผู้วิจัยเสมอ ไม่ว่าจะยามทุกข์หรือยามสุข

ขอขอบคุณมิตรภาพที่แสนดีจากเพื่อนนิสิตสาขานิเทศการศึกษารุ่น 16 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือแนะนำ และให้กำลังใจตลอดเวลาที่เรียนด้วยกัน

หากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อวงการการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้ให้กับทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	1
สารบัญภาพ.....	4
บทที่ 1 บทนำ.....	5
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
คำถามการวิจัย	11
นิยามคำศัพท์.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
ขอบเขตประชากร	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแนะแนว.....	15
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	39
ความหมายของการนิเทศ.....	39
ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา.....	40
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	42
หลักการนิเทศการศึกษา.....	46
กระบวนการนิเทศการศึกษา	49

รูปแบบการนิเทศการศึกษา.....	53
เทคนิคการนิเทศการศึกษา.....	56
การนิเทศภายในโรงเรียน	61
รูปแบบการนิเทศภายใน.....	71
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์.....	72
ความหมายของกลยุทธ์	72
การจัดการกลยุทธ์.....	74
การกำหนดกลยุทธ์.....	76
การวางแผนกลยุทธ์.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	90
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
วิธีดำเนินการวิจัย	99
ขั้นตอนการวิจัย.....	99
บทที่ 4.....	104
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	104
ตอนที่ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม	104
ตอนที่ 1.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ นิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	106

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการ นิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	134
ตอนที่ 3 ผลร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	157
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	196
สรุปผลการวิจัย.....	196
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์อภิปรายผลการวิจัย.....	210
ข้อเสนอแนะ	218
รายการอ้างอิง.....	219
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	255

สารบัญตาราง

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	105
ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการ นิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมของขอบข่ายงานแนะแนว	106
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการ นิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม ของขอบข่ายงานแนะแนว.....	108
ตาราง 4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การจัดบริการแนะแนว ด้านบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา.....	114
ตาราง 5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	117
ตาราง 6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การ.....	120
ตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การ.....	123
ตาราง 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	126
ตาราง 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน การ.....	129

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามตามสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน	134
ตาราง 11 ตารางสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งด้าน	146
ตาราง 12 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	158
ตาราง 13 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	162
ตาราง 14 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	166
ตาราง 15 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	170
ตาราง 16 สรุปกลยุทธ์ SO ST WO WT สำหรับการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	173
ตาราง 17 แสดงกลยุทธ์และวิธีการของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพ	177
ตาราง 18 กลยุทธ์หลักของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	181
ตาราง 19 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการของการการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	182
ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์คำร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็นกลยุทธ์หลักทั้ง 3 ประเด็น	186
ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์คำร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาใน	

กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็นกล
ยุทธ์รองทั้ง 6 ประเด็น 187

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์คำร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมิน
ความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็น
วิธีดำเนินการทั้ง 40 ประเด็น 188

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	14
ภาพที่ 2	ขอข่ายงานแนะแนว.....	33
ภาพที่ 3	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้ยั่งยืนก็คือการพัฒนาคน เพราะคนคือผู้สร้างและพัฒนาสิ่งต่างๆ การสร้างคนที่มีประสิทธิภาพไม่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันสั้น เพราะการขัดเกลาหล่อหลอมคนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ระยะเวลานานและต้องดำเนินการโดยการให้การศึกษา การจัดการศึกษาชาติจึงกำหนดระยะเวลาการศึกษานานนับ 10 ปี นักวิชาการเชื่อว่าการศึกษาคือการพัฒนาความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทำให้บุคคลมีศักยภาพสูงสุด แต่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้การพัฒนาเยาวชนไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวัง การดูแลช่วยเหลือให้เยาวชนมีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559)

ในรอบปี 2556 - 2557 Child Watch Thai สถาบันรามจิตติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้สำรวจสภาวะการณ์การใช้ชีวิตเด็กและเยาวชนไทยในช่วงวัยต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดกลุ่มตัว อย่างเกือบทั่วประเทศกว่า 25,975 คน ใน 7 ภูมิภาค มีสภาวะการณ์ที่น่าสนใจหลายมิติ เช่น มิติชีวิตกับการเรียนรู้ พบว่า เด็กโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 เข้าเรียนไม่ครบทุกคาบ “โดดเรียน” เป็นประจำ และเมื่อดูรายภาคพบว่า ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามลำดับ และพบว่านักเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานครคัดลอกหรือให้ผู้อื่นทำการบ้านและรายงานให้บ่อยครั้งที่สุด ในขณะที่มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิตพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีความเครียดสูงที่สุดคือ ร้อยละ 32.78 มีค่าเฉลี่ยภาวะอารมณ์เสียหงุดหงิดง่ายสูงที่สุด ร้อยละ 48.33 และมีค่าเฉลี่ยการควบคุมอารมณ์ได้เวลาโกรธน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 54.76 นอกจากนี้ในด้านความพอใจกับความสามารถของตน พบว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความพอใจน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 72.01 ด้านความพอใจในภาพลักษณ์ของตน พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความพอใจน้อยที่สุด คือร้อยละ 65.41 และมิติด้านการใช้สื่อ พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยการเข้าถึงสื่อลามกสูงที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น ร้อยละ 88.65 และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 91.01 (Child Watch Thai, 2556-2557)

จากสภาวะการณ์ดังกล่าว ปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ชุมชน ครอบครัว เพื่อน สถานศึกษา และครู ดังนั้นการพัฒนากระบวนงานในสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางหนึ่ง ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559) เพราะกิจกรรมแนะแนวมีความสำคัญต่อผู้เรียนในระบบการเรียนรู้ตามที่การพัฒนาหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็น กิจกรรมสำคัญในหลักสูตร โดยระบุให้กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมสำคัญในทุกระดับชั้น โดยมุ่งให้ จัดกิจกรรมแนะแนวเสริมสร้างกระบวนการคิด และทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและมีคุณภาพ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจชีวิต ความสนใจใฝ่ รู้ ตลอดจนการวางแผนชีวิตและอาชีพในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559)

ดังนั้นครูแนะแนวจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง นอกจากหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ เรียนการสอนที่ถือเป็นภาระหลักแล้ว ยังต้องรับหน้าที่ในการให้คำปรึกษาต่างๆ ให้เด็กนักเรียนด้วย โดยเฉพาะปัญหาชีวิตที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตเด็ก ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งจึงได้กำหนดให้มีครูที่ทำ หน้าที่เป็นครูแนะแนว ทั้งนี้การเป็นครูแนะแนวนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม จึงสามารถทำหน้าที่ รับผิดชอบงานจิตวิทยาแนะแนวได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ครูแนะแนวจะต้องมีวุฒิการศึกษาอย่างต่ำ ระดับปริญญาตรี สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง หรือ ครูที่ได้รับการ อบรมหลักสูตรทางจิตวิทยาและการแนะแนวของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 3 หลักสูตรขึ้นไป จำนวนไม่น้อยกว่า 108 ชั่วโมง หรือได้รับการอบรมหลักสูตรทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องจากสมาคม จิตวิทยาแห่งประเทศไทยหรือสมาคมจิตวิทยาในต่างประเทศ จำนวนไม่น้อยกว่า 108 ชั่วโมง ซึ่งเป็นผู้ ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายจากสถานศึกษาให้ทำหน้าที่เป็นครูแนะแนว ทำหน้าที่แนะแนวใน รูปแบบต่างๆ ตามแนวศาสตร์และศิลป์วิชาชีพ (ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม และ วรกร ทริพย์วิระพรรณ, 2555) เพราะการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ ครูแนะแนวต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการ จัดกิจกรรม “ศาสตร์” พื้นฐานสำคัญ คือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ และ “ศิลป์” ที่มีความหมาย คือการบูรณาการสาระความรู้ความเข้าใจในด้านแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และการจัดการเรียนรู้ ความเข้าใจในชีวิต เข้ากับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่าง กลมกลืน ด้วยปัจจัยของสังคมปัจจุบันส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแนะแนว จึงต้องพัฒนารูปแบบวิธีการ และสื่อที่น่าสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งครูแนะแนวจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ พัฒนาเทคนิควิธีการ

จัดกิจกรรมอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559) เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21

แต่ปัจจุบันการแนะแนวในระบบการศึกษายังมีข้อจำกัดอยู่ โดยเฉพาะครูแนะแนวซึ่งส่วนใหญ่จะมีอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กหรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแทบจะไม่มีครูแนะแนวเลย ขณะเดียวกันก็ไม่มีอัตราบรรจุครูแนะแนวใหม่เพิ่มขึ้น ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2556) นอกจากนี้ผลการวิจัยไทยเข้มแข็ง (2553-2555) พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวยังขาดความรู้และขาด ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว จัดกิจกรรมโดยไม่ได้เขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และจากงานวิจัยของ รัตนพร บรรจง (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว พบว่ามีปัญหาด้านบริการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัญหาด้านบริการสนเทศ ปัญหาด้านการจัดบริการให้คำปรึกษา ปัญหาด้านการจัดวางตัวบุคคล และปัญหาด้านบริการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการดำเนินงานแนะแนวในด้านต่างๆ ของ คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านบริหารจัดการงานแนะแนว ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวเท่าที่ควร ครูแนะแนวมีภาระงานมาก ขาดบุคลากรดำเนินงานแนะแนว ขาดความชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการแนะแนว บุคลากรแนะแนวขาดการพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านคุณสมบัติของครูแนะแนว ครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนว 3) ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการเขียนแผนและการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูจัดกิจกรรมแนะแนวโดยไม่ได้เขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูจัดกิจกรรมแนะแนวไม่สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง การวัดประเมินผลนักเรียนไม่ชัดเจน 4) ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูล ครูแนะแนวขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือมาตรฐานเพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ขาดความรู้และทักษะในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มีปัญหาในการประสานความร่วมมือกับครูในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน 5) ด้านบริการสนเทศ ครูแนะแนวยังขาดความรู้ ความเข้าใจ การให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศ มีปัญหาเกี่ยวกับการนำโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆมาใช้ ขาดความร่วมมือจากคณะครู การเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ 6) ด้านบริการให้การปรึกษา ครูแนะแนวไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาการแนะแนว หรือจิตวิทยาการให้การปรึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ครูแนะแนวมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ทำให้เวลาในการพัฒนาความรู้มีน้อย มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้การปรึกษา ขาดผู้รับผิดชอบในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ขาดงบประมาณสนับสนุนใน

ด้านการให้คำปรึกษา ขาดการสนับสนุนและความสนใจจากผู้บริหาร 7) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ เช่น แบบสอบถามความสนใจ แบบสอบถามความถนัด 8) ด้านบริการติดตามผล ครูแนะแนวมีปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจปัญหาการว่างงานของศิษย์เก่า การติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียน การติดตามผลนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย การติดตามและประเมินผลนักเรียนนักศึกษาที่ลาออกจากการศึกษาระหว่างปีการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำรายการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุมาจากขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ ขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผลตอนสิ้นปีการศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ครูแนะแนวจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาให้สามารถจัดบริการแนะแนว และจัดกิจกรรมแนะแนวให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ดังที่ วัชรวิภา เลาเรียนดี (2556) ได้สรุปว่าการนิเทศคือกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกัน ระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล (2552) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า สามารถช่วยให้ครูได้ปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานอยู่ในสถานการณ์จริง และในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการพัฒนา ครูจำเป็นต้องได้รับการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการโดยเฉพาะ เช่นเดียวกับกับวีรศักดิ์ ชมพูคำ (2551) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการพัฒนาคนพัฒนางาน และพัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม ดังนี้คือ 1) ด้านการพัฒนาคน การนิเทศช่วยพัฒนาคนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา ช่วยให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด ช่วยให้ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ ช่วยสร้างขวัญกำลังใจ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพให้ครู เพื่อให้ครูใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนการจัดการสอนให้เหมาะสม 2) ด้านการพัฒนางาน การนิเทศการศึกษาสร้างวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือช่วยให้ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตรและได้ผลตามหลักจุดมุ่งหมาย ช่วยให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น เพื่อรักษา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับชั้น และช่วยส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ อาทิ การส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม การจัดอบรม Workshop สัมมนาปัญหาต่างๆ ไปเยี่ยมศูนย์ทดลองต่างๆ จัดกิจกรรมต่างๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือ และวิธีสอน ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา 3) พัฒนาความสัมพันธ์ของครู โรงเรียนและประชาคมการนิเทศการศึกษาส่งเสริมแนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน คือสร้าง

สัมพันธ์ที่ีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่งเสริมให้มีสมาคมครู ผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับชาญชัย อาจิณสมาจาร (ม.ป.ป.) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ในสถานการณ์จริงครูจะต้องปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ และต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก การนิเทศการศึกษาจึงสามารถช่วยลดภาระครูได้ การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เกิดการพัฒนาศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปรายจากการค้นพบของการวิจัยมีความจำเป็นต่อการเจริญเติบโตดังกล่าว ซึ่งการนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้ ในทำนองเดียวกัน จูไรรัตน์ สุตรุง (2559) ได้ให้ความเห็นว่า การนิเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยครูให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองและงานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

แต่ในปัจจุบัน สืบเนื่องจากสภาพปัญหาระบบงานแนะแนวในด้านต่างๆ ส่งผลต่อสภาพการนิเทศครูแนะแนว เช่น ครูแนะแนวในโรงเรียนมีจำนวนน้อย หลายโรงเรียนมีครูแนะแนวเพียง 1 คน ทำให้ผู้นิเทศครูแนะแนวซึ่งเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศครูแนะแนว ขาดความรู้ความเข้าใจในดำเนินงานแนะแนวโดยตรง ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการมุ่งเน้นการนิเทศไปที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระหลัก โดยการการนิเทศจะเป็นแบบภาพรวม ทั้งในด้านรูปแบบ กระบวนการ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศต่างมีจุดเน้นไปที่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งไม่ได้นิเทศตามหลักการดำเนินงานของงานแนะแนวโดยเฉพาะ ดังนั้นแนวคิดหนึ่งที่จะช่วยให้การนิเทศครูแนะแนวประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย คือการนำกลยุทธ์เข้ามาใช้ในการนิเทศครูแนะแนว เพราะกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินงานในองค์กร หน่วยงาน ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2551) ได้กล่าวว่า “กลยุทธ์ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของบุคคลและการดำเนินการขององค์กร เนื่องจากกลยุทธ์ คือแนวทาง หรือแผนการทำงานที่ดี มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สุดใจ ดิลกพรพรรณ (2558) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนการหรือวิธีการในการดำเนินงานขององค์กรที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ โดยกลยุทธ์ที่จะนำไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารต้องเลือกกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรภายในองค์กรและความสามารถหลักขององค์กร พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรในขณะเดียวกัน พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) กล่าวถึง ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์มีความหมายดั้งเดิมเป็นภาษาทหารที่ใช้อธิบายถึงยุทธวิธีของแม่ทัพในการจัดทัพ และเคลื่อนย้ายคนเพื่อต่อสู้กับกองข้าศึก ทั้งนี้กลยุทธ์จึงเป็นแนวทางเชิงรุกในการบรรลุเป้าหมาย และ ธีรพันธ์

เขจรนันท์ (2552) ได้กล่าวว่ากลยุทธ์เป็นรูปแบบหรือเป็นการที่มุ่งสร้างองค์กรให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งจากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ โดยการมุ่งเน้นไปที่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจากการที่นักการศึกษาได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับกลยุทธ์ไว้ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์ คือ แนวทาง วิธีการ หรือแผนปฏิบัติการในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรให้สอดคล้องกับความสามารถหลักขององค์กร พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งจะทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการดำเนินงาน และการนำกลยุทธ์การมาใช้ในการนิเทศครูแนะแนว ย่อมเป็นแนวทาง วิธีการ หรือแผนปฏิบัติการที่ดี ที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกและภายใน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนว ซึ่งเป็นแนวทางการรูปแบบ หรือวิธีการสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งมอบหมายให้นิเทศครูแนะแนว ให้สามารถนำกลยุทธ์การนิเทศนี้ไปใช้ในการนิเทศครูแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ให้สามารถจัดบริการแนะแนวและจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลวิธีในการวางแผนงานการนิเทศการศึกษาและการปฏิบัติงานของครูแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จ ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูแนะแนวให้มีมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สามารถส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้ โดยเฉพาะครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ต้องเผชิญกับสภาวะการณ์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยความเครียดสูงสุด มีค่าเฉลี่ยภาวะอารมณ์เสียหงุดหงิดง่ายสูงสุด และมีค่าเฉลี่ยการควบคุมอารมณ์ได้เวลาโกรธน้อยที่สุด ซึ่งสภาวะการณ์ดังกล่าวถือเป็นหน้าที่ของครูแนะแนวที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะเครียดให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร
2. จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภาวะคุกคามของการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร
3. กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ควรเป็น อย่างไร

นิยามคำศัพท์

ครูแนะแนว หมายถึง ครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ เขต 2 ที่จบการศึกษาในสาขาจิตวิทยาแนะแนวหรือสาขาที่เกี่ยวข้องและได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นครูแนะแนว หรือ ได้รับคำสั่งจากสถานศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว

งานจัดบริการแนะแนว หมายถึง งานที่ครอบคลุมการจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยาให้แก่แก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่ม คือ การจัดบริการแนะแนว ทั้ง 5 บริการ ซึ่งประกอบด้วย บริการศึกษารวบรวมข้อมูล (Individual Inventory Service) บริการสารสนเทศ (Information Service) บริการให้การปรึกษา (Counseling Service) บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) และบริการติดตามผล (Follow-up Service)

งานจัดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง การบูรณาการแนะแนวในการเรียนการสอน โดยมีขอบข่ายการแนะแนว 3 ด้าน คือ การบูรณาการแนะแนวในการเรียนการสอน โดยมีขอบข่ายการแนะแนว 3 ด้าน คือ การแนะแนวการศึกษา (Education Guidance) การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance)

การนิเทศ หมายถึง การช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาครูแนะแนว โดยใช้กระบวนการการนิเทศ 5 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายใน 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ 4) การปฏิบัติการณ์นิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล

สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก หมายถึง ผลที่ได้จากการจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยนำค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของแต่ละรายข้อมาหาค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ รายด้าน จากนั้นนำมาจัดกลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง หมายถึงมีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ รายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ ค่าเฉลี่ยของดัชนี $PNI_{modified}$ รายด้าน และ กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ หมายถึงมีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ รายข้อน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของดัชนี $PNI_{modified}$ รายด้าน โดยการจัดกลุ่มสามารถแปลค่าได้ดังนี้ คือ กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ กลุ่มสูง เป็นจุดอ่อน (Weakness) / ภาวะคุกคาม (Threat) กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ กลุ่มต่ำ เป็นจุดแข็ง (Strength) / โอกาส (Opportunity)

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทาง วิธีการ หรือแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรให้สอดคล้อง กับความสามารถหลักขององค์กร พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก องค์กร ซึ่งจะทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการดำเนินงาน

กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนว หมายถึง แนวทาง วิธีการ หรือแผนปฏิบัติการที่ดี ที่คิดขึ้น อย่างรอบคอบ มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในนิเทศครูแนะ แนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้แนวทางในการนำกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวไปใช้ในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว ในสถานศึกษา
2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายและส่งเสริมการดำเนินการนิเทศงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากร

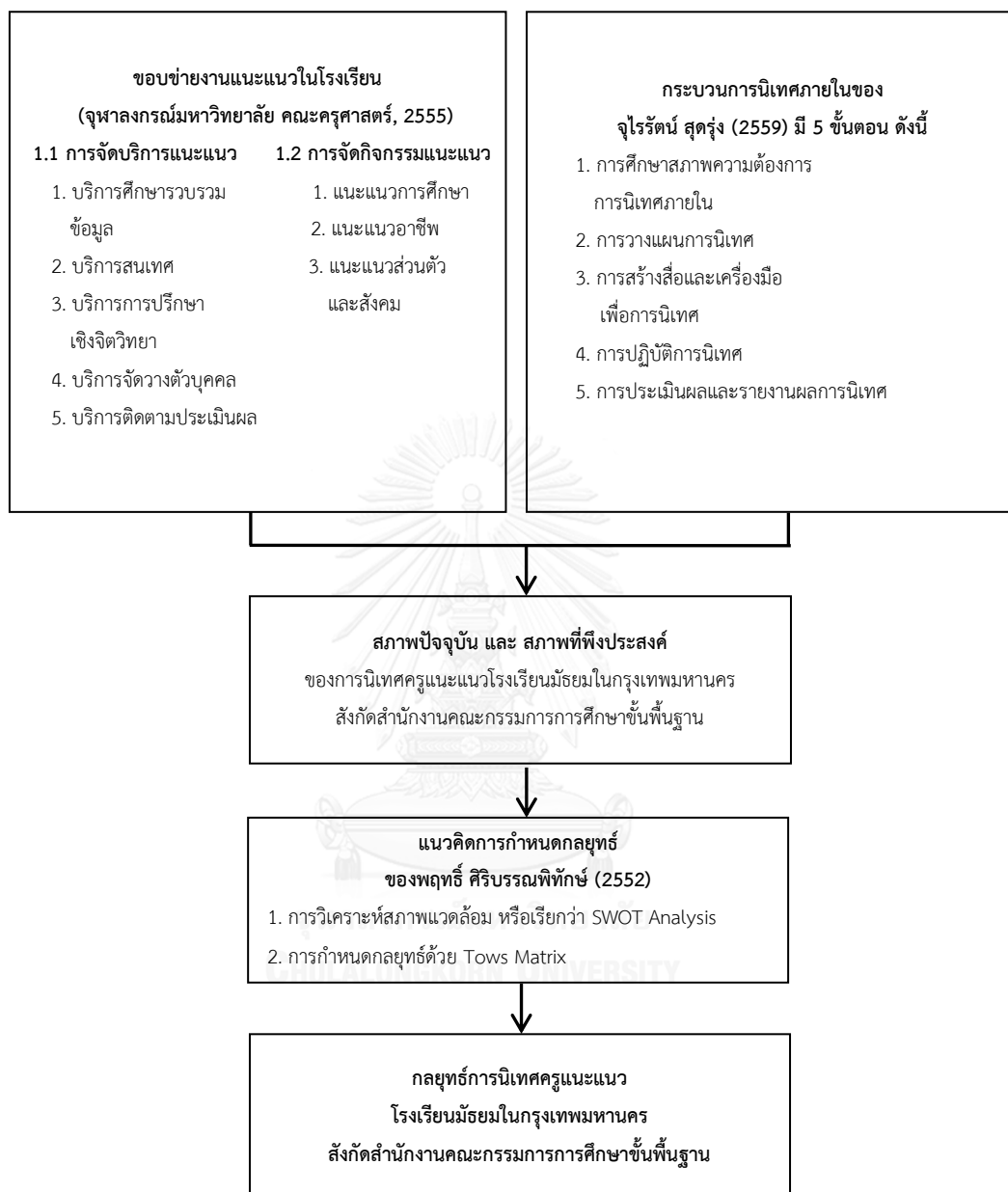
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 โรงเรียน (ข้อมูลจากสพม.1 และ สพม.2)

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 คน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ขอบข่ายงานแนะแนวในโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานแนะแนวไว้ 2 งาน ดังนี้
  - 1.1 การจัดบริการแนะแนว ประกอบด้วย
    - บริการศึกษารวบรวมข้อมูล
    - บริการสนเทศ
    - บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
    - บริการจัดวางตัวบุคคล
    - บริการติดตามประเมินผล
  - 1.2 การจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย
    - การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา
    - การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
    - การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม
2. กระบวนการนิเทศภายในของ จุฬารัตน์ สูดรุ่ง (2559) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายใน
  - 2.2 การวางแผนการนิเทศ
  - 2.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ
  - 2.4 การปฏิบัติการนิเทศ
  - 2.5 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ
3. การกำหนดกลยุทธ์ ใช้แนวคิดของ พลุทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ประกอบด้วย
  - 3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือเรียกว่า SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม
  - 3.2 การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการจับคู่รายการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจาก สถานการณ์ทั้ง 4 รูปแบบ หรือที่เรียกว่า Tows Matrix

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ที่หลายหลายได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและกำหนดกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแนะแนว
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการแนะแนว

1.1 แนวคิด ปรัชญาการแนะแนว

ความหมายการแนะแนว

ธีร์ ทิพกฤต (2553) ได้กล่าวถึงงานแนะแนวว่า เป็นงานที่ต้องให้ความช่วยเหลือทั้งแก่นักเรียน ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวข้องทั้งกับชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนในขณะที่อยู่โรงเรียนและอนาคตเมื่อนักเรียนพ้นจากรั้วโรงเรียนไปแล้ว

จตุพร ลิ้มมันจริง (2554) ได้กล่าวสรุปความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่อาจารย์แนะแนวช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนให้เข้าใจตนเองและโลกที่เขาอาศัยอยู่ ตลอดจนจัดสภาพการเรียนรู้ให้ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างฉลาด และเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554) ได้กล่าวสรุปความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และเฉลียวฉลาด ผู้แนะแนวเพียงแต่แนะแนวทางหรือชี้ช่องทางให้เท่านั้น ผู้รับการแนะแนวจะเป็นผู้ตัดสินใจ

วัชร ทรัพย์มี (2554) การแนะแนว (Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถสร้างคุณค่าแห่งชีวิตได้ เป็นต้นว่าจะศึกษาสาขาใด ประกอบอาชีพใดจึงจะเหมาะสม สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดทุกด้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีเป้าหมายให้บุคคล

รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด มีเหตุผล รู้จักป้องกันปัญหา สามารถวางแผน และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากความหมายของการแนะแนว กล่าวโดยสรุปได้ว่า การแนะแนวคือกระบวนการช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อม และสภาพสังคมที่เขาอาศัยอยู่ เพื่อให้เขาสามารถตัดสินใจและปรับตัวในการดำเนินชีวิตตลอดจนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ปรัชญาการแนะแนว

ธีร์ ทิพภฤต (2553) ได้กล่าวถึงพื้นฐานความคิดความเชื่อไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. เปิดใจกว้าง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เชื่อว่าโดยพื้นฐานแล้วทุกคนเป็นคนดี
3. เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้
4. มองโลกในแง่ดี และเชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขได้

รังสรรค์ โฉมยา (2553) กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนว ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม การจัดบริการแนะแนวจึงต้องยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของผู้เรียน

2. พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นจากสาเหตุปัจจัยต่างๆ ในมิติด้านจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลมีสาเหตุของการเกิดมาจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในของตัวบุคคลเองหรือปัจจัยที่เป็นสภาพแวดล้อม

3. บุคคลย่อมมีช่วงวิกฤตของชีวิต ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของบุคคลอาจเป็นช่วงเวลาที่ประสบปัญหาที่ต้องการการแก้ไข การเยียวยา และการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

4. บุคคลมีคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน หากบุคคลได้รับการชี้แนะและการกระตุ้นที่เหมาะสมจากบุคคลและสังคมรอบข้างก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จได้

5. มนุษย์คือทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม

6. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพและความโดดเด่นในตนเอง

7. มนุษย์ทุกคนมีอิสระและมีโอกาสเลือกสิ่งต่างๆ อย่างเสรี มีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) กล่าวถึงปรัชญาการแนะแนวไว้ดังนี้

1. คนทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และต้องการการยอมรับซึ่งกันและกัน
2. คนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน
3. บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่า คนแต่ละคนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้

4. แต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และเจตคติ
5. พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ การที่บุคคลแสดงออกอย่างไร้เหตุผล หรือเป็นเช่นไร ย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ และบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุ
6. คนทุกคนย่อมมีปัญหา คนต้องอยู่ร่วมกันในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น

จตุพร ลิ้มมันจริง (2554) ได้กล่าวถึงปรัชญาการแนะแนวไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ ความคิดความเข้าใจจริยธรรม ความสนใจ และความต้องการ ความถนัด ค่านิยม ความสามารถ ดังนั้นอาจารย์แนะแนวจึงต้องเข้าใจและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
2. บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งด้านอารมณ์ การรู้คิด ความรู้สึกนึกคิด บุคลิกภาพ และพฤติกรรม อาจารย์แนะแนวจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีเนื้อหาสาระที่ทันสมัย และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
3. พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ อาจารย์แนะแนวควรใช้การสังเกตหรือเทคนิคแนะแนวในการเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน
5. บุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญภาพประจำตัว อาจารย์แนะแนวต้องมีความคิดเชิงบวกว่านักเรียนทุกคนไม่ตีและมีศักยภาพ
6. บุคคลย่อมมีปัญหา ในการดำรงชีวิตของทุกคนย่อมมีปัญหาไม่มากก็น้อย อาจารย์แนะแนวจึงช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการยอมรับว่าทุกคนมีปัญหาได้ และปัญหาทุกปัญหามีทางออกทั้งสิ้น
7. บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูง ดังนั้นอาจารย์แนะแนว บุคลากรในโรงเรียนและนอกโรงเรียนควรร่วมมือกันส่งเสริม หรือแก้ไขป้องกันปัญหาของนักเรียน เพื่อสงวนรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดีแก่ประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ได้กล่าว ถึงปรัชญาการแนะแนวไว้ว่า ปรัชญาการแนะแนว ซึ่งเน้นความเชื่ออย่างมีเหตุผล สำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อนักเรียน มีดังต่อไปนี้

1. มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีศักยภาพ
2. มนุษย์มีความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. มนุษย์มีศักดิ์ศรีและต้องการการยอมรับ
4. มนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้
5. พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมมีสาเหตุ

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่าปรัชญาการแนะแนวนั้นมีความเชื่อว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันในทุกด้าน มนุษย์ทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน มีศักยภาพสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ การดำเนินงานแนะแนวจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจในความแตกต่างกันของมนุษย์และหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เป็นข้อบกพร่องของมนุษย์ เพื่อให้การช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการแนะแนว

Shertzer and Stone (1966 : 42-44 อ้างถึงใน นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2558) กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของการแนะแนวที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โดยมีหลักการสำคัญ 10 ประการดังนี้

หลักการข้อที่ 1 การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยอาศัยระบบการพัฒนาไม่ใช่เป็นการนำบุคคลเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวของเขา ผู้ให้การแนะแนวต้องเคารพและยอมรับในความรับผิดชอบของบุคคลที่มาขอความช่วยเหลือ

หลักการข้อที่ 2 หน้าที่ที่เหมาะสมของการแนะแนว คือการพยายามสร้างสัมพันธภาพระหว่างวิชาการและสังคมภายนอก

หลักการข้อที่ 3 การแนะแนวตั้งอยู่บนรากฐานของความสำนึกที่ว่า คนทุกคนมีเกียรติ มีค่า และคำนึงถึงความถูกต้องของแต่ละบุคคล มีความนับถือต่อคนอื่นด้วยใจจริง

หลักการข้อที่ 4 การแนะแนว คือ การให้ความช่วยเหลือบุคคลในการเลือกการวางแผน การตีความสิ่งต่างๆ และการตัดสินใจอย่างฉลาด พร้อมจะแก้ไขหรือต่อสู้กับอุปสรรค

หลักการข้อที่ 5 การแนะแนว คือจุดเริ่มต้นในการรู้จักการทำงานร่วมกันโดยไม่บังคับ

หลักการข้อที่ 6 การแนะแนวเป็นกระบวนการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติการต่อเนื่องกันตลอดไป

หลักการข้อที่ 7 การแนะแนวต้องอยู่บนรากฐานกว้างๆ ของบุคคลและสังคมของเขาเป็นรายบุคคลก่อนจะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่ง ควรต้องรู้จักจุดอ่อนจุดเด่นและความสามารถพิเศษ

หลักการข้อที่ 8 การแนะแนวเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายคนช่วยกันทำงานอย่างเข้มแข็ง ได้แก่ผู้แนะแนว ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักจิตวิทยา

หลักการข้อที่ 9 การแนะแนวคือการช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักในความจริงเกี่ยวข้องกับตัวของเขาเองอย่างมากที่สุด

หลักการข้อที่ 10 การแนะแนว คือการชี้ให้เห็นความแตกต่างของสภาพบุคคล ภาวะสังคมของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งชี้ให้เห็นผลของการศึกษาของบุคคล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) กล่าวถึงหลักการแนะแนวไว้ดังนี้

1. จัดบริการให้กับทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ และให้บริการด้วยความเคารพในเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ
2. การจัดบริการจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่มีการบังคับ
3. การให้บริการต้องเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีบทบาทสำคัญในการใช้ปัญญาเรียนรู้ หาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองและได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ
4. การให้บริการต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลบริการแนะแนวต้องจัดอย่างต่อเนื่องให้นักเรียนรู้จักตนเอง เพื่อสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้
5. การให้บริการคือการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมในการสร้างเสริมพัฒนาการหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ การจัดการแนะแนวจึงต้องศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนให้ชัดเจนแล้วต้องมีข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ ตรงตามข้อเท็จจริง
6. การให้บริการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เป็นภารกิจที่พึงกระทำด้วยความเมตตาและด้วยความรู้ความเข้าใจ
7. การจัดบริการแนะแนวจะต้องมีการประสานงาน และร่วมมือการระหว่างบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

จตุพร ลิ้มมันจริง (2554) กล่าวถึงหลักในการแนะแนว 9 ข้อ ดังนี้

1. การแนะแนวจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลแต่ละคนอย่างเป็นระบบ
2. การแนะแนวเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การแนะแนวจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ ถ้าได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายๆ ฝ่ายด้วยความเต็มใจ
4. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
5. มนุษย์มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง
6. การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายทั้งการป้องกันปัญหา การแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนดังนั้นการแนะแนวจึงเป็นบริการแก่นักเรียนทุกคน
7. อาจารย์แนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมมาโดยเฉพาะ
8. การแนะแนวมีหลักสำคัญ คือการช่วยให้นักเรียนนำตนเอง เข้าใจตนเอง
9. การแนะแนวตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า ถ้าบุคคลแต่ละคนพัฒนาในทุกๆ ด้าน สังคมนั้นย่อมเจริญก้าวหน้าควบคู่กัน

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558) กล่าวถึงหลักการแนะแนวว่า การดำเนินงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีหลักการ มีการวางแผนที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคล 3 ลักษณะ ด้วยกันคือ

1. มุ่งจะให้บุคคลได้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ
2. มุ่งจะป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล
3. มุ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว

โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การยอมรับในคุณค่า ความเข้าใจในพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ยอมรับในคุณค่า เคารพศักดิ์ศรี และตั้งอยู่บนพื้นฐานตามวัฒนธรรมของบุคคล การดำเนินงานแนะแนวโดยจะต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการแนะแนวมุ่งส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาบุคคลบนพื้นฐานของความแตกต่าง เคารพต่อสิทธิเสรีภาพ จัดให้บุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและมีความต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย

จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) การแนะแนวมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้บุคคลผู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ตัดสินใจแก้ปัญหา รู้จักเลือกและวางแผนชีวิต การเรียน อาชีพ และสามารถปรับตนเองได้อย่างเหมาะสมสามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดี มีความสุขความสำเร็จ และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป 3 ประการ งานแนะแนวมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ

1. การป้องกันปัญหา
2. การแก้ไขปัญหา
3. การส่งเสริมพัฒนาทุกด้าน

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558) ได้สรุปจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการแนะแนว ว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้บุคคลได้รับการพัฒนา 3 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านความเข้าใจตนเอง (Self-Understanding)
2. ด้านการปรับตัวได้ด้วยตนเอง (Self-Adjustment)
3. ด้านการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง (Self-Determination)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของงานแนะแนว คือเพื่อให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง ตลอดจนรู้จักและเข้าใจผู้อื่น สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคม และตัดสินใจ แก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ความสำคัญของการแนะแนว

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2551) กล่าวถึงการจัดการแนะแนวในสถานศึกษามีความสำคัญหลายประการ

1. เพื่อสะดวกในการจัดบริการแนะแนวให้แก่ผู้เรียนได้ตามความต้องการ
2. เพื่อให้สามารถจัดบริการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน
3. เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะทำให้การบริการแนะแนวมีประสิทธิภาพด้วย

4. เพื่อให้สะดวกในการติดตามและประเมินผลโครงการในหน่วยงาน

จตุรพร ลิ้มมันจริง (2554) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า สภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ จะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและไร้พรหมแดน จึงอาจเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้เทคโนโลยีที่ทันสมัยก็มีส่วนสนับสนุนให้นักเรียนอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง ไม่สนใจผู้อื่น และสาเหตุประการอื่นๆ ที่โรงเรียนควรจัดให้มีการแนะแนวในโรงเรียนมีดังนี้

1. การปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเข้าร่วมการปกครองบ้านเมืองได้อย่างอิสระเสรี แต่ในบางครั้งนักเรียนอาจถูกชักจูงไปร่วมกิจกรรมที่ไม่ถูกต้องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

2. การรับเอาวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมต่างๆ

3. ระบบการศึกษาที่เปิดกว้าง จากแผนพัฒนาสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ระบุวัตถุประสงค์ให้สถาบันการศึกษา สร้างโอกาสการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนจึงเปิดวิชาเลือกมากมายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ แต่เนื่องจากสังคมและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทำให้พ่อแม่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอาจทำหน้าที่แนะนำลูกหลานตนเองไม่ได้หรือได้บ้าง อาจารย์ประจำกลุ่มสาระต่างมุ่งเน้นพัฒนาในกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ ทำให้นักเรียนเลือกเรียนในสาขาที่ตนเองไม่ถนัด ผลตามมาก็คือการว่างงานบัณฑิตที่จบไม่ตรงกับตำแหน่งงาน จึงมีความจำเป็นที่อาจารย์แนะแนวต้องเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมแก้ไข หรือป้องกัน

4. สังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดความสับสนในการปรับตัวของวัยรุ่นหรือนักเรียน เพราะเหตุการณ์ต่างๆ มีความซับซ้อน หลากหลาย ยากแก่การตัดสินใจในด้านการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อบุคคลที่ติดต่อโดยตรงหรือผ่านเครือข่ายสังคมจากเครื่องมือสื่อสารทันสมัย

5. สภาพเศรษฐกิจ ครัวเรือนยุคปัจจุบันมีรายได้มากขึ้น แต่ในชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย มีส่วนให้วัยรุ่นใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกิดฐานะของตน หรือสร้างปัญหาในการดำรงชีวิตมากขึ้น

6. ตลาดแรงงาน ในยุคนี้มีการแข่งขันสูงมาก ผู้คนตกงานมากถึง 1 ล้าน 5 แสนคน (ในปี 2552) หน่วยงานจึงมีโอกาสคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานตามความต้องการของหน่วยงาน

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558) งานแนะแนวมีบทบาทและมีความสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน จนเป็นที่เข้าใจและยอมรับกันโดยทั่วไป ความจำเป็นและความสำคัญของการแนะแนวมีหลายประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษา ซึ่งในสภาพปัจจุบัน แข่งขันกันมากขึ้น ครูแนะแนวจึงมีบทบาทที่จะช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง

2. ความจำเป็นทางด้านการเลือกอาชีพ ปัจจุบันมีอาชีพเกิดขึ้นมากมายจนยากที่จะระบุออกมาเป็นจำนวนที่แน่นอนได้ ครูแนะแนวต้องให้นักเรียนได้รู้จักโลกของอาชีพ เพื่อให้นักเรียนเลือกอาชีพที่เหมาะสม เพื่อดำเนินชีวิตต่อไปในภายภาคหน้า

3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนโฉมหน้าของสังคมไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลตามมา 3 ประการคือ

3.1 ความต้องการกำลังคนที่มีทักษะด้านภาษา

3.2 ความต้องการกำลังคนที่มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน

3.3 อาชีพต่างๆ ที่เคยใช้แรงงาน หรือช่างฝีมือดังเช่นที่เคยปฏิบัติมาก็เปลี่ยนมาใช้เครื่องมือเครื่องจักรกลต่างๆ แทน และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

บริการแนะแนวจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับข่าวสารความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อช่วยในการปรับตัวได้ดีขึ้น และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

4. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว สภาพสังคม เกษตรเปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม จากสภาพชนบทมาเป็นเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนมาก บริการแนะแนวจะช่วยรับฟังปัญหา ประสานกับผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับตัวกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้

5. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองตามสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมบางประการ ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษจากครูแนะแนว เพื่อให้การช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมเหล่านี้ให้ดีขึ้น

6. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามา บริการแนะแนวสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความกระจ่างได้ สามารถรู้จักแยกแยะว่าอะไรดี อะไรควร อะไรไม่ควร

7. ความต้องการในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นักเรียนส่วนมากยังไม่สามารถแบ่งเวลาให้เหมาะสมว่าเวลาใดควรทำอะไร บริการแนะแนวจะช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์หรือป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว

สรุปได้ว่า งานแนะแนวมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ปัจจัยต่างๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของนักเรียน เพราะสภาพดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ สิ่งที่มาคือความเครียด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ดังนั้นงานแนะแนวจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วย ส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ มีความสุขในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในสังคม

ขอบข่ายและประเภทของการแนะแนว

ประหยัด ทองมาก (2551) ได้สรุปว่า ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ไม่ว่าจะยึดถือแนวความคิดใดมากำหนด ย่อมจะต้องครอบคลุม 3 เรื่อง คือ

1. เรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. เรื่องที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
3. เรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน

ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ (2551) กล่าวถึงขอบข่ายการแนะแนวในสถานศึกษา 2 ประเด็น โดยยึดหลักการแนะแนวและบริการแนะแนว คือ

1. ประเภทของการแนะแนวในสถานศึกษา

การแบ่งประเภทการแนะแนวนั้น ส่วนใหญ่แบ่งตามหลักการแนะแนวที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 การแนะแนวการศึกษา เป็นการแนะแนวที่เน้นการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษา ทั้งในด้านวิธีการศึกษาให้เหมาะสมกับตน และด้านการศึกษาต่อเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพของตนต่อไปในอนาคต

1.2 การแนะแนวอาชีพ เป็นการแนะแนวทางให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาต่างๆ ที่เป็นแนวทางเพื่อการ

ประกอบอาชีพของตนในอนาคต และแนวทางในลักษณะของอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น

1.3 การแนะแนวส่วนตัวและสังคม เป็นการแนะแนวที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุข สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม และอยู่กับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข กระทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

2. บริการต่างๆ ที่ควรมีในสถานศึกษา

2.1 บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความสนใจ ความสามารถ และเจตคติ เพื่อประโยชน์ในการเลือกวิชาเรียน โปรแกรมการเรียน

2.2 บริการสนเทศ เป็นบริการเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพ และสังคม

2.3 บริการให้คำปรึกษา เป็นบริการที่ทางสถานศึกษาจัดหาคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านแนะแนว หรือจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีปัญหาเข้าพบ ปรึกษาหาทางแก้ไข ปัญหา

2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล จัดเป็นบริการที่รวบรวมเอาบริการอื่นๆ เข้าด้วยกัน เพราะเป็นบริการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเลือก โปรแกรมการเรียน เลือกแนวทางการประกอบอาชีพของตน ตลอดจนการเลือกชมรมที่คิดว่าเป็นประโยชน์แก่ตนได้

2.5 บริการติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามประเมินผลบริการหลังจากผู้เรียนได้รับบริการแนะแนวของสถานศึกษา

ธีร์ ทิพภฤต (2553) ได้กล่าวว่า เนื่องจากงานแนะแนวมีขอบข่ายที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตรในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงสร้างงานบริหารของสถานศึกษาอยู่แล้ว ครูแนะแนวจึงต้องศึกษาบทบาท หน้าที่และภาระงานของตนให้ละเอียด และนำมากำหนดเป็นขอบข่ายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยรวมแล้วขอบข่ายงานจะครอบคลุมหน้าที่ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียนตามหลักสูตรวิชา และนอกห้องเรียนเป็นกิจกรรมเสริมพิเศษต่างๆ

2. การจัดบริการแนะแนวหลัก 5 ด้าน คือ

- ศึกษารวบรวมข้อมูล
- บริการสนเทศ
- บริการให้คำปรึกษา
- บริการจัดวางตัวบุคคล
- บริการติดตามและประเมินผล

3. การพัฒนาและประสานงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จตุรพร ลิ้มมันจริง (2554) ได้จัดแบ่งประเภทของการแนะแนวเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) หมายถึงกระบวนการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกการศึกษาให้เหมาะสมตามความสามารถ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. การแนะแนวทางอาชีพ (Vocational Guidance) หมายถึงกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลให้มีการเลือกอาชีพ และมีพัฒนาการทางอาชีพที่เหมาะสมและถูกต้อง
3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance) หมายถึงกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลแต่ละคน ให้มีพัฒนาการทางด้านส่วนตัว และมีความสุขในชีวิต โดยมีจิตสำนึกต่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือประเทศชาติมากกว่าส่วนตัว

โดยประเภทของการแนะแนวทั้ง 3 ประเภทจะจัดอยู่ในรูปแบบของบริการแนะแนว 5 บริการ คือ บริการสำรวจนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้การปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) สรุปว่าการจัดบริการแนะแนวต้องครอบคลุมขอบข่าย 3 ด้าน ได้แก่

1. แนะนำด้านการเรียนหรือการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะหรือเทคนิคการเรียนที่มีประสิทธิภาพ กิจนิสัยในการเรียน การวางแผนการเรียนที่ดี การรู้ช่องทางการศึกษา และการเลือกทางศึกษาต่อ ตลอดทั้งการสร้างนิสัยใฝ่รู้ตลอดชีวิต
2. แนะนำด้านอาชีพ ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ การสร้างความตระหนัก รับผิดชอบต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ การสำรวจอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การวางแผนเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ
3. แนะนำด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การรู้จัก เข้าใจตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าของตน ผู้อื่น ครอบครัว สังคม รู้จักชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาตนเอง การฝึกทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่าขอบข่ายและประเภทของงานแนะแนวต้องครอบคลุม 3 ด้านคือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ การแนะแนวส่วนตัวและสังคม โดยนำมาจัดในรูปแบบของบริการแนะแนว 5 บริการคือ บริการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผล

1.2 นโยบายเกี่ยวกับการแนะแนว

แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) กล่าวถึง แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 1.1 พัฒนาศักยภาพผู้เรียน

แนวทางการดำเนินงาน

1.1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และบริบทของสถานศึกษาให้ครอบคลุมบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.2 ดำเนินการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการรู้จัก และดูแลผู้เรียน

- กำหนดขอบข่ายภาระงานในการรู้จักและดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- สร้างความเข้าใจในการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว เพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- นำหลักการและกระบวนการแนะแนวไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1.3 จัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง

1.1.4 จัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- กำหนดจุดประสงค์ชั้นปีดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามจุดประสงค์ชั้นปี ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแผน ติดตามและประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนว

1.1.5 บูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ศึกษาทำความเข้าใจ และนำตัวชี้วัดของทักษะชีวิตตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นองค์ประกอบในการจัดบริการและจัดกิจกรรมแนะแนว
- ประยุกต์ใช้แนวคิด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 1.2 เร่งรัดพัฒนาครูแนะแนว/ ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.2.1 สนับสนุนให้ครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว เข้ารับการพัฒนา เช่น การอบรมศึกษาต่อ ฯลฯ เพื่อให้มีคุณวุฒิทางการแนะแนว
- 1.2.2 สนับสนุนให้ครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม การศึกษาต่อ ฯลฯ เพื่อให้มีคุณวุฒิทางการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 1.3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้มีบทบาทในกระบวนการแนะแนว

แนวทางการดำเนินงาน

- 1.3.1 พัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว
- 1.3.2 กำหนดภาระงานให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีบทบาทในกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาการบริหารจัดการแนะแนวทุกระดับ

แนวทางการดำเนินงาน

- 2.1.1 จัดให้มีงานแนะแนวในสถานศึกษา
- 2.1.2 จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบสารสนเทศทางการแนะแนว
- 2.1.3 จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ทันสมัยและนำไปใช้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์
- 2.1.4 กำหนดให้มีอัตรากำลังครูแนะแนวและ/หรือแต่งตั้งครูที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว หรือครูที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและผ่านการอบรมด้านการแนะแนว ให้ดำรงตำแหน่งครูแนะแนวอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน

2.1.5 ศึกษา วิจัยเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ตลอดจนนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานแนะแนวและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.1.6 ให้ภาคีเครือข่ายการแนะแนวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการแนะแนว

2.1.7 บริหารจัดการการแนะแนวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 2.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการการแนะแนวในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

- 2.2.1 จัดโครงสร้างระบบบริหารจัดการแนะแนวที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- 2.2.2 กำหนดให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามโครงสร้างแนะแนว
- 2.2.3 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวให้แก่ครูทุกคน
- 2.2.4 พัฒนา จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือที่มีคุณภาพและทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ และการจัดกิจกรรมแนะแนว
- 2.2.5 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศทางการแนะแนวให้มีคุณภาพและเป็นปัจจุบัน
- 2.2.6 จัดให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนวอย่างทั่วถึง
- 2.2.7 กำกับ ติดตาม นิเทศ การดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการแนะแนวของสถานศึกษา
- 2.2.8 ประเมินตนเองตามมาตรฐานการแนะแนว
- 2.2.9 นำผลการประเมินมาพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

กลยุทธ์ที่ 3 ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการะบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

แนวทางการดำเนินงาน

- 3.1 ประชาสัมพันธ์ผลการจัดบริการแนะแนวทางการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมของสถานศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ให้แก่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักและเห็นความสำคัญ
- 3.2 ประสานความร่วมมือสร้างภาคีเครือข่ายการแนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน
- 3.3 ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการแนะแนวในการป้องกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

3.4 จัดให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมการดำเนินงานแนะแนวในการป้องกัน แก้ไข ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

3.5 ประกาศ เชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนว

3.6 สร้างแรงจูงใจ โดยการให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมภาคีเครือข่ายของ สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3.7 จัดตั้งกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนว

3.8 ให้โอกาสกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมพัฒนางานแนะแนว

มาตรฐานการแนะแนว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการแนะแนวที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เป็นแนวทางให้ สถานศึกษาและหน่วย งานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาคุณภาพการแนะแนวและการประเมินงานแนะแนว ประกอบด้วย 3 ด้าน มี 6 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน 2 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าผู้อื่น และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่าง เหมาะสม

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนชีวิตด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ผู้เรียนสามารถศึกษาวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวางแผนด้าน การศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวางแผนด้านอาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวางแผนด้านส่วนตัว และสังคม

ด้านที่ 2 ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว 3 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวดำเนินงานแนะแนวตามหลักการ ปรัชญา ขอบข่าย เป้าหมาย และจรรยาบรรณทางการแนะแนว

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานแนะแนวตามปรัชญา ขอบข่าย เป้าหมายการแนะแนว

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณการแนะแนว

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษาจัดบริการแนะแนวและส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ครอบคลุมขอบข่ายการแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 จัดกิจกรรมแนะแนวสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและครอบคลุม ขอบข่ายการแนะแนว

ด้านที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการบริหารจัดการแนะแนวอย่างมีคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 บริหารจัดการงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 จัดให้มีครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 มีภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในงานแนะแนว

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ “การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว” เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพสามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยมี หลักการ วัตถุประสงค์ และขอบข่ายสาระการจัดการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

หลักการ

เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม จนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะชีวิต โดยมีครู ผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมและประสานความร่วมมือกับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบข่าย สาระการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว ครอบคลุม 3 ด้าน คือ

1. **ด้านการศึกษา** ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหา และใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. **ด้านการงานอาชีพ** ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและความสนใจ
3. **ด้านชีวิตและสังคม** ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักสิ่งสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1 แนวทางการจัดการเรียนรู้และแนวการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว มีดังนี้

แนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

- 1) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

2) วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3) กำหนดสัดส่วนของการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนร่วม

4) กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษา และชั้นปี

5) ออกแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ พฤติกรรมผู้เรียน หลักฐานการทำกิจกรรม วิธีการจัดกิจกรรม วิธีการประเมินผล ภาคเรียน และจำนวนเวลาที่จัดกิจกรรม

6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวรายคาบ ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม เวลา วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ ชิ้นงาน / ภาระงาน วิธีการจัดกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ และการประเมินผล

7) การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว และประเมินการจัดกิจกรรม

8) ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

1.2 แนวการประเมินผลกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนวมี 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน อาจประเมินได้จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ลักษณะที่ 2 การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

“ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

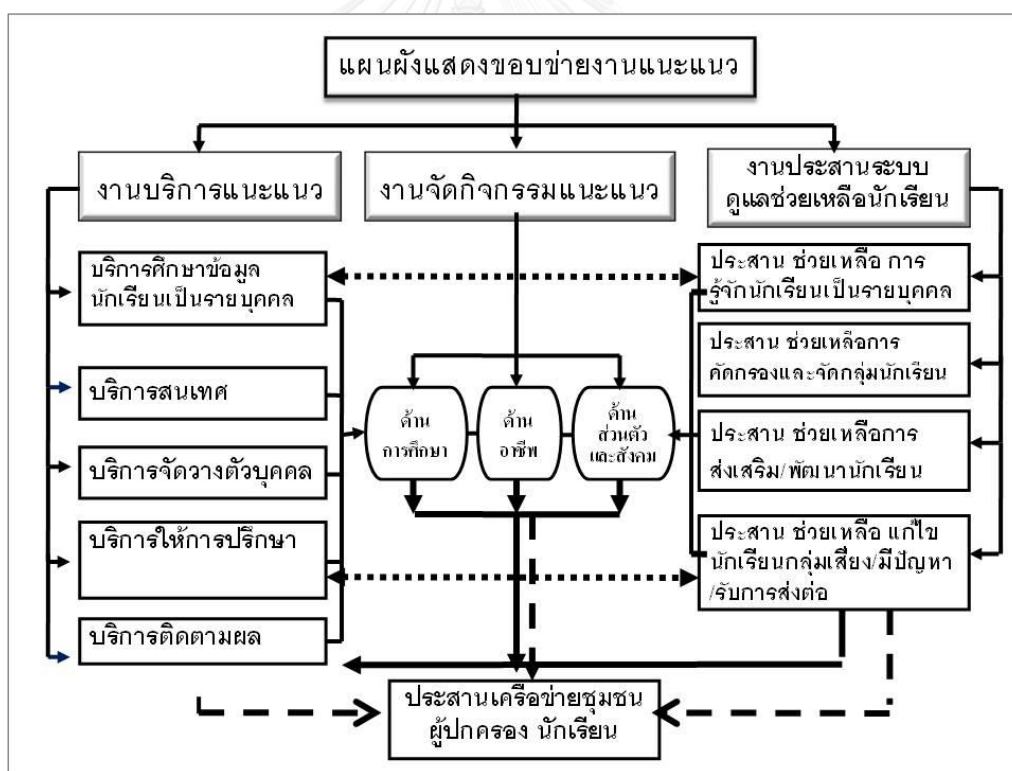
“ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.3 การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2554) กล่าวถึงงานแนะแนวว่าเป็นงานหนึ่งในโรงเรียน ที่มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และจำเป็นต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคล และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการป้องกัน ส่งเสริม และช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษาและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่ง

ผลกระทบต่อการดำรงชีวิต กระบวนการคิดและพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ดำเนินงานงานแนะแนวจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแนะแนว และมีศิลปะในการดำเนินงานประสานสัมพันธ์ทั้งงานบุคคล หรือกล่าวได้ว่า ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงาน

การกำหนดขอบข่ายของงานแนะแนวในโรงเรียนให้ชัดเจน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการงานแนะแนว ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีทิศทางดำเนินงาน และการประสานกับระบบและบุคคลต่างๆ ขอบข่ายงานแนะแนวที่แท้ต้องเป็นไปตามศาสตร์ของการแนะแนว สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และบูรณาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ดังนั้นกล่าวได้ว่า เนื้อแท้ของงานแนะแนวในปัจจุบันมี 3 ด้าน คือ การจัดการบริการแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนว และการประสานกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งงานแต่ละด้านมีภารกิจตามลักษณะงาน ซึ่งล้วนเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน ดังแสดงด้วยแผนภาพต่อไปนี้

รูป 2 ขอบข่ายงานแนะแนว

งานแนะแนวมีขอบข่ายงาน 3 ด้าน คืองานบริการแนะแนว งานจัดกิจกรรมแนะแนว และงานประสานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. งานบริการแนะแนว เป็นการจัดบริการตามศาสตร์ของงานแนะแนว ประกอบด้วยงานบริการ 5 บริการ คือ

1.1 จัดบริการศึกษารวบรวมข้อมูล

- 1.1.1 วางแผนการเก็บข้อมูลนักเรียนแต่ละปี
- 1.1.2 จัดหาและจัดสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียน
- 1.1.3 พัฒนาเทคโนโลยีในการศึกษารวบรวมข้อมูล
- 1.1.4 จัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ
- 1.1.5 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.1.6 นำข้อมูลไปใช้

1.2 จัดบริการสนเทศ

1.2.1 จัดบริการสนเทศการศึกษา

1. ติดตามและรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน
2. นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ แก่นักเรียน ผู้ปกครองและผู้สนใจ เช่น จัดทำเอกสารแนะแนว จัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ จัดเชิญวิทยากรบรรยาย จัดศูนย์บริการคั่นคว่ำ จัดฉายทางสื่อโสต เผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน ฯลฯ
3. จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเสริมบริการสนเทศด้านการศึกษา
4. ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประเมินผลการจัดบริการ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

1.2.2 จัดบริการสนเทศด้านอาชีพ

1. ศึกษาแนวโน้มของตลาดแรงงานและอาชีพใหม่ๆ ที่น่าสนใจ
2. นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ แก่นักเรียน เช่น จัดศูนย์บริการคั่นคว่ำเชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดศึกษาดูงานอาชีพ จัดฉายสื่อทางโสต
3. จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเสริมบริการสนเทศด้านอาชีพ
4. ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ประเมินผล และนำผลไปปรับปรุงพัฒนางาน

1.2.3 จัดบริการสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม

1. ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเยาวชนในปัจจุบัน
2. แสวงหาวิธีการ หรือสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนได้ข้อคิดในการดำรงชีวิต
3. นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ แก่นักเรียน เช่น เชิญวิทยากรบรรยาย กิจกรรมกลุ่มพัฒนาตน จัดศูนย์บริการคั่นคว่ำ
4. จัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างบริการสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม

5. ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ประเมินผลการจัดบริการ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางาน

1.3 จัดบริการจัดวางตัวบุคคล

1.3.1 จัดวางตัวด้านการศึกษา

- การเลือกวิชาเรียน กิจกรรมชุมนุม ชมรม
- การวางแผนการศึกษาต่อ
- การเข้าศึกษาต่อสถาบันต่างๆ เป็นกรณีพิเศษ (โควต้า)
- ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 การจัดวางตัวด้านอาชีพ

- จัดฝึกงานอาชีพ
- จัดหารายได้พิเศษระหว่างเรียน
- ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 จัดวางตัวด้านส่วนตัวและสังคม

- ทุนการศึกษา
- สวัสดิการอื่นๆ
- ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 จัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

1.4.1 ประชาสัมพันธ์การให้บริการและวิธีขอใช้บริการแก่นักเรียนทั่วไป

1.4.2 ดำเนินการให้การปรึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

1.4.3 สร้างเครือข่ายเพื่อนผู้ให้การปรึกษา (YC : Youth Counselor)

1.4.4 ประสานเครือข่ายผู้ปกครองและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

1.4.5 บันทึกการให้การปรึกษา

1.4.6 ประเมินผลและติดตามผลนักเรียน

1.5 จัดบริการติดตามประเมินผล

1.5.1 ติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนว

- ประเมินผลความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับบริการแนะแนวต่างๆ
- ประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว
- ประเมินผลงาน กิจกรรม โครงการแนะแนว
- ติดตามผลการศึกษาต่อและอาชีพของผู้ที่สำเร็จการศึกษา

1.5.2 ติดตามผลการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน

- จัดทำเครื่องมือติดตามผล
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปรึกษา
- วิเคราะห์ผลและรายงานผล

1.5.3 ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

- จัดทำเครื่องมือติดตามผล
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ปรึกษา
- วิเคราะห์และรายงานผล

1.5.4 จัดทำสารสนเทศและรายงานผล

- รวบรวมงานต่างๆ ที่ทำในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานแนะแนว
- สรุปสถิติ และจัดทำสารสนเทศของงานทุกขั้นตอนในแต่ละปีการศึกษา
- รายงานผล
- นำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานในขั้นตอนต่างๆ

2. งานจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขอบข่ายการจัดกิจกรรม 3 ด้าน คือการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม

2.1 ชั้นกำหนดเป้าหมาย

2.1.1 ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจธรรมชาติของนักเรียน

2.1.2 วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

หลักสูตรและของโรงเรียน CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1.3 ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.4 ศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตร

2.1.5 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องจัดการแนะแนว

2.2 ชั้นจัดทำแผน

2.2.1 กำหนดสัดส่วนกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจน ธรรมชาติของนักเรียน และเป้าหมายของสถานศึกษาโดยครู ผู้ปกครอง และนักเรียนมีส่วนร่วม

2.2.2 กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระดับการศึกษา และชั้นปี

2.2.3 ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์

พฤติกรรมนักเรียน หลักฐานการจัดทำกิจกรรม (ภาระงาน/ชิ้นงาน) วิธีการจัดกิจกรรม วิธีการประเมินผล ภาคเรียนและจำนวนเวลาที่จัดกิจกรรมแนะแนว

2.2.4 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม เวลาจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน วิธีการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

2.3 ชั้นจัดกิจกรรม

2.3.1 ดำเนินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

1. เตรียมการจัดกิจกรรมตามแผนการ เตรียมสื่อการสอน
2. จัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้
3. บันทึกหลังการสอนในหัวข้อต่อไปนี้
  - บรรยายภาคการเรียนรู้ (ความสนใจ การมีส่วนร่วม)
  - ผลการเรียนรู้ของนักเรียน
  - ปัญหา/อุปสรรค
  - ข้อควรปรับปรุงแก้ไข

2.4 ชั้นประเมินผล

2.4.1 ประเมินผล ผ่าน/ไม่ผ่าน จุดประสงค์เป็นรายบุคคลในแต่ละแผนจัดการเรียนรู้

ตามสภาพปัญหา

1. ในกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ จัดกระบวนการ แก้ไข/พัฒนา
2. นักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์ ส่งเสริมให้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น

- ให้ศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น
- ให้จัดทำผลงาน และนำเสนอผลงาน

2.4.2 ประเมินผลและตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรม

1. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์การวัดประเมินผล

2. ดำเนินการให้นักเรียนช่อมกิจกรรม กรณีไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล

3. งานประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการทำงานประสานเอื้ออำนวยและช่วยเหลือครูที่ปรึกษา

- 3.1 ประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 3.1.1 จัดเตรียมระเบียบสะสมให้ครูที่ปรึกษานำไปสำรวจ/สอบถามข้อมูลนักเรียน
ด้านต่างๆ
- 3.1.2 จัดบริการและแนะนำการใช้เครื่องมืออื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม เช่น
- แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน
  - แบบประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (SDQ)
  - แบบสำรวจข้อมูลอื่นๆ
- 3.1.3 จัดเตรียมและใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาและการแนะแนว เช่น แบบวัด
แบบทดสอบต่างๆ และประสานงานแจ้งผลให้ครูที่ปรึกษาทราบ
- 3.1.4 ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการคัดกรองนักเรียน
- 3.2.1 ประสานงานการส่งต่อข้อมูลเดิมของนักเรียนให้กับครูที่ปรึกษาใหม่ในแต่ละปี
- 3.2.2 ประสานครูที่ปรึกษาในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนโดยใช้ข้อมูล
ประกอบการคัดกรองตามเกณฑ์
- 3.2.3 สรุปและรายงานผลการคัดกรอง และจัดกลุ่มนักเรียน
- 3.2.4 ประสานบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 ประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการส่งเสริม/พัฒนานักเรียน
- 3.3.1 ประสานงานการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- เสนอแนะแนวทาง และจัดหาตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูม
  - ให้การสนับสนุนสื่อ และเครื่องมือในการจัดกิจกรรม
- 3.3.2 ประสานงานการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน (Classroom
Meeting)
- นำเสนอแผนการจัดประชุม
  - จัดเตรียมเอกสารรายงานการจัดประชุมและการประเมินผล
  - สรุปการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการประชุม
ของครูที่
- ปรึกษาและขอเสนอแนะ
- รายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 3.2.3 ประสานงานการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
- สนับสนุน และช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการสำรวจและค้นหาศักยภาพ
นักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ

- ร่วมมือในการจัดทำแผนการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
- ร่วมมือในการประสานงานกับหน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการสร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของเขา (ครูและนักเรียน) ตลอดจนสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

วีระศักดิ์ ชมพูคำ (2551) สรุปลความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยผ่านตัวกลางคือครู และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึงกระบวนการพัฒนาครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

วิชรา เล่าเรียนดี (2554) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง “กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อนครูที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

วิชรา เครือคำอ้าย (2558) ได้สรุปลความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้คือ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยกระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางเพื่อพัฒนาการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ และช่วยให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ในที่สุดจะส่งผลต่อเป้าหมายสูงสุดคือ การพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านจิตใจ ปัญญา และร่างกายอย่างสมดุล

จากความหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปลได้ว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถแตกต่างกัน รวมถึงการศึกษาได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและจำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือ

2. การนิเทศมีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ในสถานการณ์จริงครูต้องปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูให้การเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติ งานในกิจกรรมต่างๆ และต้องเผชิญกับภาวะค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจมีเวลาเพียงพอในการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว

4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เกิดการพัฒนาศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปราย จากการค้นพบของการวิจัยที่มีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าว ซึ่งการนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้

5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

สุทธนู ศรีไสย์ (2545 อ้างถึงใน วชิรา เครือคำอ้าย, 2558) สรุปความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าครูยังคงมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในห้องเรียนครูก็จะเป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์แบบและมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน

2. การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นตนเองว่าตนเองนั้นประสบผลสำเร็จในการสอนมากน้อยเพียงใด และการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนของครูส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับวิธีการควบคุมมากกว่าการจัดการ ดังนั้นในการควบคุมสิ่งใดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียน ครูจะต้องมีอำนาจอย่างแท้จริงที่จะสามารถควบคุมสิ่งนั้นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และสามารถมองเห็นความสามารถของตนเองได้อย่างชัดเจน

3. การนิเทศช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการทำงานหรือการสอนของครูคนอื่นๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้จะมีการ

แลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีสอนแบบใหม่ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนครูคนอื่นๆ ด้วย

4. การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน โดยครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอน การวางแผนฝึกหรือให้บริการทางวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทำงานวิจัยเกี่ยวกับชั้นเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูกับกลุ่ม จะชี้ให้เห็นความสามารถในการควบคุมและความน่าเชื่อถือและความเป็นนักวิชาการของครูคนนั้นได้อย่างดี

5. การนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ทำทลายความสามารถของครู ให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน ครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นผลมากจากการประเมินผล ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการหนึ่งทำลายและช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรม (Abstract Thinking) ของครูให้สูงขึ้นไปอีกด้วย

ในทำนองเดียวกัน อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) ศึกษาความสำคัญของการนิเทศการศึกษา และสรุปไว้ดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการพัฒนามาจำเป็นต้องได้ รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ปัญหาสำเร็จลุล่วงได้

4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่างๆ กัน

6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

7. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูให้การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

วิชรา เครือคำอ้าย (2558) ได้สรุปความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครู นักเรียน และสถานศึกษา 3 ประการ

1. การพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูผู้สอน
2. การพัฒนาวิชาชีพสำหรับเพื่อนครูหรือบุคลากรผู้ร่วมวิชาชีพ
3. การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ รวมถึงพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถพัฒนาวิชาชีพของตนเองให้เกิดความเจริญงอกงาม สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์ได้

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

Briggs and Justman (1952 อ้างถึงใน วิชรา เล่าเรียนดี, 2556) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ด้านสำคัญดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ (Profession Development)
2. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของให้แก่ครู (Aid Teacher's Growth)
3. เพื่อการปรับปรุงการสอนของครู (Improvement of teaching)
4. เพื่อการส่งเสริมแนะนำครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (Guiding staff and Community Relation)

Glickman (2010) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบพัฒนาว่า เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการนิเทศ โดยให้การนิเทศครูและบุคลากรทางการศึกษาในงานสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การให้การช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance)
2. การพัฒนากลุ่ม (Group Development)
3. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
4. การพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development)
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

6. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่ต้องคำนึงถึงบริบทที่แตกต่างกันในด้านต่างๆ (Building Community, Facilitating Change and Addressing Diversity)

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) กล่าวถึงเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดภาวะผู้นำขึ้น
2. การรวบรวมนโยบาย
3. ศึกษาสภาพการเรียนการสอน
4. ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน
5. การปรับปรุงบุคลากร
6. ปรับปรุงมนุษยสัมพันธ์
7. การปรับปรุงปฏิสัมพันธ์ของหมู่คณะ
8. ปรับปรุงผลผลิตทางการศึกษา
9. ปรับปรุงการนิเทศการศึกษา

วีรศักดิ์ ชมพูคำ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการพัฒนานคน พัฒนางานและพัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม ซึ่งสรุปไว้ดังนี้

1. พัฒนานคน การนิเทศช่วยพัฒนานคน ดังนี้
  - 1.1 เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา
  - 1.2 การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
  - 1.3 ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด
  - 1.4 ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ
  - 1.5 สร้างขวัญ กำลังใจ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 1.6 ครูใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น
  - 1.7 ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนการจัดการสอน

ให้เหมาะสม

2. พัฒนางาน การนิเทศการศึกษาสร้างวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

- 2.1 ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตรและได้ผลตามหลักจุดมุ่งหมาย
- 2.2 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
- 2.3 เพื่อรักษา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับชั้น
- 2.4 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น การส่งเสริมให้เข้าร่วม

ประชุมการจัดอบรม Workshop สัมมนาปัญหาต่างๆ ไปเยี่ยมศูนย์ทดลองต่างๆ จัดกิจกรรมต่างๆ ให้

ครูมีโอกาสนพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือ และวิธีสอน ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดทางการศึกษา

3. พัฒนาความสัมพันธ์ของครู โรงเรียน และประชาคม การนิเทศการศึกษาส่งเสริมแนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับชุมชนดังนี้

- 3.1 สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง
- 3.2 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาคม
- 3.3 ส่งเสริมให้มีสมาคมครู ผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน
- 3.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่างๆ
- 3.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจกิจกรรมของโรงเรียน
- 3.6 จัดทำโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของประชาคม
- 3.7 ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการทำประชาคม

สงัด อุทรานันท์ (2530 อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, 2552) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาคน
- 2) เพื่อพัฒนางาน
- 3) เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์
- 4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน หมายถึง การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่ดีขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ “พัฒนางาน” คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น

การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมการนิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ เนื่องจากขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศ

การศึกษาไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวมในที่สุด

รุ่ง พูนสวัสดิ์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน วัชรา เครือคำอ้าย, 2558) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า “การนิเทศการศึกษานี้เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้บริการและสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาแก่ครูและนักเรียน การนิเทศการศึกษานี้เป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษาทั้งอดีตและปัจจุบันซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา สำหรับแนวทางในการปฏิบัติ” ดังนี้

1. เพื่อให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา และสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น
4. เพื่อส่งเสริม ควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือ และประสานงานทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในทำนองเดียวกัน สันต์ ธรรมบำรุง (ม.ป.ป. อ้างถึงใน วัชรา เครือคำอ้าย, 2558) สรุปถึงความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. หน้าที่ของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม ครูในสมัยก่อนมีหน้าที่ไม่มากนักเพราะผู้ปกครองช่วยเหลือส่วนในปัจจุบันผู้ปกครองยกภาระทั้งหมดให้ครู
2. จำนวนนักเรียนมากขึ้น ในชั้นเรียนหนึ่งมีจำนวนนักเรียนมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การคมนาคม เพราะเด็กต้องการเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จึงมีการย้ายที่เรียนข้ามเขต เป็นผลทำให้การคมนาคมติดขัด จะต้องปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้ทัดเทียมกัน เด็กจะต้องไม่เลือกที่เรียน
3. ครูต้องมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆ เสมอ เพื่อเป็นความภาคภูมิใจของครู จะส่งผลถึงการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาจะช่วยในเรื่องนี้ได้
4. ขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูจำนวนมาก มีกิจกรรมและชั่วโมงการสอนมากขึ้น หน้าที่ในการนิเทศจึงมากขึ้น เช่น การปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อประหยัดเวลา ครูใหม่จะไปศึกษาด้วยตัวเอง ครูบางคนไม่ถนัดการสอนในบางวิชา การนิเทศจะช่วยให้มีหลักการและมีความมั่นใจมากขึ้น

5. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารกับคณะครู
6. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และเกิดความเป็นผู้นำในคณะครู
7. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
8. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลองวิจัย หาวิธีการใหม่
9. ภาวะสังคมเปลี่ยนไป ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ทำให้มีวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ

หลักการนิเทศการศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับการบริหาร ถึงแม้ว่าการนิเทศการศึกษาจะเป็นงานหนึ่งที่อยู่ภายใต้ขอบข่ายงานบริหาร แต่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการบริหาร ดังนั้นการบริหารและการนิเทศการศึกษา จึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งสองสิ่งจะต้องประสานสัมพันธ์กัน
2. การนิเทศการศึกษาควรอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา หมายความว่า นโยบาย แผน ค่านิยม และความหมายของการนิเทศการศึกษา ควรถูกกำหนดโดยแนวทางของปรัชญาเนื่องจากวิถีทางปรัชญาได้ใช้กระบวนการทางตรรกะวิทยา และความคิดอย่างพินิจพิเคราะห์ คุณประโยชน์ของปรัชญาที่มีต่อการนิเทศการศึกษาจึงตั้งอยู่บนขอบข่ายของค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคม ทรัพยากร และชุมชน
3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ กิจกรรม แผน วิธีการ และเทคนิคต่างๆ ควรตั้งอยู่บนเจตคติและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การนิเทศควรเน้นในเรื่องการทดลอง การสังเกต การวินิจฉัยและความเชื่อถือได้
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาควรเป็นเรื่องของความร่วมมือ ซึ่งทุกคนมีสิทธิที่จะทำประโยชน์ให้ได้ สิทธิในการร่วมมือในการเลือกอุปกรณ์และวิธีสอนเป็นสิทธิของครูทุกคน การนิเทศแบบประชาธิปไตยเชื่อว่าคนทุกคนมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ มีพลังและความสามารถในการช่วยให้เกิดความเจริญงอกงาม
5. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออกอย่างเสรี โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแก้ปัญหา
6. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความเจริญงอกงาม การนิเทศการศึกษาต้องมีเป้าหมายในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักเรียนและครู การนิเทศการศึกษาควรพัฒนาวิธีการเรียนการสอน โดยให้เกิดความเหมาะสมของบรรยากาศทางกายภาพทางสังคมและทางจิตวิทยา โดยผู้นิเทศสามารถแนะนำวิธีการใหม่ๆ ให้กับผู้รับการนิเทศ

7. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิชาชีพ การนิเทศการศึกษาถือเป็นบริการอย่างหนึ่งที่เหมือนกับวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลตัวเองอยู่เสมอ เพื่อให้ได้มาตรฐานความรู้และทักษะเพิ่มเติมตลอดจนเทคนิคต่างๆ ซึ่งการประเมินผลนำมาใช้ในการพยากรณ์และการพัฒนา

อัญชลี ธรรมะวิจิตร (2552) ได้ศึกษาแนวคิดของ Burton and Brueckner ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา การนิเทศการศึกษาที่ดีควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ การนิเทศการศึกษาควรเป็นไปอย่างมีระเบียบ มีการปรับปรุงและประเมินผล การนิเทศควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาจะต้องเคารพในความแตกต่างของบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นการสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของบุคคล เปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

ซารี มณีศรี (2542 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2555) กล่าวว่า หลักพื้นฐานของการนิเทศการศึกษาต่อไปนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาได้บังเกิดความสำเร็จในการช่วยครู นักเรียน และโรงเรียนให้เป็นครู นักเรียน และโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญอกงามแก่ครูโดยทั่วไป อาจทำได้โดย

- จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้รับทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป
- พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ
- มีความเชื่อมั่นในการสอน มีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
- พัฒนาทัศนคติในการทำงานให้อยู่ในเกณฑ์ดี
- ปรับปรุงแบบประเมินผลการเรียนการสอนโครงการสอน จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร

(Co-curriculum Activities) อันเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน

- จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่างๆ ทั้งที่ทำได้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น

- เข้าใจเทคนิคการประมวลผล ช่วยให้มีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่างๆ สรุปผลการวัดผล และวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนถ้าหลัง

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
  - ครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษา (ด้านวิชาการ) มากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง (Status-Based)
  - ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของเด็กให้ดีขึ้น
  - เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ กระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย
  - อำนาจหน้าที่เป็นอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ของหมู่คณะ
  - ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-Making)
  - อำนาจ (Authority) ย่อมเปลี่ยนแปลงตามครรลองคลองธรรม ทุกคนมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำหากมีความสามารถ
  - ความร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ คือการช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน
3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์
  - ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ การปฏิบัติที่ไม่ซื่อตรง (Cajoling) การกะประเมินค่า เข้มงวด ตรวจตรา จัดมาตรฐาน และพิธีรีตอง
  - สร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ๆ และครูอยากจะทำสร้างสรรค์ หากเขารู้สึกมีความมั่นคงพอ
  - ปลอ่ยให้ครูคิดสร้างสรรค์ ตามสติปัญญาของแต่ละคน
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
  - การนิเทศและงานพัฒนาหลักสูตรไม่แยกกัน
  - การนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้หลักสูตร
  - การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร
5. การนิเทศคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์
  - ยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
  - เห็นอกเห็นใจคนอื่น ตรงไปตรงมา
  - หาโอกาสให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรไมตรี (Goodwill)
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริม บำรุงขวัญ (High Staff Morale)
  - ขวัญกำลังใจของครูสูง ย่อมทำให้การสอนดีตามไปด้วย
  - สัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียน ขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ ถ้าขวัญและกำลังใจของครูดี การเรียนของเด็กจะดีตามไปด้วย

- ครูเหมือนวิชาชีพอื่น คือต้องการได้รับค่าชมเชย การบำรุงขวัญ
  - กิจกรรมบางอย่าง ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน ไม่ควรขอร้องให้ครูทำในสิ่งที่เขาไม่สามารถทำได้
  - ไม่ขอร้องให้ครูทำในสิ่งที่แม้แต่ตัวเองก็ไม่ปรารถนาจะทำ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะในชนบท
- ศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชนชนบท
  - ช่วยเหลือ เร่งเร้าครู ให้สำรวจการใช้แหล่งทรัพยากร ในชนบทให้เกิดประโยชน์
  - ร่วมมือกับผู้นำในชนบท ในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน
  - ช่วยครูในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพของชุมชน ปรับปรุงเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กในชนบท

- ส่งเสริมให้ครูจัดแสดงกิจกรรมต่างๆ เช่น การสาธิตทางการเกษตร สัปดาห์ศิลปวัฒนธรรม การเข้าค่ายวิชาการ เหล่านี้เป็นต้น

จากหลักการเหล่านี้ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานด้านการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักของการนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับปรัชญาทางการศึกษา มีความเป็นวิทยาศาสตร์ และสัมพันธ์กับระบบการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่ส่งเสริม สร้างสรรค์ให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพของตน มีขวัญและกำลังใจในการพัฒนาตน พัฒนางาน ได้อย่างเต็มศักยภาพ

กระบวนการนิเทศการศึกษา กรมมหาวิทยาลัย

กระบวนการนิเทศการศึกษาหรือในการนิเทศการสอนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนนั้น เพื่อให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจะต้องอาศัยกระบวนการซึ่งเป็นการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันและมีระเบียบแบบแผน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2556)

กระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการอย่างระบบ มีแบบแผน ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำการนิเทศไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ดังนั้น จึงมีนักการศึกษาได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาที่น่าสนใจอย่างหลากหลาย (วัชรา เครือคำอ้าย, 2558) ดังนี้

Harris (1985 อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2556) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน

1. การประเมินเบื้องต้น (Assessing) เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นต่างๆ เพื่อจะพิจารณาความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง เช่น ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ที่เป็นอยู่ใน

องค์กร สังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่างๆในองค์กร และประเมินผลการปฏิบัติเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

2. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ
3. การออกแบบ (Designing) เป็นกระบวนการในการวางแผนหรือโครงการของระบบเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) เป็นกระบวนการในการจัดสรรทรัพยากรและใช้ทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้มีความเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การอำนวยการหรือการสั่งการ (Directing) เป็นกระบวนการในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่ประสบผลสำเร็จ

กระบวนการ 6 ขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอนดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาที่สำคัญทุกขั้นตอน ซึ่งต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการจัดการและการดำเนินการ

สังต์ อุทรานันท์ (2530 อ้างถึงใน วชิรา เครือคำอ้าย, 2558) ได้เสนอกระบวนการการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยใน 5 ขั้นตอน ที่เรียกว่า “PIDRE” คือ

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning - P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาตามความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ และร่วมกันวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ
2. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information - I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้สิ่งที่จะทำเป็นขั้นตอนโดยให้ความรู้ความเข้าใจสิ่งที่จะดำเนินการอย่างไรให้งานมีคุณภาพ
3. ลงมือปฏิบัติการนิเทศ (Doing -D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานของบุคคล 3 ฝ่าย คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ และการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ
4. สร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing - R) เพื่อให้แก่ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อมๆ กับผู้ที่รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานอยู่ หรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation - E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินการไม่ได้ผล ก็ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

Allen และ Loomis (1989 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559) ได้เสนอกระบวนการบริหารซึ่งนำมาปรับใช้ในกระบวนการนิเทศมีชื่อเรียกโดยย่อว่า POLCA ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. กระบวนการวางแผน (Planning Process) เป็นกระบวนการในการวางแผนโดยคิดว่าจะทำอะไรบ้าง กำหนดแผนงานว่าจะทำที่ไหน เมื่อไหร่ กำหนดจุดประสงค์ในการทำงาน คาดคะเนผลการทำงานพัฒนากระบวนการทำงาน และวางแผนการทำงาน

2. กระบวนการจัดโครงสร้าง (Organizing Process) เป็นการจัดสายงานบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการทำงาน ประสานงานกับบุคลากรต่างๆ การมอบหมายให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ จัดประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำงาน จัดทำโครงการปฏิบัติงาน จัดทำภาระงานของบุคลากรและพัฒนานโยบายการทำงาน

3. กระบวนการนำ (Leading Process) เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ให้คำปรึกษาแนะนำ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน สื่อสารเพื่อความเข้าใจ สร้างบรรยากาศในการคิดริเริ่ม แนะนำการทำงาน อธิบายขั้นตอนและสาธิตการทำงาน

4. กระบวนการควบคุม (Controlling Process) เป็นขั้นตอนที่ประกอบด้วยการดำเนินงานแก้ไขโดยใช้การนิเทศแก้ไขข้อบกพร่อง การเร่งดำเนินการเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขปัญหาจุดต่างๆ ต้องไปดำเนินการทันที และให้เป็นไปในทางที่ราบรื่นที่สุด

5. กระบวนการประเมินผลการทำงาน (Assessing Process) โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานวัดและประเมินพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและทำการวิจัยผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้เรายังสามารถนำกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้รับความนิยมมากเช่นเดียวกัน ดังนี้

จากกระบวนการนิเทศศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศศึกษานั้นมีการกำหนดขั้นตอนอย่างชัดเจน เป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการหลักที่สำคัญก็คือ การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินงานตามแผน สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน

งานนิเทศการศึกษา

ประเภทของงานการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงลักษณะงาน (Task) และพันธกิจ (Function) ของการนิเทศการศึกษา

Burton (1922 อ้างถึงใน วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี, 2554) ได้เสนองานการนิเทศไว้ 5 ด้านคือ

1. งานด้านการปรับปรุงการปฏิบัติงาน เช่น เยี่ยมชั้นเรียน จัดประชุมกลุ่มหรือรายบุคคล และนำวิธีการสอน สาธิตการสอน พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการปรับปรุงตนเอง
2. งานด้านการปรับปรุงครูประจำการ เช่น การจัดประชุมครู อ่านวารสารวิชาชีพ เยี่ยมเยียนกัน และวิพากษ์ตนเอง
3. งานด้านการคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบสื่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระวิชา เลือกและประเมินสื่อประกอบการสอน
4. งานด้านการทดสอบและวัดผล
5. งานด้านการประเมินครู

Harris (1985 อ้างถึงใน วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี, 2556) ได้เสนองานการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางโครงสร้างหลักสูตร ประมวลการสอน กำหนดตัวผู้สอน วัน เวลา สถานที่และวิธีการ ตลอดจนจัดสร้างเกณฑ์มาตรฐานการสอนและหน่วยกิตวิชาต่างๆ
2. การจัดการกระบวนการสอน โดยการแปลงหลักสูตรที่วางไว้มาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน
3. การจัดครูทำการสอน โดยเลือกสรรมาให้เหมาะกับงาน มีการสอบคัดเลือกและเก็บรักษาทะเบียนเกี่ยวกับตัวบุคคล
4. การจัดบริการความสะดวก จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียง เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น วางแผนจัดหาวัสดุ และดูแลรักษาพัฒนา
5. การคัดเลือก การจำแนก การทดสอบ ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้ประโยชน์ในการเรียนการสอน
6. การฝึกอบรมประจำการ จัดฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการแก่คณะครู เพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมจะช่วยให้ครูทันต่อเหตุการณ์
7. การปฐมนิเทศ เป็นการช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ เพื่อให้ทราบข้อมูล สถานที่ บุคคล และระเบียบปฏิบัติเพื่อให้สามารถปรับตัวในการทำงานได้

8. งานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการปฏิบัติงาน ปรับขยายให้เหมาะสมกับสถานการณ์
สภาพแวดล้อม

9. การติดต่อกับชุมชน งานนิเทศเป็นงานที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกันประกอบด้วย การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ แสวงหาและเลือกใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

10. งานประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลทางการเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

วชิรา เครือคำอ้าย (2558) ได้สรุปประเภทของงานการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ

1. ประเภทของงานที่ให้บริการแก่ครูในทางตรง อาทิ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. ประเภทของงานที่ให้บริการแก่ครูทางอ้อม อาทิ การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนการปฐมนิเทศ การบริการพิเศษ

3. ประเภทของงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร อาทิ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู การเลือกสรรบุคลากรครู

4. ประเภทของงานที่เกี่ยวข้องกับผู้วัดผลและประเมินผล อาทิ การประเมินผลการสอน ประเมินคุณภาพผู้เรียน ซึ่งงานประเภทต่างๆ นั้น จำเป็นต้องประสานสัมพันธ์กันในทุกๆ ด้าน รวมทั้งต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

จากงานการนิเทศการศึกษาที่นักวิชาการได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า งานการนิเทศการศึกษามีขอบข่ายงานในด้านการพัฒนาครู หลักสูตร งานอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวัดและประเมินผล ตลอดจนงานสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชน

รูปแบบการนิเทศการศึกษา

รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบันมีหลากหลาย และมีลักษณะเฉพาะของแต่ละรูปแบบ ซึ่งผู้นิเทศสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ สิ่งสำคัญคือ ผู้ใช้รูปแบบการนิเทศจำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาการสอนของครู และพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนเป็นสำคัญ (วชิรา เครือคำอ้าย, 2558)

ความหมายของรูปแบบการนิเทศ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศได้อย่างน่าสนใจว่า รูปแบบของการนิเทศสามารถช่วยให้ผู้นิเทศสร้างแบบการพัฒนาการสอนรายบุคคลสำหรับครู

วีชรา เล่าเรียนดี (2554) ได้สรุปวิธีการนิเทศหรือรูปแบบของการนิเทศการศึกษาว่า มีหลายวิธีการตั้งแต่เริ่มมีการนิเทศการศึกษา ซึ่งในแต่ละยุคแต่ละสมัย จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการศึกษาในแต่ละยุค ซึ่งมีหลายวิธีที่น่าสนใจ โดยที่แนวคิดพื้นฐานในบางวิธีในอดีตยังคงมีให้เห็นในการนิเทศการสอน

วชิรา เครือคำอ้าย (2558) ได้กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศว่าเป็นต้นแบบหรือแนวทางในการดำเนินงาน โดยกำหนดขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน และเป็นระบบ มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในการนำมาใช้ปฏิบัติในการนิเทศ คือรูปแบบการนิเทศแต่ละแบบนี้แตกต่างกันตามพื้นฐานความคิด ความคิด ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศแบบกลุ่มหรือรายบุคคล นิเทศทางตรงหรือนิเทศทางอ้อม แต่สิ่งที่คล้ายคลึงกันก็คือมุ่งพัฒนาการสอนของครูและประสิทธิผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ และขอเสนอรูปแบบการนิเทศโดยมีรายละเอียดแต่ละรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Supervision) มุ่งเน้นประสิทธิภาพของงานมากกว่ามุ่งเน้นความพึงพอใจของบุคคล รวมถึงได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน มีการกำกับติดตามการดำเนินงานในทุกๆขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดจึงมีน้อย เนื่องจากหากครูหรือผู้รับการนิเทศได้รับทราบข้อผิดพลาดของตน ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งก็สามารถปรับปรุงแก้ไขในขั้นตอนดังกล่าวได้ทุกๆ ระยะของการดำเนินการนิเทศโดยมีผู้นิเทศช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

2. รูปแบบการนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Supervision) มุ่งเน้นความพึงพอใจและความสุขของบุคคลมากกว่าความสำเร็จของงาน เนื่องจากมีรากฐานมาจากแนวคิดที่ว่า มนุษย์เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด หากมนุษย์มีความพึงพอใจมีความรักและทุ่มเทในการปฏิบัติงานแล้ว ความสำเร็จในการนิเทศก็จะตามมา ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากแรงผลักดันภายในของกลุ่มคนเหล่านั้น มันเป็นแรงผลักดันที่มีพลังให้เกิดความร่วมมือและนำไปสู่เป้าหมาย

3. รูปแบบการนิเทศแบบทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Supervision) มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับบุคลากรมากที่สุด ดังนั้นผู้นิเทศหรือผู้รับการนิเทศจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกันในฐานะการเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพที่นำไปสู่ความเจริญงอกงาม

4. รูปแบบการนิเทศแบบมนุษยนิยม (Humanistic Supervision) ให้ความสำคัญกับผู้รับการนิเทศว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความดีงาม รวมถึงมีความสามารถในการปฏิบัติงานโดยเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ความสำเร็จของงานเกิดจากแรงจูงใจที่มีอยู่ภายในตนเอง

อย่างไรก็ตามการที่เน้นในตัวบุคคลหรือครูมากเกินไปอาจทำให้ผู้บริหารรู้สึกอึดอัดใจ เนื่องจากการตัดสินใจและปฏิบัติงานการนิเทศต้องดำเนินการร่วมกันโดยผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและยอมรับความสามารถของครูทุกคน เพราะความสำเร็จขององค์กรเกิดจากความสำเร็จที่มาจากครูทุกคน

5. รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ การนิเทศในรูปแบบนี้มีวิธีการดำเนินการที่เฉพาะเจาะจงและสามารถนำไปใช้เฉพาะกิจตามสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งในที่นี้ได้เสนอรูปแบบที่พบเห็นและใช้อย่างแพร่หลายดังต่อไปนี้

5.1 รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) มุ่งเน้นพัฒนาการสอนของครูโดยตรง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย

5.2 รูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Collaborative Professional Supervision) เป็นรูปแบบที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจผลของการนิเทศแบบนี้ทำให้ครูมีความเป็นตัวของตัวเองมั่นใจในตัวเองและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ซึ่งมีลักษณะต่างๆ 3 ลักษณะได้แก่

5.2.1 รูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Supervision) เป็นการนิเทศที่ใช้ทีมครูข้ามระดับและข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการพัฒนาการเรียนการสอน

5.2.2 รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา (Cognitive Supervision) เป็นกระบวนการที่ไม่เน้นการตัดสินความถูกต้อง แต่จะใช้การประชุมวางแผน การสังเกต และการประชุมเพื่อสะท้อนพฤติกรรมการสอน และยังใช้ในการวางกลยุทธ์ที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อจะเสริมสร้าง การรับรู้การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นการปรับปรุงพัฒนากระบวนการคิดของครู

5.2.3 รูปแบบการนิเทศโดยครูพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพราะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงพฤติกรรมการสอนในระยะเวลาอันสั้น การใช้ครูพี่เลี้ยงช่วยให้เกิดการถ่ายโอนประสบการณ์ระหว่างครูและครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นการพัฒนาวิชาชีพอย่างไรก็ตามรูปแบบการนิเทศนี้จะประสบความสำเร็จได้ครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นแบบอย่างการปฏิบัติจะต้องได้รับการคัดเลือกและฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ดีซึ่งจะขจัดอคติและทัศนคติที่ไม่ดีในการรับการนิเทศ

5.3 รูปแบบการนิเทศโดยผู้บริหาร (Administrative Monitoring) เป็นวิธีการนิเทศในรูปแบบหนึ่งที่ผู้นำของสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการนิเทศการสอนโดยตรงในขณะเดียวกันก็เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเรียนการสอนและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวครู แม้ว่าผู้บริหารอาจมีภารกิจที่จำเป็นต้องปฏิบัติหลายด้าน ผู้รับการนิเทศจึงไม่ควรจะมีจำนวนมาก และ

ผู้บริหารอาจมอบหมายให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถดำเนินการพิเศษร่วมด้วยเช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูแกนนำ ครูผู้มีความรู้ความสามารถในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

5.4 รูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-Directed Development) แม้ว่ารูปแบบการนิเทศนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้ทุกแห่งแต่ยังคงมีความจำเป็นเนื่องจากครูผู้รับการนิเทศมีความแตกต่างกันที่บางคนมีความรู้ความสามารถในระดับสูงสามารถคิดและนำตนเองได้ในทางตรงกันข้ามครูบางคนจำเป็นต้องมีผู้นำให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและจากความเชื่อบนพื้นฐานคิดว่ามนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพนั้น เมื่อครูมีแรงจูงใจภายในและมีความสนใจที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองแล้ว ก็สามารถกำหนดเป้าหมายของโครงการหรือเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างอิสระ

5.5 รูปแบบการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental Supervision) การนิเทศรูปแบบนี้ตั้งอยู่บนฐานความเชื่อหรือว่าครูคือผู้รับการนิเทศมีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านความสนใจในด้านการพัฒนาตนเองความสวยงามความรู้ความคิดและประสบการณ์ ดังนั้นการให้อิสระครูในการเตรียมเลือกกิจกรรมการพัฒนาตามที่ตนเองสนใจ ทำให้ครูสามารถเข้าใจตนเองพร้อมกับชี้แนะตนเองได้มากขึ้นในขณะเดียวกัน ผู้บริหารควรต้องให้ความสำคัญโดยเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งจะช่วยให้การนิเทศประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า รูปแบบการนิเทศแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ รูปแบบการนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ รูปแบบการนิเทศแบบทรัพยากรมนุษย์ รูปแบบการนิเทศแบบมนุษยนิยม รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการดังที่นักวิชาการกล่าวมาแล้วนั้น มีแนวคิด ลักษณะสำคัญ ขั้นตอน วิธีการ มีจุดเด่นและจุดด้อยที่ควรพัฒนา ทั้งที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งการนำไปใช้ต้องคำนึงถึงสภาพความต้องการ และบริบทของแต่ละบุคคลและบริบทของสถานศึกษา

เทคนิคการนิเทศการศึกษา

วชิรา เครือคำอ้าย (2558) กล่าวถึง เทคนิควิธีการนิเทศการศึกษานิเทศการศึกษามีประสิทธิภาพ ภาพนั้น นอกจากต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบแล้ว การศึกษาและทำความเข้าใจถึงเทคนิควิธีการนิเทศ จะช่วยให้ผู้นิเทศสามารถนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ได้เป็นอย่างดี สำหรับเทคนิคการนิเทศบางประการสามารถนำไปบูรณาการใช้ร่วมกันได้กับเทคนิคอื่น เพื่อให้การนิเทศนั้นสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามการนิเทศบางเทคนิคก็สามารถนำมาใช้ได้เพียงครั้งเดียวก็เพียงพอกับการนิเทศในแต่ละครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้นิเทศว่าควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศในลักษณะใดและจะนำมาใช้อย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ครู เทคนิคการนิเทศ เป็นกิจกรรมเฉพาะที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้การนิเทศการศึกษابرลุเป้าหมายและ

เป็นไปด้วยความราบรื่นโดยผู้นิเทศจะเป็นผู้พิจารณาและนำกิจกรรมดังกล่าวมาใช้ตามความเหมาะสม ซึ่งเทคนิคการนิเทศการศึกษามีดังนี้

1. เทคนิคการนิเทศเป็นรายบุคคล

1.1 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Classroom Observation) วิธีนี้ใช้กันมานานแล้ว และยังคงใช้กันอยู่เสมอ ในการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอน โดยมีการอภิปรายร่วมกันหลังจากสังเกตการสอน

1.2 การทดลองสอนในชั้นเรียน (Classroom Experimentation) สำหรับการทดลองสอนในชั้นเรียนนั้น นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกคนต้องได้ศึกษา และเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้เรียน ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือบุคลากรในที่จะประกอบวิชาชีพครูได้นั้น มักผ่านประสบการณ์การทดลองสอนมาแล้วในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้งสิ้น

1.3 การปรึกษาหารือ (The Conference or Interview) การปรึกษาหารือนั้น สามารถดำเนินการได้ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ การปรึกษาหารือเป็นการสร้างมิตรภาพที่ดีระหว่างครูและผู้นิเทศ การปรึกษาหารือจะเกิดประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อ เลือกผู้รับการนิเทศเปิดใจในเรื่องที่ตนต้องการคำปรึกษาหารืออย่างแท้จริง ผู้นิเทศเองต้องให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ บนพื้นฐานของการปฏิบัติได้อย่างแท้จริงตามสภาพบริบทของโรงเรียนนั้นๆ โดยไม่นำวิธีการแก้ปัญหาได้ดีของโรงเรียนหนึ่ง มาใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่งโดยไม่พิจารณาถึงสภาพจริงของผู้เรียน สภาพแวดล้อม ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 การเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอน (Selection of Materials for Teaching) การเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนนั้นจัดว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นิเทศต้องดำเนินการร่วมมือกับครูหรือผู้รับการนิเทศเนื่องจากอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้นดังนั้นการเลือกวัสดุอุปกรณ์รวมถึงสื่อการเรียนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

1.5 การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) การประเมินตนเองเป็นเทคนิคที่ให้ผู้รู้รู้จักประเมินผลงานของตนเอง ถือเป็นวิธีการนิเทศอีกวิธีหนึ่งซึ่งสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การประมวลผลได้ดีคือ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และวิธีการประเมินผลตนเอง

2. เทคนิคการนิเทศเป็นกลุ่ม

เทคนิคการนิเทศเป็นกลุ่มนั้นนับว่าเป็นเทคนิควิธีการหนึ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและสามารถนำมาใช้กับครูได้อย่างแพร่หลาย

2.1 การประชุมกลุ่ม การประชุมกลุ่มอาจจะเป็นกลุ่มๆ เช่นคณะกรรมการกลุ่มศึกษากลุ่มทำงาน

2.2 การประชุมปฏิบัติการ การประชุมปฏิบัติการแต่ละครั้งอาจใช้เวลาไม่เท่ากัน ทั้งนี้แล้วแต่จุดประสงค์และลักษณะของงานนั้นๆ

2.3 การใช้เอกสาร การใช้เอกสารเพื่อการนิเทศการสอนนั้นมีประโยชน์มากสอบครูอาจารย์ผู้สอนและต่อตัวผู้นิเทศเอง ทั้งนี้เพราะเอกสารจะช่วยลดภาระงานด้านการจัดการประชุม การแนะนำเป็นรายบุคคลหรืออื่นๆ

2.4 การจัดตั้งกรรมการกลุ่มงาน เป็นการจัดตั้งกรรมการกลุ่มการทำงานขนาดเล็กเพื่อให้ศึกษาข้อมูลต่างๆ จะได้ทราบความจริงของส่วนรวมได้อย่างดี แต่ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดหน้าที่และขอบเขตการทำงานของแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนเสียก่อน

2.5 การศึกษานอกสถานที่ การศึกษานอกสถานที่เป็นการเปิดโลกธาตุโดยให้ผู้ที่ศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสจากประสบการณ์ตรงและสิ่งที่ได้เห็นสิ่งใหม่ๆ ได้ฟังข้อมูลความรู้ที่แตกต่างไปจากที่เคยได้รับ

2.6 การปฐมนิเทศครูใหม่ เป็นการช่วยครูใหม่ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีและเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะการปฐมนิเทศครูใหม่ที่ช่วยครูใหม่ในสิ่งต่อไปนี้

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
2. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน
3. ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียน
4. การจัดสายงานต่างๆ ของโรงเรียน
5. กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน
6. สวัสดิการต่างๆ ที่คณะครูจะได้รับ
7. การบริการทางด้านการสอนที่ครูจะได้รับ
8. สภาพการทำงานในโรงเรียน
9. การเตรียมการสอนของครู
10. งานประจำชั้นที่ถูกต้องรับผิดชอบ
11. บทบาทหน้าที่ของครูที่จะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ

2.7 การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับผู้รับการนิเทศ ซึ่งนอกจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเอกสารตำราหนังสือต่างๆ รวมทั้งการทัศนศึกษานอกสถานที่แล้วการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ก็เป็นอีกเหตุหนึ่งของการนิเทศเป็นกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องนี้ การให้ความรู้โดยวิทยากรอาจทำได้หลายวิธี เช่น การบรรยายโดยวิทยากรคนเดียว การบรรยายโดยวิทยากรหลายคน การบรรยายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

กิจกรรมการนิเทศ (Activities for Supervision)

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้ให้ความเห็นว่า กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และการปฏิบัติงานของครูซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีความมากมายหลายแบบ ซึ่งจะต้องเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้นิเทศต้องมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศและสามารถเลือกใช้และบูรณาการกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสม เพราะกิจกรรมแต่ละชนิดให้ประโยชน์ต่อผู้รับการนิเทศมากน้อยแตกต่างกัน

Harris (1985 อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2556) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศ 23 กิจกรรม ดังนี้คือ

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ของผู้นิเทศ ไปสู่ผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น
2. การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากขึ้น
3. การบรรยายกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film or television) เป็นการใช้อุปกรณ์ที่เป็นสื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดิโอเทป เพื่อทำให้ผู้รับการนิเทศ ได้รับความรู้ และเกิดความสนใจมากขึ้น
5. การฟังธรรมบรรยายจากเทปวิทยุและเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape) กิจกรรมนี้เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่างๆ (Exhibiting material) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่างๆ
7. การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร
8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินงาน

9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆตามต้องการ
10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น
11. การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือการแสดงแนวคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์
12. การอภิปราย (Discussing)
13. การอ่าน (Reading)
14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน
15. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิดวิธีกแก้ปัญหาให้ข้อเสนอแนะต่างๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดโดยเสรี ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด
16. การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ (videotaping and photography) เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดกิจกรรมนิทรรศการที่เป็นประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์
17. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ
18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจงมุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด
19. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่นเพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนปฏิบัติ
20. การเยี่ยมชมเยียน (Inter visiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของคนหนึ่ง
21. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้น แล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น
22. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศทุกชนิด เช่น การแข่งโครงการ การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided Practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติมีการคอยดูแลช่วยเหลือรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก

กิจกรรมต่างๆเหล่านี้หลายกิจกรรมยังคงมีประโยชน์และควรใช้ร่วมกันหลายๆแบบและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละขั้นตอนของการนิเทศหรือการพัฒนาวิชาชีพแต่ละแบบ

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

Glickman (2010 อ้างถึงใน จูไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2559) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นการทำงานอย่างหนึ่งในโรงเรียนที่เป็นการนำเอาองค์ประกอบต่างๆในโรงเรียนมาเชื่อมโยงกันในการจัดการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน ระเบียบวินัย การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป้าหมายเดียวกันคือ ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพโดยอาศัยการนิเทศ ครูยอมรับในกติกาเดียวกันเพื่อนักเรียน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2555) กล่าวโดยสรุปว่า การนิเทศภายในหมายถึง การนิเทศโดยบุคลากรของโรงเรียน ทั้งฝ่ายบริหารและครูฝ่ายปฏิบัติการสอนในลักษณะของปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรทุกฝ่ายทุกคน และมีลักษณะการทำงานเป็นกระบวนการ มีระบบมีขั้นตอน เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนของโรงเรียน

วัชรมา เล่าเรียนดี (2556) สรุปว่า การนิเทศหมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้ให้การนิเทศ หรือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

จูไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559) สรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนในการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมสนับสนุนให้การช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านงานสอนและงานอื่นๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การนิเทศภายในคือกระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้ความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายคือประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนักเรียน

ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ การให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน
2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอ
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ กัน และเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีอยู่เสมอ
5. นิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

กรองทอง จิระเดชากุล (2550) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนว่ามีความจำเป็น คือ

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
  2. ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
  3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
  4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง
- ชารี มณีสรี (2538 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

ประการที่ 1 การนิเทศไม่ทั่วถึง และการนิเทศไม่มีคุณภาพ เนื่องจากการเพิ่มของจำนวนครูโรงเรียนแต่จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในเพื่อให้โรงเรียนได้พัฒนาการนิเทศของตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ประการที่ 2 ภายในโรงเรียนย่อมมีครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน การนิเทศจะช่วยลดช่องว่างดังกล่าวได้

ประการที่ 3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีส่งผลให้สภาพการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เปลี่ยนตามไปด้วย ครูจะต้องพัฒนา

ตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยไม่หวังพึ่งการพัฒนาจากผู้อื่น ควรที่บุคลากรในโรงเรียนจะต้องตื่นตัวและยึดหลักการนิเทศภายใน ใช้ศักยภาพของคนในองค์กรเป็นหลัก

ประการที่ 4 สภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่การนิเทศจากภายนอกจะรู้ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริง จึงยากที่จะสนองความต้องการได้

ประการที่ 5 ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความชำนาญเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงสมควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียนเพราะ มีข้อจำกัดในด้านกำลังการนิเทศจากภายนอกที่ไม่เพียงพอ ประกอบกับแต่ละโรงเรียนมีบริบทที่แตกต่างกัน บุคลากรภายในย่อมเข้าและสามารถตอบสนองความต้องการของโรงเรียนได้อย่างตรงจุด อีกทั้งการเปลี่ยนอย่างรวดเร็วทางการศึกษา บุคลากรมีความรู้ความสามารถมากขึ้น จึงควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์

จุดมุ่งหมายการนิเทศภายใน

กรรทอง จิระเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป
  - 1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้
  - 1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู
  - 1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือ และปรับปรุงวิธีจัดการเรียนรู้
  - 1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ
2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานในเรื่องต่อไปนี้
  - 2.1 เพื่อให้สถานศึกษามีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
  - 2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย
  - 2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ
  - 2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ/วิธีจัดการเรียนรู้ของครู
  - 2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
  - 2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2555) สรุปลงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ก็เพื่อจะหาแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร ครูอาจารย์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำงานเป็นหมู่คณะ การสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมของโรงเรียน ซึ่งส่งผลตามมาคือนักเรียนมีคุณภาพ

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2556) ได้สรุปลงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ การปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการนิเทศช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ การใช้และการสร้างสื่อวัตกรรมการสอน และทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หรือ งานในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมาย

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาวิธีปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการนิเทศในการบริหารโรงเรียน ทั้งงานการจัดการเรียนการสอนและงานสนับสนุนอื่นๆ
3. เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในการทำงานอันจะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจ และเจตคติที่ดีในการทำงานภายในโรงเรียน
4. เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานต่างๆภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ตามโครงสร้างหรือแผนงานที่กำหนดไว้ ดำเนินการแก้ปัญหา ประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ
5. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจและความมั่นใจในการทำงานของบุคลากร มีผู้ร่วมงานที่พร้อมจะช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน พอสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในก็เพื่อหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และเพื่อส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของครู ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาอันจะส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศที่ดีไว้ดังนี้ คือ

1. การนิเทศการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับการบริหาร
2. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา
3. การนิเทศการศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย
5. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์
6. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า
7. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิชาชีพ

กรองทอง จิรเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในไว้ 3 ข้อดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
3. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ/จำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศไว้ดังนี้ คือ

1. การให้ความร่วมมือร่วมใจสอน
2. การสร้างความผูกพันต่อภาระหน้าที่ ด้วยความเต็มใจของบุคลากรและครูในโรงเรียน
3. การประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การประสานกันทุกฝ่าย
5. เน้นประชาธิปไตย
6. การยึดหลักความแตกต่างของมนุษย์และพัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัย
7. การมีเป้าหมายเดียวกัน

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้สรุปหลักการนิเทศไว้ดังนี้ คือ หลักการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอนตามหลักวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครู และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

จากหลักการนิเทศที่นักการศึกษาทั้งหลายกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย มีการประสานความร่วมมือกันด้วยความเต็ม

ใจจากทุกฝ่าย ดำเนินงานเป็นต่อเนื่องและเป็นระบบตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและคำนึงถึงหลักความแตกต่างของผู้รับการนิเทศด้วย

องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน

กรรทอง จิรเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในไว้ 5 ข้อดังนี้

1. มีระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนนิเทศภายในโรงเรียน
2. มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
3. มีระบบการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน
4. มีระบบการติดตาม ประเมินผลที่เน้นผลงานครู
5. มีระบบการเผยแพร่และขยายผล

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้ระบุองค์ประกอบของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนที่สำคัญ 3

ประการ

1. บุคลากรนิเทศ การนิเทศการศึกษาเป็นการดำเนินงานที่ต้องประสานงานกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ และผู้ได้รับการนิเทศ บุคคลทั้ง 3 ฝ่าย จะต้องยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน
2. ขอบข่ายงานนิเทศภายในโรงเรียน การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนจะมีภาระงานหลักอยู่ 2 งานคือ 1) งานจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นหน้าที่หลักของฝ่ายวิชาการ การนิเทศจะเน้นการนิเทศการสอน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู 2) งานสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นงานของฝ่ายอื่นๆ ที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุด เช่นฝ่ายธุรการ ฝ่ายอาคารสถานที่ เป็นกิจการนักเรียน เป็นต้น การนิเทศฝ่ายต่างๆ ต้องเน้นการนิเทศงาน
3. โครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ จำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างหรือสายงานที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศภายในประสานงานได้อย่างถูกต้อง

ยุทธศาสตร์การนิเทศภายในโรงเรียน

กรรทอง จิรเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การนิเทศภายในไว้ 2 ข้อดังนี้

1. สร้างภาพปลายทางให้ชัดเจน

ภาพปลายทางหมายถึง สภาพความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนและให้ครูทุกคนมองเห็นสภาพความสำเร็จนี้ให้ตรงกัน มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อที่จะได้ร่วมมือกันพัฒนาให้มุ่งไปสู่สภาพความสำเร็จที่กำหนดนั้น

2. สร้างภาพงานที่ชัดเจนตลอดเวลา

ภาพงาน หมายถึง การกำหนดภาระงานที่จะต้องวางแผนการดำเนินการให้มุ่งสู่สภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ว่า จะต้องพัฒนาใคร ในเรื่องใด และพัฒนาอย่างไร

ขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียน

กรองทอง จิตรเดชากุล (2550) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศการปฏิบัติงานตามขอบข่ายของงานในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 งานได้แก่

1. งานด้านวิชาการ เป็นงานเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่
  - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
  - 1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และการออกแบบการจัดการเรียนรู้
  - 1.3 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้
  - 1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ แบบบูรณาการและเน้นทักษะการคิด
  - 1.5 การจัดหา พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - 1.6 การสนับสนุนให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้
  - 1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
  - 1.8 การจัดมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
  - 1.9 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
  - 1.10 การสอนซ่อมเสริม
  - 1.11 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
  - 1.12 การประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.13 การนิเทศภายในโรงเรียน
  - 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
  - 1.15 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
  - 1.16 การจัดศูนย์โฮตัทศานุภรณ์
  - 1.17 การจัดบริการแนะแนว

2. งานด้านบริหารบุคคล เป็นการจัดดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การติดตามดูแลช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเอง ให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่

- 2.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 2.2 การกำหนดความต้องการ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร
- 2.3 การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 2.4 การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่
- 2.5 การจัดสวัสดิการ
- 2.6 การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน
- 2.7 การพัฒนาบุคลากร
- 2.8 การส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ
- 2.9 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 2.10 การพิจารณาความดีความชอบ
- 2.11 การกำหนดมาตรฐานและการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 2.12 งานวินัยและนิติกร

3. งานด้านบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานสำนักงาน ซึ่งมีข้อกำหนด กฎเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอนได้แก่

- 3.1 งานธุรการและสารบรรณ
- 3.2 งานทะเบียนและรายงาน
- 3.3 งานข้อมูลและสารสนเทศ
- 3.4 งานจัดทำแผนปฏิบัติการและการจัดระบบการศึกษา
- 3.5 งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 3.6 งานประชาสัมพันธ์
- 3.7 งานสวัสดิการ
- 3.8 งาน พ.ร.บ. การศึกษา
- 3.9 งานระเบียบ กฎหมาย กฎกระทรวง และข้อปฏิบัติต่างๆ
- 3.10 กิจกรรม 5 ส.

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

สัจด์ อุทรานันท์ (สัจด์ อุทรานันท์, 2530 อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556) ได้เสนอกระบวนการการนิเทศการศึกษาที่เห็นว่าสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในยุคต้นศตวรรษที่ 20 ไว้ 5 ขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า “PIDRE” คือ

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning - P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาตามความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ
2. การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Information - I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้เพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่ดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถเรื่องใดอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร
3. การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ (Doing - D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ (การสอน) การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ (การนิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ การประสานงานและสนับสนุน
4. การเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing - R) เป็นขั้นตอนการเสริมสร้างแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation - E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ

จูไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้สังเคราะห์งานวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีการนิเทศภายในโรงเรียนจะใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมี 5 ขั้นตอน (จูไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2551) มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายใน เป็นการหาข้อมูลซึ่งเป็นปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดทำโครงการปฏิบัติงาน รวมถึงโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งวิธีศึกษาสภาพปัญหามี 3 วิธีคือ การวิจัย การประเมินหรือสอบถามความต้องการการนิเทศของครู และการประชุมสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหาต่างๆ
2. การวางแผนการนิเทศ เพื่อให้ทุกคนรู้จุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น เป็นการประหยัดเวลาและแรงงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงควบคู่

ไปกับเทคนิควิธีการนิเทศ การนิเทศในแต่ละรูปแบบวิธีการ จะต้องมีการใช้สื่อหรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้การนิเทศเกิดประโยชน์ การสร้างเครื่องมือการนิเทศ ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการสร้างและการใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนิเทศ

4. การปฏิบัติการนิเทศ ในการดำเนินการผู้รับผิดชอบควรแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็น 3 ตอนคือ 1) การเตรียมการ ได้แก่ การจัดทำรายละเอียดในการปฏิบัติงานและการประสานงานผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน 2) การลงมือปฏิบัติ ได้แก่ ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ การติดตามควบคุมและกำกับงาน การประสานสัมพันธ์ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และการรายงานผลการปฏิบัติงาน

5. การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ และผลการปฏิบัติงานโครงการ ซึ่งการประเมินโครงการแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ การประเมินผลหลังการดำเนินการ

รูปแบบการนิเทศภายใน

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศภายในว่า ปัจจุบันวิธีการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกันหลากหลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับความพร้อม ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน คณะครู แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดในการนิเทศ จุดหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนก็เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทั้งสิ้น การนำรูปแบบการนิเทศภายในที่มุ่งเน้นการดำเนินการโดยบุคลากรภายในองค์กร มีรูปแบบวิธีการที่สามารถนำมาเลือกใช้ได้ดังนี้

1. การนิเทศทางตรง (Direct-Supervision) คือการที่ผู้นิเทศได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแนะนำ ชี้แนะ ครูผู้สอนโดยตรง ในลักษณะนี้โดยมากผู้นิเทศจะเป็นผู้มีตำแหน่ง หรือความรู้ ความเชี่ยวชาญมากกว่าผู้รับการนิเทศ

2. การนิเทศทางอ้อม (Nondirective-Supervision) ยึดหลักที่ว่าครูเป็นผู้รู้ดีที่สุดว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงอะไร สามารถคิดและทำได้ด้วยตนเอง ผู้นิเทศมีบทบาทเป็นเพียงผู้กระตุ้นให้ครูคิดทำสิ่งต่างๆ

3. การนิเทศเดี่ยว (Individual-Supervision) คือ การให้ความช่วยเหลือครูเป็นรายบุคคล รูปแบบการนิเทศเดี่ยวใช้ในสถานการณ์ที่ครูแต่ละคนมีปัญหาแตกต่างกันออกไป ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูนั้นละเอียดลึกซึ้งในการแก้ไขมาก ผู้นิเทศเป็นผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะสามารถให้คำปรึกษาครูได้เป็นรายกรณี

4. การนิเทศกลุ่ม (Group-Supervision) เป็นรูปแบบการนิเทศที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ในการนิเทศ

ภายในและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นปกติทั่วไป Werstlein (2008 อ้างถึงใน จูไรรัตน์ สุดรุ่ง 2559) ได้กล่าวถึงการนิเทศกลุ่มว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่เหมือนใคร ซึ่งเกิดขึ้นโดยปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม เป็นรูปแบบการนิเทศที่เป็นธรรมชาติ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยการแบ่งปันประสบการณ์ที่หลากหลายของสมาชิกในกลุ่ม

5. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้นที่ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการทำอย่างรอบคอบทุกขั้นตอนและทำให้ครบวงจร ซึ่งประกอบด้วย การประชุมก่อนการสังเกต การสังเกตการณ์สอน การวิเคราะห์ข้อมูลหลังการสังเกตการสอน การประชุมหลังการวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผล

6. การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development) เป็นทางเลือกหนึ่งของการนิเทศสำหรับครูที่ไม่ประสงค์จะรับการนิเทศรูปแบบอื่นๆ เป็นกระบวนการซึ่งครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องปรับปรุงวิชาชีพ

7. การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-directed Development) เป็นกระบวนการที่ครูวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนของตนเองและดำเนินตามโครงการที่วางไว้

8. การนิเทศแบบคุมเชิงบริหาร (Administrative Monitoring) เป็นทางเลือกสำหรับครูที่ไม่ต้องการรับการนิเทศแบบคลินิก หรือการนิเทศรูปแบบอื่นๆ เป็นการนิเทศที่ผู้บริหารเข้ามาเยี่ยมเยียนชั้นเรียนในระยะเวลาสั้นๆ และอย่างไม่เป็นทางการเท่าใด แต่ต้องมีการวางแผนก่อนเข้าเยี่ยม และให้คำปรึกษาหลังเข้าเยี่ยมแล้ว

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

ความหมายของกลยุทธ์

Coulter (2008 อ้างถึงใน สุดใจ ดิลกทรรศนน์, 2558) ได้ให้คำจำกัดความว่า กลยุทธ์หมายถึงการตัดสินใจในการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย ด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรและความสามารถหลักขององค์กรให้สอดคล้องกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อม

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2552) ได้กล่าวว่ากลยุทธ์เป็นรูปแบบหรือเป็นการที่มุ่งสร้างองค์กรให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งจากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ โดยการมุ่งเน้นไปที่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) กล่าวถึง ความหมายของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์ Strategy มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Strategos” โดยความหมายดั้งเดิมเป็นภาษาทหารที่ใช้อธิบายถึงยุทธวิธีของแม่ทัพในการจัดทัพ และเคลื่อนย้ายคนเพื่อต่อสู้กับองศาศึก ทั้งนี้กลยุทธ์จึงเป็นแนวทาง

เชิงรุกในการบรรลุเป้าหมายใน 1 Strategy ประกอบด้วย Tactic คือวิธีการเชิงรูปหลายๆวิธีการจึงเป็นกลุ่มหรือชุดของวิธีการเชิงรุก ซึ่งวงการทหารเรียก Strategy ว่า ยุทธศาสตร์ ส่วนวงการบริหารธุรกิจนิยมเรียก Strategy ว่า กลยุทธ์

ภักดี มานะหิรัญเวท (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทที่ครอบคลุม โดยระบุว่า ทำอย่างไรบริษัทจึงจะสามารถบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์เป็นการใช้ข้อได้เปรียบในการแข่งขันสูงสุด และทำให้ข้อเสียเปรียบในการแข่งขันต่ำสุด

สุดใจ ดิลกพรศนนท์ (2558) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนการหรือวิธีการในการดำเนินงานขององค์การที่ทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ต่างจากคู่แข่ง โดยกลยุทธ์ที่จะนำไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารต้องเลือกกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรภายในขององค์การและความสามารถหลักขององค์การ พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

จากความหมายของกลยุทธ์ กล่าวสรุปได้ว่า กลยุทธ์หมายถึง แนวทาง วิธีการ หรือแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในขององค์การให้สอดคล้องกับความสามารถหลักขององค์การ พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ

ความหมายของการจัดการกลยุทธ์

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2552) ได้ให้ความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์การสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่การจัดการเชิงกลยุทธ์จะคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ ลักษณะของธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ลักษณะของธุรกิจในอนาคต สภาพแวดล้อม การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2559) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์คือแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอด การเติบโตและการขยายตัวขององค์การ บนพื้นฐานการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมภายใต้

ทรัพยากรองค์กร

สรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การดำเนินการภายใต้กระบวนการที่ต้องวางแผน และตัดสินใจให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุ วัตถุประสงค์

การจัดการกลยุทธ์

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2552) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ว่ามีส่วนประกอบ สำคัญ 5 ประการคือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) หรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ SWOT ผู้บริหารหรือนักกลยุทธ์ จะต้องศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ สภาพแวดล้อม ภายนอก (External Environment) และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) โดยทำการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส(Opportunity) และ อุปสรรค (Threat) หรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนเอื้ออำนวยหรือขัดขวาง การดำเนินงานขององค์กรอย่างไรบ้าง
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร (Set Organization Direction) ผู้บริหารจะนำ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดมาทำการประมวลผล เพื่อใช้กำหนดทิศทาง เชิงกลยุทธ์ขององค์กร โดยที่การกำหนดทิศทางขององค์กรสามารถกระทำได้ในลักษณะของการ กำหนดภารกิจและการตั้งเป้าหมาย(Mission and Goal Establishment) ขององค์กร
3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึงการกำหนดทิศทางของ องค์กรที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ มาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์กร โดย มักจะกำหนดกลยุทธ์ตามระดับชั้นภายในองค์กร ตั้งแต่กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับธุรกิจและ กลยุทธ์ตามหน้าที่
4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation)หมายถึงการนำกลยุทธ์ที่ ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปประธรรม ผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ
5. การควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) และการประเมินกล ยุทธ์ หมายถึงการติดตามและตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาให้กล ยุทธ์ที่กำหนดอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพื่อองค์กรจะได้คุณค่าสูงสุดจากการ ดำเนินงานตลอดจนทำการประเมินผลจากการดำเนินกลยุทธ์ว่าประสบผลสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายไว้ หรือไม่เพียงใดเพื่อนำไปพิจารณาในการพัฒนากลยุทธ์ต่อไป

ภักดี มานะหิรัญเวท (2556) ได้นำเสนอว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 อย่าง

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการกำกับ ประเมินผล และเป็นการเผยแพร่ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในให้กับบุคคลสำคัญๆ ในบริษัทให้ได้รับทราบสภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วยตัวแปร (โอกาสและภัยคุกคาม) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์การ และโดยทั่วไปไม่ได้ใช้ในการควบคุมระยะสั้นของผู้บริหารระดับสูง ตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวก่อให้เกิดกรอบการดำรงอยู่ของบริษัท มันอาจเป็นแรง ผลักดันทั่วไปและแนวโน้มภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมหรือปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมในงานขององค์การ มักเรียกว่าเป็นอุตสาหกรรมขององค์การนั้นๆ

2. การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์เป็นการพัฒนาแผนระยะยาวสำหรับการจัดการโอกาสและภัยคุกคามในสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท โดยรวมถึงการกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้และกำหนดไว้ชัด การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดแนวทางของนโยบาย

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่นำเอากลยุทธ์และนโยบายมาปฏิบัติโดยการจัดทำโปรแกรมงบประมาณและระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน กระบวนการนี้ อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างวัฒนธรรมหรือระบบการจัดการโดยรวมขององค์กร หรือภายในทุกอย่างที่กล่าวมาข้างต้น

4. การประเมินและการควบคุม (Evaluation and Control) การประเมินผลและการควบคุมกระบวนการ การที่ต้องมีการกำกับผลการปฏิบัติงาน และกิจกรรมต่างๆของบริษัท เพื่อให้ผลปฏิบัติงานจริงใกล้เคียงกับผล งานที่คาดหวัง ผู้บริหารทุกระดับจะใช้ผลจากข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา (2559) ได้กล่าวว่า การจัดการกลยุทธ์นั้นคือ กระบวนการที่มีความเคลื่อนไหว ตลอดเวลาและเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม เป็นทางการออกแบบ และการปฏิบัติ ทั้งสองส่วนนี้ไม่ได้แยกออกจากกันแต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันตลอดเวลาซึ่งมีรายละเอียดคือ

1. การกำหนดทิศทางและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการคาดหวังจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร Johnson and Scholes (1997 อ้างถึงใน ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา) ทั้งนี้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อองค์กรและสภาพแวดล้อมภายในเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยขององค์กร นอกจากนี้การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ยังต้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้

มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดทิศทางขององค์กรด้วย ทั้งนี้เพราะทิศทางขององค์กรต้องได้จาก ความคาดหวังจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่ได้จากผู้บริหารฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ก็เพื่อนำไปสู่การกำหนดหรือจะทำกลยุทธ์

2. การกำหนดกลยุทธ์ภายหลังจากได้มีการวิเคราะห์กลยุทธ์แล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ กำหนดหรือจัดทำกลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับองค์กร ระดับธุรกิจ และระดับปฏิบัติการ แต่ระดับปฏิบัติ การ อาจจะไม่ใช้กลยุทธ์เพราะไม่ได้ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน Hitt, Ireland & Hoskisson (2005 pp.2-38 อ้างถึงใน ไพโรจน์ ปิยะวงค์วัฒนา) จึงมีความเป็นไปได้ว่าจะเป็นการจัดการทรัพยากรระดับปฏิบัติการ

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมกลยุทธ์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการกลยุทธ์ เมื่อองค์กรได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆ กำหนดทิศทางขององค์กรและเลือกกลยุทธ์แล้ว จะต้องนำเอากลยุทธ์มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องมีการเสริมสร้างทักษะความสามารถบุคลากรทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติการ ให้เหมาะสมกับกลยุทธ์องค์กร นอกจากนี้ยังต้องจัดโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมให้สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ สำหรับขั้นตอนสุดท้าย ได้แก่ การตรวจสอบประเมินและควบคุม การดำเนินกลยุทธ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การกำหนดกลยุทธ์

พริยะ ผลพิรุฬห์ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรสามารถกระทำได้ดังต่อไปนี้

1. วิธีการวางแผนจากบนลงล่าง (Top-Down Strategic Planning) ซึ่งจะเป็นการริเริ่มจากผู้บริหารระดับสูง ซึ่งจำกัดภารกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์หลักขององค์กร
2. วิธีการวางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up) Strategic Planning) ซึ่งเป็นการวางแผนจากระดับหน่วยธุรกิจ และในระดับองค์การเป็นภาพรวมต่อไป
3. วิธีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 โดยมีการริเริ่มจากผู้บริหารระดับสูงเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายหลักขององค์กรก่อน แต่ก็กระตุ้นให้ผู้บริหารระดับล่างเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูล ความเข้าใจ และการยอมรับในแผนงานมากขึ้นด้วย กระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์

สุดใจ ดิลกทรรศนนท์ (2558) ได้ให้ความหมายว่า การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การจัดทำแผนระยะยาวเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องและเหมาะสมกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ

โครงการ การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ การพัฒนากลยุทธ์ และการกำหนดนโยบายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน จากนั้นนำมากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ จัดวางทิศทางขององค์กร วางแผนระยะยาวเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องและเหมาะสมกับโอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ภายใต้การประเมินและควบคุมอย่างเป็นระบบ

การวางแผนกลยุทธ์

พริยะ ผลพิรุฬห์ (2552) ในการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ สามารถแบ่งได้เป็น 8 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และพันธกิจ (Mission) ขององค์กรให้แน่ชัด
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Environmental Analysis)
3. วิเคราะห์โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) จากสภาพแวดล้อมภายนอก
4. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยพิจารณาถึงทรัพยากรภายในองค์กร และความสามารถหลักขององค์กร
5. วิเคราะห์หาจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ขององค์กร
6. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) และกำหนดกลยุทธ์ ทั้งนี้เมื่อมีการกำหนดกลยุทธ์ กำลังคน งบประมาณ กิจกรรม และโครงการต่างๆ ซึ่งได้ทำการเขียนเป็น “แผนกลยุทธ์” ของโครงการต่างๆ ขององค์กรแล้ว นักวางแผนกลยุทธ์ยังจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์และพยายามปฏิบัติตามให้ได้
7. การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ควรมีการคำนึงถึงความสอดคล้องของกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และผลประโยชน์ตอบแทน
8. การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ แผนงาน และวิธีต่างๆ ใดๆหรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

สุพานี สฤกษ์วานิช (2553) ได้กล่าวถึงการวางแผนกลยุทธ์ว่า เป็นการวางแผนระยะยาวขององค์กรเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนกลยุทธ์ขององค์กร โดยมีขั้นตอนหรือกระบวนการย่อยที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดหรือทบทวนทิศทางในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Direction) ซึ่งได้แก่ วิสัยทัศน์ ภารกิจขององค์กร วัตถุประสงค์หลักหรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เพื่อให้ทราบภาระงาน และเป้าหมายที่องค์กรต้องการ

2. การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร (Situational Audit) หรือ (Environmental Analysis) เพื่อให้ทราบสถานะต่างๆขององค์กรจึงสามารถลดความเสี่ยงต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากสภาพการณ์ ภายในองค์กรเอง และทราบถึงสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ทำให้สามารถปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์และความเสี่ยงต่างๆ จากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรได้

3. การวิเคราะห์กลยุทธ์ทางเลือก (Strategic choices) และเลือกกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมเพื่อ ให้มีแนวทางหรือหนทางที่จะทำให้องค์กรบรรลุถึงภารกิจและวัตถุประสงค์หลักของ องค์กรที่ตั้งไว้ด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด

หัวใจที่สำคัญที่จะทำให้กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ประสบความสำเร็จนั้น คือ

1. ตั้งอยู่บนรากฐานของข้อมูล และข้อเท็จจริง (Fact-Based) และมีการวิเคราะห์ ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ นั่นคือผู้บริหารต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมและเพียงพอ และให้ความสำคัญกับข้อมูลต่างๆเหล่านี้ โดยต้องติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน วิเคราะห์และใช้ข้อมูล เหล่านี้เพื่อการคาดการณ์หรือพยากรณ์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ในการกำหนด ภารกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ต่างๆ ให้เหมาะสม

2. ต้องมุ่งเน้นไปสู่การนำไปปฏิบัติ (Implementation -oriented) และเป็นเอก ฉันท์ ด้วย นั่นคือในขั้นของการวางแผนกลยุทธ์นั้นก็ต้องคิดเลยไปถึงขั้นของการนำไปปฏิบัติด้วย ว่า แผนดังกล่าวนั้นจะมีปัญหาและอุปสรรคอะไร จะสามารถปฏิบัติได้ไหม จะต้องเตรียมการในเรื่อง อะไรบ้าง เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ และจะได้รับการยอมรับจากผู้ปฏิบัติหรือไม่ และทำอย่างไร จึงจะก่อให้เกิดความร่วมมือการยอมรับในแผนดังกล่าวได้

การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม หรือ การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

สุวิทย์ มูลคำ (2551) กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมไว้ว่า การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมเกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กร เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานทั้ง ในเชิงบวกและเชิงลบ สภาพแวดล้อมที่มีบทบาทต่อการดำเนินงานมี 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อม ภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นปัจจัยที่องค์กรสามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่แสดงถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรสำหรับนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อสร้าง

ความได้เปรียบในการแข่งขัน หากองค์กรสามารถบริหารจุดแข็งจุดอ่อนได้ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ปัจจัยภายในจะมีความสำคัญมากกว่าปัจจัยภายนอก

จุดแข็ง (Strength) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นข้อดีหรือข้อเด่นที่จะส่งผลให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นข้อด้อย ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการทำงาน

สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นปัจจัยที่องค์กรควบคุมไม่ได้และมีความสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์ที่ผู้บริหารต้องนำมาพิจารณา ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นสำคัญ และเนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกนั้นมีขอบเขตกว้างขวางและอยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กร ซึ่งจะส่งผลในทางบวกเรียกว่า โอกาส และในทางลบเรียกว่า อุปสรรค

โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

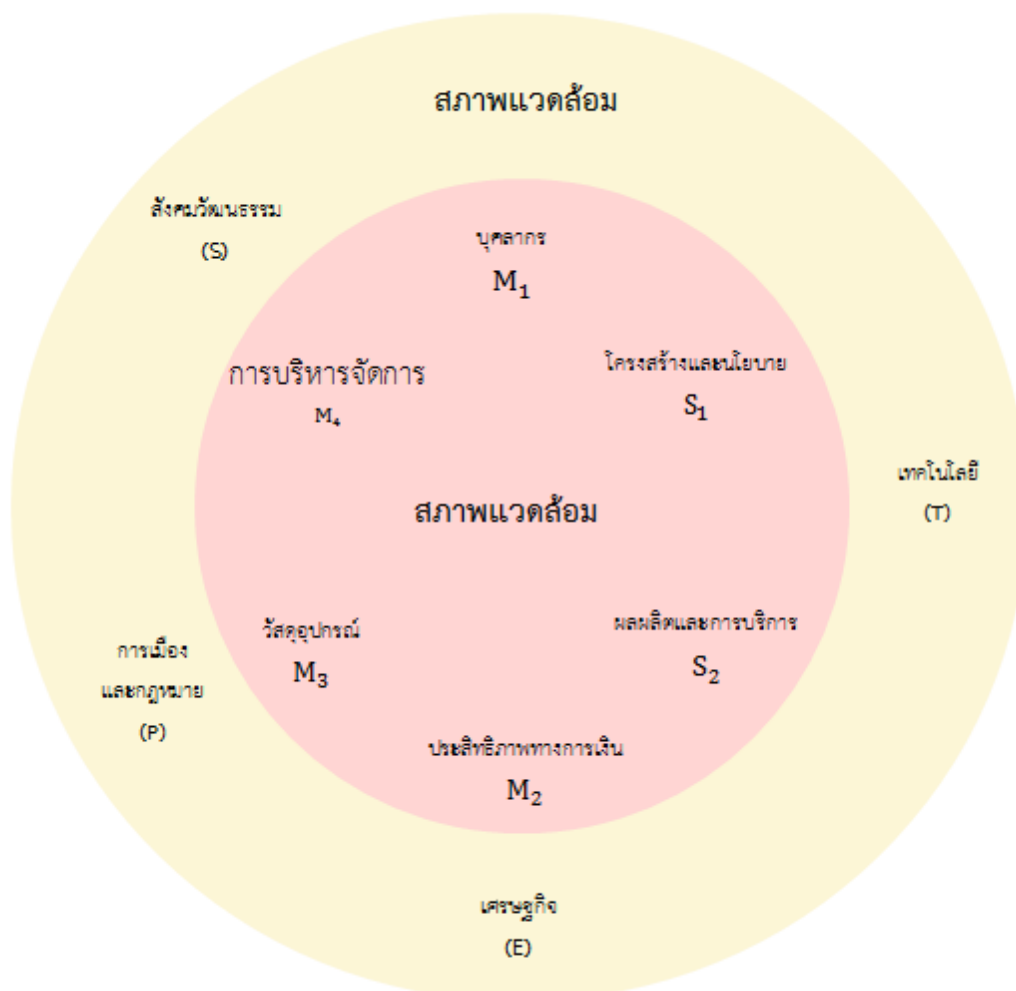
อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นภัยคุกคามหรือข้อจำกัดที่ทำให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรนั้น มีกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ เป็นประเด็นในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานขององค์กรได้ ตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพ แสดงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (สุวิทย์ มูลคำ, 2551)

และ สุวิทย์ มูลคำ (2551) ยังได้กล่าวว่า การแสดงถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกของสถานศึกษาซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและสถานศึกษาสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ ประกอบด้วย

1. โครงสร้างนโยบายของสถานศึกษา (Structure : S1) ได้แก่ โครงสร้าง นโยบาย ระบบงานของสถานศึกษา ฯลฯ
2. ผลผลิตและบริการ (Products and Service : S2) ได้แก่ ประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการทางการศึกษา และคุณภาพนักเรียน ฯลฯ
3. บุคลากร (Man : M1) ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

4. ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2) ได้แก่ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินประสิทธิภาพการใช้เงินที่เน้นผลผลิต การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ฯลฯ

5. วัสดุอุปกรณ์ (Material : M3) ได้แก่ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์

6. การบริหารจัดการ (Management : M4) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การมอบอำนาจ การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมได้ หรือควบคุมได้ในระยะสั้นๆ ประกอบด้วยปัจจัยในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. ด้านสังคมวัฒนธรรม (Social-cultural Factors : S) ได้แก่ จำนวนประชากร ระบบการศึกษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี แนวโน้มทางสังคม การคมนาคม การสื่อสาร อาชีพและปัญหาสังคม ฯลฯ

2. ด้านเทคโนโลยี (Technological : Factors : T) ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตเครื่องจักรกลต่างๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ และภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ

3. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E) ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงิน การว่างงาน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย การลงทุนต่างๆ ฯลฯ

4. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P) ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตร นโยบายรัฐบาล นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด กฎหมาย ระเบียบต่างๆ การแทรกแซงทางการเมือง ฯลฯ

ปัจจัย 4 ด้านดังกล่าว มีอิทธิพลต่อสถานศึกษามากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาของรัฐนั้น ปัจจัยสังคม วัฒนธรรม ปัจจัยการเมือง และกฎหมาย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษามากกว่าด้านอื่นๆ เพราะสถานศึกษาส่วนมากเป็นหน่วยงานภาครัฐบาล จึงต้องยึดระเบียบกฎหมาย ตลอดจนเป้าหมายยุทธศาสตร์ของรัฐบาลเป็นหลักในการทำงาน

อภิชัย ศรีเมือง (2555) ได้กล่าวไว้ว่า SWOT หรือ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต คำว่า “สวอต” หรือ SWOT นั้นมาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ 4 ตัวได้แก่ S มาจาก Strength หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน W มาจาก Weaknesses หมายถึงจุดด้อย หรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน

ต่างๆ O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกบริษัท ประโยชน์ซึ่งส่งเสริมการดำเนินงานของบริษัท T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือ การวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้านคือสภาพการณ์ภายในและภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ Situation Analysis

ขั้นตอนการทำ SWOT Analysis

ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2551) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ SWOT ว่ามีปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณา ดังนี้

ปัจจัยภายใน (Internal Factor)

1. จุดแข็ง (Strength) เป็นการค้นหาจุดเด่น จุดแข็ง หรือข้อได้เปรียบที่องค์กรของเรามีเมื่อเทียบกับองค์กรในธุรกิจเดียวกันว่ามีอะไรบ้าง และมีมากน้อยเพียงใด
2. จุดอ่อน (Weaknesses) เป็นการค้นหาจุดด้อย ข้อจำกัด สิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์ หรือยังเป็นปัญหาในการบริหารงานอยู่ว่ามีอะไรบ้าง สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเดินทางไปสู่เป้าหมายขององค์กรหรือไม่มากน้อยเพียงใด

ปัจจัยภายนอก (External Factor)

3. โอกาส (Opportunities) เป็นการมองออกไปภายนอกองค์กร ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อดูว่ามีอะไรบ้างที่กำลังเปลี่ยนแปลงหรือมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต และการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นผลดีในการสร้างโอกาสให้กับองค์กรของเราเดินทางไปสู่เป้าหมายได้ง่ายขึ้นหรือเร็วขึ้น
4. ภัยคุกคาม (Threats) เป็นการมองออกไปภายนอกองค์กร ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อดูว่ามีอะไรบ้างที่กำลังเปลี่ยนแปลง หรือมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต และการเปลี่ยนแปลงนั้น จะสร้างผลกระทบในเชิงลบ หรือเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเดินทางไปสู่เป้าหมายขององค์กรของเราด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ SWOT มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

1. กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กรทราบ
2. ดำเนินการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งในแต่ละด้าน
3. สรุปภาพรวมของการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

1. กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกสามารถให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมได้และสำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกควรจะมอบหมายให้เฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงดำเนินการจะดีกว่า

2. ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

3. สรุปภาพรวมของการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

เมื่อวิเคราะห์ SWOT เสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การนำเอาผลการวิเคราะห์มากำหนดกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะสามารถดำเนินภารกิจให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ด้วยศักยภาพขององค์กรที่มีอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นและกำลังจะเกิดขึ้น

อภิชัย ศรีเมือง (2555) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำ SWOT Analysis ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุกๆ ด้านเพื่อที่จะระบุจุดแข็งจุดอ่อนขององค์กร

จุดแข็งขององค์กร (S - Strength) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้นๆ เองว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบ หรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

จุดอ่อนขององค์กร (W - Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้นๆ เองว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป มันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้นสามารถ ค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กร ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร

โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาค ในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้ระบุ สถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง - จุดอ่อน โอกาส - อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับโอกาส-อุปสรรคจากภายนอก เพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไป การวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุดเนื่องจาก องค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารองค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive-Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้ และโชคช่วยโอกาสต่างๆ หาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจาก องค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือ หลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนมาตรการที่จะทำให้ห้องค์กรเกิดความสูญเสีย น้อยที่สุด

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์นี้องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการ แข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy) เพื่อจัดการ หรือแก้ไขจุดอ่อน ภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่ เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้นแทนที่จะ รอนกระทั่งสภาพแวดล้อม เปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบ ข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้าน อื่นๆ แทน

การจัดทำกลยุทธ์ทางเลือกโดยใช้แมทริกซ์โทว์ (Generating Alternative by Using a TOWS Matrix) ภัคดี มานะหิรัญเวท (2555) กล่าวถึง การหากลยุทธ์ทางเลือกโดยใช้ เมทริกซ์ TOWS

เมทริกซ์ TOWS เป็นอีกวิธีหนึ่งในการเขียน SWOT แสดงให้เห็นถึงโอกาส และภัยคุกคาม จากภายนอกที่บริษัทเผชิญอยู่นั้น สามารถสัมพันธ์กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายใน เพื่อให้ได้กลยุทธ์ ทางเลือกที่เป็นไปได้ 4 กลุ่มปัจจัย โดยการผสมผสานของทางเลือก 4 ทาง ดังนี้

กลยุทธ์ SO เป็นการคิดถึงวิธีการต่างๆ ที่บริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจสามารถใช้จุดแข็งในการหาข้อได้เปรียบจากโอกาส

กลยุทธ์ ST เป็นการพิจารณาถึงจุดแข็งของบริษัทหรือหน่วยธุรกิจ เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค

กลยุทธ์ WO พยายามหาข้อได้เปรียบจากโอกาสเพื่อกำจัดจุดอ่อน

กลยุทธ์ WT เป็นการป้องกันและการกระทำเบื้องต้น เพื่อลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) ระบุจุดแข็ง 5-10 ประเด็น	จุดอ่อน (W) ระบุจุดอ่อน 5-10 ประเด็น
โอกาส (O) ระบุโอกาส 5-10 ประเด็น	กลยุทธ์ SO เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุด แข็งในการหาข้อได้เปรียบ จากโอกาส	กลยุทธ์ WO เป็นกลยุทธ์ที่เอาข้อ ได้เปรียบจากโอกาสมา กำจัดจุดอ่อน
ภัยคุกคาม (T) ระบุภัยคุกคาม 5-10 ประเด็น	กลยุทธ์ ST เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ จุดแข็งในการหลีกเลี่ยง จากภัยคุกคาม	กลยุทธ์ WT เป็นกลยุทธ์ที่ลด จุดอ่อนและหลีกเลี่ยง ภัยคุกคาม

สุดใจ ดิลกทรรศนนท์ (2555) กล่าวว่า องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่โดยทั่วไปในปัจจุบันได้มีการจัดเตรียม การวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยสาระสำคัญของการกำหนดกลยุทธ์คือ การระบุถึงปัจจัยเชิงกลยุทธ์สำคัญ ทั้งปัจจัยทางด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ขององค์กร ซึ่งการตรวจสอบสภาพแวดล้อมดังกล่าวเรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ SWOT ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร ในขณะเดียวกัน SWOT สามารถนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกต่างๆที่เป็นไปได้ขององค์กรส่วนแมทริกซ์โทว์ (TOWS Matrix) อธิบายว่า โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ที่องค์กรประสบเฉพาะเจาะจงนั้น สามารถจับคู่จุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรได้อย่างไร โดยผลการจับคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์ทางเลือกที่เป็นไปได้

4 ชุด ได้แก่

1. กลยุทธ์ SO
2. กลยุทธ์ WO
3. กลยุทธ์ ST
4. กลยุทธ์ WT

การวิเคราะห์องค์กร ด้วย SWOT Analysis

พญทธี ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์กรด้วย SWOT ดังนี้
การวิเคราะห์องค์กร

1. การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนภายใน (Internal Strengths and Weaknesses)
2. การวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามจากภายนอก (External Opportunities and Threats) รวมกันเรียกว่า SWOT Analysis ได้แก่

1. การวิเคราะห์ SW : 4M

2. การวิเคราะห์ OT : 4M

คือ Man, Money, Material และ Management

การใช้ประโยชน์จาก SWOT Analysis

1. ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์

2. หลักการพัฒนากลยุทธ์ คือ เสริม SO และ ลด WT

	จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weaknesses
โอกาส Opportunities	กลยุทธ์ S-O การนำข้อได้เปรียบของจุดแข็ง ภายในและโอกาสภายนอกมาใช้	กลยุทธ์ W-O การแก้ไขจุดอ่อนภายในโดย พิจารณาจากโอกาสภายนอกที่เป็น ผลดีต่อองค์กร
ภาวะคุกคาม Threats	กลยุทธ์ S-T การแก้ไข หรือลดอุปสรรคภายนอก โดยนำจุดแข็งภายในมาใช้	กลยุทธ์ W-T การแก้ไขหรือลดความเสียหายของ ธุรกิจอันเกิดจากจุดอ่อนภายใน องค์กรและอุปสรรคภายนอก

การประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้สรุปการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการ ประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้ เกิดว่ามีลักษณะเช่นใดและประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนกรจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้น

ปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สารระบบจำแนกของการประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดของ Kaufman (1977 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2559) ได้เสนอสารบบจำแนกของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งเขาเรียกว่า Taxonomy of Needs Assessment โดยจำแนกความต้องการจำเป็นออกเป็น 6 ประเภทซึ่งมีความเชื่อมโยงต่อกัน

1. ระบุปัญหาที่เกิดขึ้น ดำเนินงาน	- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน
2. กำหนดเงื่อนไขที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการแก้ไข และหนทางแก้ไขปัญหา	- การกำหนดเงื่อนไข บริบท แนวขององค์กร
3. เลือกรูปแบบการแก้ไขที่เหมาะสม	- กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
4. นำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ	- การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ
5. ทดสอบสัมฤทธิ์ผลของโครงการ	- การประเมินผล
6. แก้ไขปรับปรุงโครงการ	- การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

1. การระบุความต้องการจำเป็น มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนในทุกส่วนก่อนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การวางแผนจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน หลังจากได้รับรู้ข้อมูลโรงเรียนแล้วจึงนำข้อมูลนั้นมาใช้ระบุลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีการเก็บข้อมูลวิจัยและการออกแบบโครงการ

2. กระบวนการค้นหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข เป็นการวิจัย เพื่อค้นหาแนวทางการแก้ไขและทรัพยากรที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นที่ได้จากการศึกษาในช่วงแรกโดย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรในชุมชน การศึกษาเอกสาร และการระดมความคิด การสำรวจโครงการต่างๆที่ประสบความสำเร็จและแนวคิดเกี่ยวกับทางเลือกต่างๆ กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่การศึกษาเหตุผลรองรับความต้องการจำเป็นที่มีการจัดลำดับความสำคัญ การศึกษาทางเลือกจากการวิจัย และการเลือกรูปแบบการแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทของโรงเรียน

3. การออกแบบโครงการพัฒนาโรงเรียนจากทางเลือกที่กำหนด ขั้นตอนนี้มีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และเกิดความต้องการ เพื่อกำหนดยุทธวิธีที่ใช้ในการแก้ไขที่เหมาะสมกับบริบท มีการออกแบบการพัฒนาทางเลือกได้แก่การเขียนเป้าหมายของการพัฒนา การระบุ

การเปลี่ยนแปลงหรือองค์ประกอบของโครงการซึ่งช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายและการกำหนดตารางการทำงานเพื่อนำแผนไปปฏิบัติ

ขั้นตอนวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น อธิบายเหตุผลสำคัญที่ต้องทำการประเมิน

ความต้องการจำเป็น ผลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อจุดมุ่งหมายใด เพื่อคนกลุ่มใด

2. กำหนดคำถามการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น คำถามที่กำหนดขึ้นนี้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นประเด็นสำคัญ ทั้งจุดมุ่งหมายและคำถามจะนำมาใช้ในการออกแบบกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ในการกำหนดแบบกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ได้แก่

1. การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดความต้องการจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น

2. การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดลักษณะข้อมูล เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็น ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล

4. การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การจัดทำรายงาน

6. การใช้ผลการประเมิน

การจัดลำดับความสำคัญ

การจัดลำดับความสำคัญ (Priority setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย

หลักของการจัดลำดับความสำคัญ

การจัดลำดับความสำคัญจะต้องพิจารณาทางด้านความเชื่อและความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งประกอบด้วย

1. ขนาดของความแตกต่างของสภาพในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุนหรืออุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น
3. ระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความเสี่ยง
5. ผลกระทบที่อาจจะเกิดกับส่วนอื่นของระบบ
6. ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในการแก้ปัญหา
7. องค์ประกอบทางการเมือง หรือองค์ประกอบอื่นที่จะส่งผลต่อการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น คุณค่าของชุมชนท้องถิ่นและชาติรวมทั้งการคาดหวังของสาธารณชน Witkin & Altschuld (1995 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2559)

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรจะใช้วิธีการหลายๆ แบบ วิธีการที่ดีควรเป็นวิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และนักประเมินต้องทราบว่าความต้องการจำเป็นดังกล่าวนี้เป็นของใครเป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการหรือผู้ให้บริการ โดยทั่วไปนักประเมินจะจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของผู้บริหารก่อนพร้อมผู้ให้บริการ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น บางครั้งนักประเมินอาจต้องพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินและนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน นักประเมินจึงต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยความระมัดระวัง

เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่

กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง

วิธี Priority Need Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงมาจากสูตร(PNI) ดั้งเดิม โดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2559)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D) / D$$

I คือ คะแนนสภาพที่พึงประสงค์

D คือ คะแนนสภาพที่เป็นจริงปัจจุบัน

การใช้ประโยชน์ผลการวิจัยประเมินต้องการจำเป็น

งานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่จะสิ้นสุดที่การกำหนดความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุและการกำหนดกลยุทธ์ในการสนองตอบความต้องการจำเป็น การดำเนินงานจนถึงขั้นตอนนี้จะยังไม่สำเร็จจนกว่าจะมีการนำผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสู่การปฏิบัติจริง

การประเมินความต้องการจำเป็นสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับการบริหารในองค์กรต่างๆ ได้หลายประการ เช่น การวางแผนกลยุทธ์ การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนพร พูนปรีญา (2553) ได้ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการดำเนินการพบว่า 1. ครูแนะแนวมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก 2. เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยการใช้เทคนิค PNI ลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการเตรียมบุคลากรงานแนะแนว ด้านการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว ด้านการประเมินผลงานแนะแนว และด้านการวางแผนงานแนะแนว เมื่อพิจารณาตามรายชื่อของแต่ละด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว คือ การใช้สื่ออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆทางการแนะแนว ด้านการเตรียมบุคลากรงานแนะแนว คือ การจัดเตรียมคณะทำงานแนะแนวที่มีความเหมาะสมในด้านความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการแนะแนวเพื่อต่อความสำเร็จของงาน ด้านการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว การมีหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและพัฒนางานแนะแนว ด้านการประเมินผลงานแนะแนว คือ การศึกษาวิจัยและการดำเนินงานแนะแนว และรวบรวมผลการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานแนะแนว ด้านการวางแผนงานแนะแนว คือการวางแผนและระดมทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเครือข่ายแนะแนว ผลการสนทนากลุ่มพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว คือด้านการเตรียมบุคลากร และด้านการปฏิบัติงานแนะแนว ที่สูงที่สุดคือบุคลากรที่รับผิดชอบงานแนะแนวขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานแนะแนว แนวทาง

ในการพัฒนาการดำเนินงานและแนวของครูแนะแนวในโรงเรียน ด้านการเตรียมบุคลากร คือ การสร้างความตระหนักร่วมกันในการเป็นส่วนหนึ่งของงานแนะแนวของบุคลากรโรงเรียน ด้วยการวางแผนแนะแนว คือการสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติงานแนะแนว คือการอบรมเชิงปฏิบัติการ

รัตนพร บรรจง (2554) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว พบว่าปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ระหว่างความคิดเห็นของคุณครูในตำแหน่งครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.5$) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของครูที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน การปฏิบัติงานแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.5$)

ไพรินทร์ เหมบุตร (2555) ได้เสนอกลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ความต้อง การในการนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในภาพรวม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน การพัฒนากลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18 มี 8 กลยุทธ์ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพศึกษานิเทศก์ผู้บริหารและครูในการนิเทศให้เอื้อต่อการพัฒนา ครูมืออาชีพอย่างทั่วถึงถึงรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) พัฒนาศักยภาพครูสู่มืออาชีพโดยการสร้าง สื่อนวัตกรรมใหม่ที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 3) ส่งเสริมสนับสนุนศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูเผยแพร่ผลงาน/สื่อนวัตกรรมเพื่อนิเทศการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ 4) พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อวางแผนนิเทศครูสู่มืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่ทันสมัย 6) ส่งเสริมการดำเนินการนิเทศครูสู่มืออาชีพด้วยระบบเครือข่ายการ นิเทศทุกระดับ 7) ส่งเสริมการใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการบริหารจัดการกระบวนการนิเทศครูสู่มืออาชีพทั้งระบบ 8) ส่งเสริมระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู สู่มืออาชีพอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของกลยุทธ์พบว่าโดยภาพรวมทั้ง 8 กลยุทธ์ มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ความเหมาะสมในระดับมาก ความเป็นไปได้ในระดับมากและเป็นประโยชน์ในระดับมาก

เยาวเรศ จิตต์ตรง (2556) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะ

ผู้นำด้านมีภาพอนาคตและวิสัยทัศน์ และด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านเสริมสร้างบรรยากาศเชิงบวก และความคาดหวังเพื่อความสำเร็จในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านภาวะผู้นำด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้คำปรึกษา และการแก้ปัญหของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านมีการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยร้อยละของความต้องการจำเป็น โดยรวม เท่ากับ 20.58 กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มี 6 ประเด็นกลยุทธ์ 20 กลยุทธ์ คือ 1) ประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวก ด้านการเรียนการสอน 2) ประเด็นกลยุทธ์ใส่ใจความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ประเด็นกลยุทธ์กำหนดการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน 4) ประเด็นกลยุทธ์ใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียนการให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหของนักเรียน 5) ประเด็นกลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน 6) ประเด็นกลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม

อัจฉรา จูเจริญ (2556) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนว โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง พบว่าปัญหาดำเนินงานแนะแนว รวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว จำแนกตามสภาพพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ (2558) ได้ศึกษาและนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ดังนี้ 1) กรอบแนวคิดการพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การอบรม การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะ การนิเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ การแสวงหาแหล่ง/สื่อ/เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของตนเอง การวางแผนและการกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ด้วยตนเอง การเลือกสรรและประเมินข้อความรู้ด้วยตนเอง 2) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนในภาพรวมสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีคุณค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การนิเทศและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการใช้ระบบพี่เลี้ยง สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การนิเทศ และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง ส่วนความต้องการจำเป็นการพัฒนาครูประถมศึกษาแนวคิดด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนลำดับที่ 1 คือการใช้ระบบพี่เลี้ยง และลำดับสุดท้าย คือ การนิเทศ 3) กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน มี 4 กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 3.1) กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ระบบพี่เลี้ยงไปสู่การเป็นครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 3.2) กลยุทธ์การเสริมสร้างการชี้แนะครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 3.3) กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 3.4) กลยุทธ์การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 โรงเรียน (ข้อมูลจากสพม.1 และ สพม.2)

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 คน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายของเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

ความหมายของเกณฑ์ค่าคะแนนของสภาพปัจจุบัน

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อยที่สุด

ความหมายของเกณฑ์ค่าคะแนนของสภาพที่พึงประสงค์

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ	มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ	มาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ	ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ	น้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

2. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการประเมินสถานการณ์ (SWOT Analysis) และการกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธีการ (SWOT Matrix) ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แบบประเมินประกอบด้วย

2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ส่วนที่ 2 ข้อความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.2.1 ช่องแสดงความคิดเห็นว่า เหมาะสม หรือไม่เหมาะสม โดยแปลความหมายดังนี้

เหมาะสม หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสม

ไม่เหมาะสม หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความไม่เหมาะสม

2.2.2 ช่องแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในกรณีเหมาะสมหรือเป็นไปได้ แต่มีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

สำหรับการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดการวิจัยให้ครอบคลุมเรื่องการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่รายการข้อคำถามแต่ละประเด็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความถูกต้องชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา และ/หรือ นิยามตัวแปรที่มุ่งวัดหรือไม่ จากนั้นนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตรดังนี้ (วรธรณี แกมเกตุ, 2555)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจ ว่าข้อคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์
 -1 หมายถึง แน่ใจ ว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงจุดประสงค์

เกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์
 ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ขอหนังสือราชการจากฝ่ายวิชาการ สาขานิเทศการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมแนบแบบสอบถามเพื่อประสานขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามตามจำนวนของประชากร คือ 119 ฉบับ โดยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ และบางแห่งจัดส่งด้วยตัวเอง
3. เมื่อได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมา ผู้วิจัยทำการรวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด และดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และสรุปในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนว ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ มาก สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ ปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อย สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับ น้อยที่สุด
สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 การประเมินความต้องการจำเป็น ด้วยการคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index; PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2559)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified} คือ ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I คือ คะแนนสภาพที่พึงประสงค์

D คือ คะแนนสภาพที่เป็นจริงปัจจุบัน

โดยค่าดัชนี PNI ของแต่ละประเด็นที่มีค่ามากกว่าดัชนี PNI ของภาพรวม ถือเป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติในอนาคต และต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าประเด็นที่มีค่าดัชนี PNI น้อยกว่า

3.2 การจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI มาดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกนั้นคือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ด้วยการจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI ดังนี้

3.2.1 การจัดกลุ่มค่า PNI_{modified} โดยนำค่าดัชนี PNI_{modified} ของแต่ละรายข้อมาหาค่าเฉลี่ย PNI_{modified} รายด้าน จากนั้นนำมาจัดกลุ่ม 2 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} สูง หมายถึงมีค่าดัชนี PNI_{modified} รายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ ค่าเฉลี่ยของดัชนี PNI_{modified} รายด้าน

- กลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ หมายถึงมีค่าดัชนี PNI_{modified} รายข้อน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของดัชนี PNI_{modified} รายด้าน

การจัดกลุ่มสามารถแปลค่าได้ดังนี้

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ กลุ่มสูง เป็นจุดอ่อน (Weakness) / ภาวะคุกคาม (Threat) ของความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะขจัด/ลดจุดอ่อน (Weakness) หรือ ภาวะคุกคาม (Threat) ของการนิเทศครูแนะแนว

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ กลุ่มต่ำ เป็นจุดแข็ง (Strength) / โอกาส (Opportunity) ของความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริม/สนับสนุนจุดแข็ง (Strength) หรือ โอกาส (Opportunity) ของการนิเทศครูแนะแนว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดโดยการศึกษาหลักการแนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวและครูแนะแนว แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายใน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการแล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. กรอบแนวคิดของขอบข่ายงานแนะแนวในโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ (2554) ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานแนะแนวไว้ 2 งานดังนี้

1.1 การจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน คือ

1. บริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน
2. บริการสนเทศ
3. บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
4. บริการจัดวางตัวบุคคล
5. บริการติดตามประเมินผล

1.2 การจัดกิจกรรมแนะแนว ให้ครอบคลุมขอบข่าย 3 ด้านคือ

1. แนะนำการศึกษา
2. แนะนำอาชีพ
3. แนะนำส่วนตัวและสังคม

2. กรอบแนวคิดกระบวนการนิเทศภายใน ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของ จูไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559) ซึ่งได้สังเคราะห์งานวิจัยพบว่าโรงเรียนที่มีการนิเทศภายในโรงเรียนจะใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายใน

- 1.1 กำหนดเป้าหมายหรือความคาดหวังของงาน
- 1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย
- 1.3 จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบโดยใช้เทคนิคต่างๆ
- 1.4 วิเคราะห์ทางเลือกหรือกิจกรรม เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย
- 1.5 จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม

2. การวางแผนการนิเทศ

- 2.1 ขั้นเตรียมจัดทำแผน
- 2.2 ขั้นจัดทำแผน
- 2.3 ขั้นปฏิบัติตามแผน
- 2.4 ขั้นประเมิน

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ

- 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้
- 3.2 กำหนดประเด็นหรือเนื้อหาในเครื่องมือ
- 3.3 การทดลองใช้
- 3.4 การประเมินผลการใช้เครื่องมือ
- 3.5 การปรับปรุงเครื่องมือ

4. การปฏิบัติการนิเทศ

- 4.1 การเตรียมการ
  - 4.1.1 การจัดทำรายละเอียดในการปฏิบัติงาน
  - 4.1.2 การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
- 4.2 การลงมือปฏิบัติ
  - 4.2.1 ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้
  - 4.2.2 การติดตาม ควบคุม และกำกับงาน

4.2.3 การประสานสัมพันธ์

4.2.4 การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

4.2.5 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

5. การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ

3. กรอบเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ พงษ์ฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ซึ่ง ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือเรียกว่า SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการจับคู่รายการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจาก สถานการณ์ทั้ง 4 รูปแบบ หรือที่เรียกว่า Tows Matrix

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียน มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้มาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดง ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามคือผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแยกการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science for Windows)

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักการ ประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และปัจจัยภายนอก (โอกาส ภาวะคุกคาม) ของการนิเทศครูแนะแนวว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 7 ร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนว และผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการนิเทศครูแนะแนวมากำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix ได้แก่

1. การจับคู่จุดแข็ง-โอกาส (SO) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อขยายงาน
2. การจับคู่จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม (ST) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อหลีกเลี่ยง
คงสภาพ
3. การจับคู่จุดอ่อน-โอกาส (WO) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อปรับปรุงงาน
4. การจับคู่จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม (WT) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อตัดทอน
ยุบเลิกพร้อมทั้งประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมาจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

1. จุดแข็ง (Strength = S) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นในการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพ มหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็ง
2. จุดอ่อน (Weakness = W) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จะเป็นจุดอ่อนของความต้องการจำเป็นในการนิเทศครูแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะขจัด/ลด จุดอ่อน
3. โอกาส (Opportunity = O) วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ โดยหาแนวทางส่งเสริมให้เกิดโอกาส
4. ภาวะคุกคาม (Threat = T) วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ โดยหลีกเลี่ยงแนวทางที่จะก่อให้เกิดภาวะคุกคาม

โดยการจัดทำเป็นตาราง TOWS Matrix ด้วยการจับคู่ดังนี้

1. การจับคู่จุดแข็ง-โอกาส (SO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งเพื่อขยายงานและสร้างความเจริญเติบโต
2. การจับคู่จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม (ST) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค ชะลอ ปรับปรุง คงสภาพ เพื่อรอโอกาสที่เหมาะสมต่อไป
3. การจับคู่จุดอ่อน-โอกาส (WO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ลดจุดอ่อน ปรับปรุง เพื่อสร้างโอกาสในการขยายงานหรือสร้างความเจริญเติบโตในอนาคต
4. การจับคู่จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม (TW) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ลดจุดอ่อน หลีกเลี่ยงอุปสรรค และเป็นกลยุทธ์ตัดทอน ยุบเลิกกิจการ

ขั้นตอนที่ 8 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานิเทศก์ที่ดูแลงานแนะแนว ครูแนะแนว และนักวิชาการ ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นตอนที่ 9 ปรับปรุงและนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการบริหาร วิทยฐานะ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา และขนาดของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = 89

รายการ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	43	48.31
	หญิง	46	51.69
	รวม	89	100.00
อายุ	30 ปี หรือต่ำกว่า	1	1.12
	31-40 ปี	17	19.10
	41-50 ปี	22	24.72
	51-60 ปี	49	55.06
	รวม	89	100.00
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	5	5.62
	ปริญญาโท	73	82.02
	ปริญญาเอก	11	12.36
	รวม	89	100.00
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน	22	24.72
	รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ	67	75.28
	รวม	89	100.00
ประสบการณ์ ในการบริหาร	ไม่เกิน 5 ปี	25	28.09
	6-10 ปี	19	21.35
	11-15 ปี	21	23.60
	16-20 ปี	12	13.48
	20 ปีขึ้นไป	12	13.48
	รวม	89	100.00
วิทยฐานะ	ชำนาญการ	28	31.46
	ชำนาญการพิเศษ	56	62.92
	เชี่ยวชาญ	5	5.62
	รวม	89	100.00
สังกัด	สพม. 1	52	58.43
	สพม. 2	37	41.57
	รวม	89	100.00
ขนาดโรงเรียน	เล็ก	6	6.74
	กลาง	21	23.60
	ใหญ่	33	37.08
	ใหญ่พิเศษ	29	32.58
	รวม	89	100.00

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.69 มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.06 รองลงมา คือ มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.72 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.02 รองลงมา คือ ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 12.36 มีประสบการณ์ในการบริหารไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.09 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการบริหาร 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.60 มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 62.92 รองลงมา คือ มีวิทยฐานะระดับชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 31.46 ส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 58.43 โดยผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.08 รองลงมา คือ อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 32.58

ตอนที่ 1.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม ของขอบข่ายงานแนะแนว

ขอบข่ายงานแนะแนว	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
การจัดบริการแนะแนว								
1. บริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.53	0.93	มาก	4.84	0.40	มากที่สุด	0.371	3
2. บริการสนเทศ	3.55	0.89	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด	0.355	6
3. บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.39	0.92	ปานกลาง	4.76	0.55	มากที่สุด	0.404	1
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	3.48	0.93	ปานกลาง	4.76	0.55	มากที่สุด	0.367	4
5. บริการติดตามประเมินผล	3.59	0.92	มาก	4.81	0.47	มากที่สุด	0.339	8
รวม	3.50	0.91	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด	0.368	
การจัดกิจกรรมแนะแนว								
6. การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.52	0.95	มาก	4.79	0.46	มากที่สุด	0.360	5
7. การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.56	0.91	มาก	4.81	0.45	มากที่สุด	0.351	7
8. การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	3.41	0.94	ปานกลาง	4.78	0.49	มากที่สุด	0.402	2
รวม	3.49	0.93	ปานกลาง	4.79	0.47	มากที่สุด	0.372	
รวมทั้งหมด	3.50	0.92	ปานกลาง	4.79	0.47	มากที่สุด	0.368	

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบริการแนะแนว มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และด้านบริการสนเทศ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมามี 3 ด้าน คือ ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการติดตามประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) และด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษามีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่ากับ 0.368 ($PNI_{\text{modified}} = 0.368$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว เท่ากับ 0.372 ($PNI_{\text{modified}} = 0.372$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เท่ากับ 0.404 ($PNI_{\text{modified}} = 0.404$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.402 ($PNI_{\text{modified}} = 0.402$) และ ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.371 ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว
โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน

บริการศึกษา รวบรวมข้อมูลนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	χ	S.D.	แปลผล	χ	S.D.	แปลผล		
1. ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผน การศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างเป็นระบบ	3.73	0.78	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด	0.313	14
2. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับ การอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกต พฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่าง เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	3.62	0.95	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด	0.351	11
3. การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับ การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ สัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจาก หน่วยงานภายนอก	3.38	0.99	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด	0.417	3
4. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้ สังคมมิติในการศึกษาข้อมูลนักเรียน รายบุคคล	3.53	0.93	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด	0.368	8
5. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บ ข้อมูลเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.79	0.98	มาก	4.87	0.39	มากที่สุด	0.284	15
6. การส่งเสริมและแนะนำการ ดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ ครูแนะแนว	3.84	0.96	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด	0.283	16
7. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับ ความรู้ในการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัด สติปัญญา แบบทดสอบบุคลิกภาพ จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก	3.54	0.90	มาก	4.85	0.35	มากที่สุด	0.371	7
8. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับ ติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน และการคัดกรองด้วย SDQ 3 ฉบับ	3.59	0.98	มาก	4.82	0.41	มากที่สุด	0.342	13
9. การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวใน การสำรวจข้อมูลผู้เรียนจากวิธีการและ เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย	3.48	0.94	ปานกลาง	4.82	0.41	มากที่สุด	0.385	6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

บริการศึกษา รวบรวมข้อมูลนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถ นำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ ในการ ศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บ ข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.57	0.95	มาก	4.88	0.31	มากที่สุด	0.367	9
11. การสนับสนุนครูแนะแนวในการ ประสานงานกับบุคลากรจากทีม สหวิชาชีพ เช่นแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีม สหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี	3.17	0.87	ปานกลาง	4.80	0.48	มากที่สุด	0.514	1
12. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษา ข้อมูลในโลกออนไลน์ เกี่ยวกับการ เขียนรายงานการศึกษานักเรียนเป็น รายกรณีจากแหล่ง ข้อมูลต่างๆ	3.55	0.79	มาก	4.84	0.42	มากที่สุด	0.363	10
13. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.44	0.95	ปานกลาง	4.82	0.41	มากที่สุด	0.401	5
14. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการ ส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ รวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.26	0.94	ปานกลาง	4.75	0.46	มากที่สุด	0.457	2
15. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการ ส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ รวบรวมข้อมูลนักเรียน	3.37	0.95	ปานกลาง	4.77	0.47	มากที่สุด	0.415	4
16. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครู แนะแนวในด้านการจัดบริการรวบรวม ข้อมูลนักเรียน	3.56	0.90	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด	0.348	12
รวม	3.53	0.93	มาก	4.84	0.40	มากที่สุด	0.371	

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้

ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และ การสนับสนุนให้มีกระบวนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมา คือ การสนับสนุนให้มีกระบวนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.90$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ($\bar{X} = 4.89$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.371 ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีม สหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายการณี เท่ากับ 0.514 ($PNI_{\text{modified}} = 0.514$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.457 ($PNI_{\text{modified}} = 0.457$) และ การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงานภายนอก เท่ากับ 0.417 ($PNI_{\text{modified}} = 0.417$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว
โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ

บริการสนเทศ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	χ	S.D.	แปลผล	χ	S.D.	แปลผล		
1. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคมโลก ภาษา วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัด บริการสนเทศ	3.54	0.88	มาก	4.81	0.45	มากที่สุด	0.358	7
2. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ด้วยวิธีการต่างๆที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ	3.49	0.87	ปานกลาง	4.80	0.45	มากที่สุด	0.376	5
3. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ด้วยสื่อสมัยใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โลกโซเชียล	3.63	0.91	มาก	4.81	0.50	มากที่สุด	0.325	13
4. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร	3.55	0.94	มาก	4.84	0.39	มากที่สุด	0.363	6
5. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้	3.67	0.91	มาก	4.87	0.36	มากที่สุด	0.327	12
6. การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบสารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	3.70	0.90	มาก	4.83	0.45	มากที่สุด	0.303	16
7. การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัว และสังคม	3.68	0.97	มาก	4.86	0.34	มากที่สุด	0.320	10

ตารางที่ 4 (ต่อ)

บริการสนเทศ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
8. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับ การอบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อสนเทศ รายบุคคลและรายกลุ่ม	3.62	0.98	มาก	4.85	0.35	มากที่สุด	0.337	9
9. การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้าน การศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรม เสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของ สถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการ ศึกษาต่อ	3.70	0.93	มาก	4.87	0.33	มากที่สุด	0.315	14
10. การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน มาตรฐาน และกฎระเบียบทางอาชีพ	3.59	0.92	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด	0.350	8
11. การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อ สนเทศด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครู แนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การ ปรับตัว ทักษะชีวิต	3.59	0.83	มาก	4.77	0.57	มากที่สุด	0.328	11
12. การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัด บริการ สนเทศตั้งแต่การประชุม วางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการ เสนอผู้บริหาร การสังเคราะห์ ข้อสนเทศ การจัดหมวดหมู่และ เผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบ ประเมินการจัดบริการสนเทศ	3.40	0.86	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด	0.412	3
13. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการ จัดบริการสนเทศ	3.38	0.83	ปานกลาง	4.74	0.46	มากที่สุด	0.401	4
14. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการ ส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ สนเทศ	3.22	0.83	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด	0.466	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

บริการสนเทศ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
15. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ	3.33	0.83	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด	0.441	2
16. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครู แนะแนวในด้านการจัดบริการสนเทศ	3.61	0.87	มาก	4.74	0.55	มากที่สุด	0.310	15
รวม	3.55	0.89	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด	0.355	

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน และการให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านการศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ โดยทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมา คือ การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ กับ การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านการศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ($\bar{X} = 4.86$) และ การให้

ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ ($\bar{X} = 4.85$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ เท่ากับ 0.355 ($PNI_{\text{modified}} = 0.355$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.466 ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) รองลงมา คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.441 ($PNI_{\text{modified}} = 0.441$) และ การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดบริการสนเทศตั้งแต่การประชุมวางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการเสนอผู้บริหาร การสังเคราะห์ข้อสนเทศ การจัดหมวดหมู่และเผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบประเมินการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.412 ($PNI_{\text{modified}} = 0.412$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา

บริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ผู้นิเทศศึกษาหาความรู้ด้านทฤษฎี การให้คำปรึกษาจากการศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์	3.56	0.94	มาก	4.75	0.54	มากที่สุด	0.334	16
2. การส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัด บริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้ารับการอบรมทักษะการให้การปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ	3.40	0.98	ปานกลาง	4.76	0.56	มากที่สุด	0.399	10
3. การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ	3.30	0.83	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด	0.431	5
4. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ และสามารถสร้าง หรือ เลือกใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา ประกอบการให้การปรึกษา	3.38	0.91	ปานกลาง	4.75	0.56	มากที่สุด	0.405	9

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
5. การส่งเสริมความร่วมมือในการ ให้การปรึกษาทางจิตวิทยาระหว่าง ครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล	3.26	0.86	ปานกลาง	4.77	0.53	มากที่สุด	0.460	1
6. การให้คำแนะนำช่วยเหลือและ กำกับติดตาม การดำเนินงานการ จัดบริการให้การปรึกษาตาม กระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน	3.32	0.92	ปานกลาง	4.78	0.51	มากที่สุด	0.439	4
7. การสนับสนุนครูแนะแนว ในการ ส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อ ให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องภายนอก	3.31	0.98	ปานกลาง	4.80	0.54	มากที่สุด	0.450	2
8. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบันทึก การให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.33	0.90	ปานกลาง	4.76	0.54	มากที่สุด	0.427	6
9. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับ การอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อ เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การ ปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.49	0.93	ปานกลาง	4.80	0.47	มากที่สุด	0.386	12
10. สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการ จัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.52	0.96	มาก	4.83	0.43	มากที่สุด	0.369	14
11. การจัดให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้วิธี การส่งเสริม ป้องกัน และ แก้ไขปัญหาให้นักเรียนระหว่างครู แนะแนวด้วยกัน	3.48	0.96	ปานกลาง	4.83	0.52	มากที่สุด	0.387	11
12. การส่งเสริมให้มีการติดตามผล หลังการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.32	0.96	ปานกลาง	4.74	0.57	มากที่สุด	0.425	7
13. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัดบริการการปรึกษา เชิงจิตวิทยา	3.41	0.90	ปานกลาง	4.71	0.63	มากที่สุด	0.381	13

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
14. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.29	0.88	ปานกลาง	4.74	0.61	มากที่สุด	0.440	3
15. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.32	0.86	ปานกลาง	4.68	0.65	มากที่สุด	0.408	8
16. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.47	0.90	ปานกลาง	4.73	0.55	มากที่สุด	0.362	15
รวม	3.39	0.92	ปานกลาง	4.76	0.55	มากที่สุด	0.404	

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมครูแนะแนวให้ทบทวนความรู้ด้านทฤษฎีการให้การปรึกษา จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ไขปัญหานักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และการส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ไขปัญหาเรียน กับ การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก กับ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาทาง

จิตวิทยา ($\bar{X} = 4.80$) และ การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน ($\bar{X} = 4.78$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เท่ากับ 0.404 ($PNI_{\text{modified}} = 0.404$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การส่งเสริมความร่วมมือในการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล เท่ากับ 0.460 ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) รองลงมา คือ การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก เท่ากับ 0.450 ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) และ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา เท่ากับ 0.440 ($PNI_{\text{modified}} = 0.440$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านการจัดวางตัวบุคคล

บริการจัดวางตัวบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ	3.50	0.91	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด	0.368	5
2. การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบันจาก เอกสาร วารสารกรรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน	3.58	0.95	มาก	4.76	0.50	มากที่สุด	0.329	11

ตารางที่ 6 (ต่อ)

บริการจัดวางตัวบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ	3.46	0.96	ปานกลาง	4.76	0.54	มากที่สุด	0.376	3
4. การส่งเสริมครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและหางานทำให้นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน	3.48	0.86	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด	0.354	9
5. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	3.52	0.94	มาก	4.79	0.50	มากที่สุด	0.359	7
6. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อนวัตกรรม ที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล	3.57	0.95	มาก	4.73	0.59	มากที่สุด	0.323	12
7. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน	3.49	1.00	ปานกลาง	4.76	0.58	มากที่สุด	0.363	6
8. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียนเลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ	3.60	1.01	มาก	4.79	0.50	มากที่สุด	0.330	10
9. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	3.43	0.87	ปานกลาง	4.71	0.60	มากที่สุด	0.372	4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

บริการจัดวางตัวบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	3.32	0.83	ปานกลาง	4.75	0.58	มากที่สุด	0.429	2
11. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	3.31	0.91	ปานกลาง	4.75	0.58	มากที่สุด	4.33	1
12. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	3.47	0.88	ปานกลาง	4.71	0.58	มากที่สุด	0.359	7
รวม	3.48	0.93	ปานกลาง	4.76	0.55	มากที่สุด	0.367	

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพ ตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบัน จากเอกสาร วารสารกรรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อนวัตกรรม ที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 3 ข้อ คือ การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ และ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือก

อาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบัน จากเอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และการสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.76$) และสมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล กับ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X} = 4.75$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.367 ($PNI_{\text{modified}} = 0.367$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.433 ($PNI_{\text{modified}} = 0.433$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.429 ($PNI_{\text{modified}} = 0.429$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ เท่ากับ 0.376 ($PNI_{\text{modified}} = 0.376$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตามประเมินผล

บริการติดตามประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ	3.40	0.95	ปานกลาง	4.75	0.58	มากที่สุด	0.396	3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

บริการติดตามประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
2. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	3.49	0.91	ปานกลาง	4.78	0.53	มากที่สุด	0.369	4
3. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูล สถิติของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	3.68	0.98	มาก	4.83	0.48	มากที่สุด	0.310	11
4. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการประจำปีจากผู้นิเทศ	3.50	0.95	ปานกลาง	4.76	0.50	มากที่สุด	0.358	5
5. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล	3.78	0.94	มาก	4.82	0.41	มากที่สุด	0.273	13
6. การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ	3.71	0.85	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด	0.296	12
7. การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน	3.66	0.94	มาก	4.84	0.42	มากที่สุด	0.322	9
8. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป	3.66	0.95	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด	0.325	8
9. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานงานติดตามการให้ข้อมูลย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษา ที่ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบการที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ	3.56	0.96	มาก	4.83	0.50	มากที่สุด	0.356	6

ตารางที่ 7 (ต่อ)

บริการติดตามประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล	3.88	0.84	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด	0.257	14
11. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	3.59	0.88	มาก	4.83	0.43	มากที่สุด	0.343	7
12. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	3.30	0.92	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด	0.431	1
13. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	3.35	0.88	ปานกลาง	4.76	0.54	มากที่สุด	0.418	2
14. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล	3.61	0.87	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด	0.319	10
รวม	3.59	0.92	มาก	4.81	0.47	มากที่สุด	0.339	

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตามประเมินผล พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา คือ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และ การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตามประเมินผล พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครู

แนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป ($\bar{X} = 4.85$) และ การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน ($\bar{X} = 4.84$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตามประเมินผล เท่ากับ 0.339 ($PNI_{\text{modified}} = 0.339$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล เท่ากับ 0.431 ($PNI_{\text{modified}} = 0.431$) รองลงมา คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) และ การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ เท่ากับ 0.396 ($PNI_{\text{modified}} = 0.396$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา

การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปี การ ศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	3.59	1.08	มาก	4.87	0.39	มากที่สุด	0.356	5
2. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว	3.35	1.04	ปานกลาง	4.77	0.49	มากที่สุด	0.421	1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหาร หรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ	3.38	1.03	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.418	3
4. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.58	0.99	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด	0.347	10
5. การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ	3.68	0.96	มาก	4.78	0.48	มากที่สุด	0.298	12
6. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมแนะแนว ในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ	3.55	0.86	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด	0.354	7
7. การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.53	0.93	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด	0.355	6
8. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.58	0.93	มาก	4.83	0.43	มากที่สุด	0.347	9
9. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.52	0.88	มาก	4.76	0.50	มากที่สุด	0.350	8

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.31	0.84	ปานกลาง	4.70	0.54	มากที่สุด	0.420	2
11. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.48	0.89	ปานกลาง	4.75	0.54	มากที่สุด	0.364	4
12. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	3.68	0.86	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด	0.301	11
รวม	3.52	0.95	มาก	4.79	0.46	มากที่สุด	0.360	

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ และ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) รองลงมา คือ การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และ การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียนโดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ กับ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระ

การเรียนรู้อื่นๆ ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ และการส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$) และการส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมแนะแนว ในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา เท่ากับ 0.360 ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว เท่ากับ 0.421 ($PNI_{\text{modified}} = 0.421$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา เท่ากับ 0.420 ($PNI_{\text{modified}} = 0.420$) และการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวงศึกษาธิการ	3.71	0.90	มาก	4.84	0.42	มากที่สุด	0.302	12
2. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.55	0.87	มาก	4.84	0.39	มากที่สุด	0.363	6

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.55	0.85	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด	0.354	7
4. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ	3.50	0.94	ปานกลาง	4.83	0.43	มากที่สุด	0.378	3
5. การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน	3.64	0.93	มาก	4.83	0.40	มากที่สุด	0.327	8
6. การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับชุมชน ปรากฏชาวบ้านในการสาธิต หรือฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน	3.48	0.94	ปานกลาง	4.78	0.48	มากที่สุด	0.374	5
7. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดวันแนะแนวอาชีพของโรงเรียนอื่นๆ	3.47	1.00	ปานกลาง	4.77	0.53	มากที่สุด	0.375	4
8. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพหรืออื่นๆ	3.70	0.86	มาก	4.83	0.43	มากที่สุด	0.303	11
9. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.62	0.88	มาก	4.78	0.46	มากที่สุด	0.318	10
10. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.40	0.88	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.409	2

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
11. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.38	0.92	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด	0.418	1
12. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	3.64	0.88	มาก	4.82	0.44	มากที่สุด	0.324	9
รวม	3.56	0.91	มาก	4.81	0.45	มากที่สุด	0.351	

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และการสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน และ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวงศึกษาธิการ และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ กับ การสนับสนุนครูแนะแนวในการ

ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ ($\bar{X} = 4.83$) และ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.351 ($PNI_{\text{modified}} = 0.351$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.409 ($PNI_{\text{modified}} = 0.409$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ เท่ากับ 0.378 ($PNI_{\text{modified}} = 0.378$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม

การจัดกิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา	3.68	0.94	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด	0.304	10
2. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก	3.47	0.98	ปานกลาง	4.80	0.44	มากที่สุด	0.385	7

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญ ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือ ประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ เป็น ต้น	3.38	0.98	ปานกลาง	4.79	0.50	มากที่สุด	0.418	4
4. การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไข ปัญหานักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดย ให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจาก ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ	3.28	0.89	ปานกลาง	4.77	0.51	มากที่สุด	0.455	2
5. การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสาน กับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์	2.95	1.05	ปานกลาง	4.77	0.51	มากที่สุด	0.615	1
6. การให้ความรู้ครูแนะแนวในการ ใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรม แนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับ พัฒนาการ ความสนใจ และความ ต้องการของนักเรียน	3.43	0.91	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.395	6
7. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถ จัดทำ Case Study ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรม แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	3.33	1.03	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.437	3
8. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วน ใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	3.48	0.84	ปานกลาง	4.75	0.48	มากที่สุด	0.364	8
9. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการ ส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัวและสังคม	3.34	0.86	ปานกลาง	4.74	0.53	มากที่สุด	0.416	5

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะ แนวส่วนตัวและสังคม	3.47	0.88	ปานกลาง	4.73	0.55	มากที่สุด	0.362	9
11. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนา ครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัวและสังคม	3.65	0.89	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด	0.304	10
รวม	3.41	0.94	ปานกลาง	4.78	0.49	มากที่สุด	0.402	

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) รองลงมา คือ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และ แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา และ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ กับ การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ

ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคม ($\bar{X} = 4.79$) และ การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหานักเรียนที่ค่อนข้าง ซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ กับ การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.77$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการ จำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.402 ($PNI_{\text{modified}} = 0.402$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการ จำเป็นสูงสุด คือ การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสห วิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เท่ากับ 0.615 ($PNI_{\text{modified}} = 0.615$) รองลงมา คือ การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหานักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนว เข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เท่ากับ 0.455 ($PNI_{\text{modified}} = 0.455$) และ การส่งเสริมให้ครู แนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ควบคู่ กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.437 ($PNI_{\text{modified}} = 0.437$) ตามลำดับ

ตอนที่ 1.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการปัจจุบัน และที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างเป็นอิสระตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศครู แนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้สรุปเป็นรายข้อดังนี้

1. ควรให้ครูแนะแนวได้เพิ่มเทคนิคการดูแลนักเรียนหรือให้คำแนะนำกับนักเรียน เป็นคลินิก พิเศษในด้านต่างๆ แบ่งกลุ่ม / โชน ในการทำงานร่วมกันเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
2. การจัดกิจกรรมแนะแนวที่ดี ต้องอบรมครูที่ปรึกษาให้สามารถเป็นครูแนะแนวได้
3. การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ค้นพบข้อเท็จจริงใน รูปแบบที่จะเอื้อในการพัฒนา หรือ ต่อยอดได้ในระดับที่เหมาะสม

4. จากสภาพปัญหาของนักเรียน และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลให้พฤติกรรมนักเรียน ผู้ปกครอง เปลี่ยนไป บทบาทของครูแนะแนวและครูโดยทั่วไป ต้องเข้าใจบริบทเพิ่มมากขึ้น กระบวนการ วิธีการ เครื่องมือต่างๆ ในการคัดกรอง ในการทดสอบ จึงเป็นส่วนสำคัญที่ครูแนะแนวหรือครูต้องทราบ
5. การช่วยเหลือหรือเข้าถึงนักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียนที่ไม่มีครูแนะแนว จะให้งานกิจการ นักเรียนใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือ และครูที่ปรึกษา ในการวัด วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน หากมี ปัญหา
6. ในโรงเรียนที่ไม่มีครูแนะแนว ในด้านการเรียนต่อ ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่คอยแนะแนวและ ช่วยเหลือนักเรียนแทน
7. โรงเรียนไม่มีครูแนะแนวโดยตรง จึงเพิ่มภาระงานตรงส่วนนี้ให้กับครูประจำชั้น ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ต้องรับผิดชอบภาระการสอนใน รายวิชาเอกของตน จึงไม่ได้เจาะจงว่าจะต้องส่งแผนการสอน
8. เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีเด็กที่มีปัญหาซับซ้อนไม่ค่อยมี จึงไม่มีการ ประสานงานกับองค์กรวิชาชีพเฉพาะ
9. ปัจจุบัน ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยม ถือได้ว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะจำเพาะ และรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบันอย่างมาก เพื่อให้กระบวนการเรียน การสอน การนิเทศติดตามนักเรียน สามารถจัดได้ทันทั่วถึง และเข้าใจบริบทของสังคมได้อย่างมี คุณภาพ ดังนั้น การให้จัดอบรมเฉพาะเรื่อง การสร้างเครือข่ายระหว่างครู และทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการแนะแนวจึงสำคัญเป็นอย่างมาก
10. ได้แนวคิดในการทำงานมากขึ้น จากการทำแบบสอบถาม
11. ครูแนะแนวที่บรรจุใหม่ ไม่ค่อยสนใจการทำกระบวนการด้านต่างๆ แม้ว่าผู้บริหารจะ ส่งเสริมหรือสนับสนุน
12. ปัจจุบัน นักเรียนมีปัญหาจากสภาพครอบครัวและสังคมจำนวนมากขึ้น ควรให้ ความสำคัญกับครูแนะแนว และนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา ให้เพียงพอกับความต้องการ และครู ทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการแนะแนว และแก้ปัญหานักเรียนเบื้องต้นได้
13. นโยบายระดับกระทรวง ควรให้ความสำคัญกับการแนะแนวให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาอย่างจริงจัง รวมทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาในต่างจังหวัดให้มีระบบแนะแนวที่เข้มแข็ง เพื่อให้กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง
14. กระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการแนะแนว โดยกำหนดเป็น นโยบาย เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของ
การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามตาม
สภาพแวดล้อมภายในภายนอกของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของการจัดบริการแนะแนวด้านบริการศึกษา
รวบรวมข้อมูลนักเรียน

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
1. ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.371)						
1. ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผนการศึกษาข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	0.313	ต่ำ	✓			
2. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึก ทักษะการสังเกตพฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็น ทางการ และไม่เป็นทางการ	0.351	ต่ำ	✓			
3. การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิง ปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจาก หน่วยงานภายนอก	0.417	สูง		✓		
4. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สังคมมิติในการศึกษา ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	0.368	ต่ำ	✓			
5. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบ สะสม	0.284	ต่ำ	✓			
6. การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้าน นักเรียนให้ครูแนะแนว	0.283	ต่ำ	✓			
7. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับความรู้ใน การใช้ เครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัด สติปัญญา แบบทดสอบบุคลิกภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก	0.371	สูง		✓		
8. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการเก็บรวบรวม ข้อมูลนักเรียน และการคัดกรองด้วย SDQ 3 ฉบับ	0.342	ต่ำ	✓			
9. การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการสำรวจข้อมูล ผู้เรียนจากวิธีการ และเครื่อง มือทางจิตวิทยาที่ หลากหลาย	0.385	สูง		✓		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
1. ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.371)						
10. การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถนำเสนอนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการ ศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บ ข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ	0.367	ต่ำ	✓			
11. การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับ บุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้าน ต่างๆ หรือทีมสหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี	0.514	สูง		✓		
12. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลในโลก ออนไลน์ เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษานักเรียน เป็นรายกรณีจากแหล่ง ข้อมูลต่างๆ	0.363	ต่ำ	✓			
13. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	0.401	สูง				✓
14. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	0.457	สูง				✓
15. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	0.415	สูง				✓
16. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	0.348	ต่ำ			✓	
2. ด้านบริการสนเทศ (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.355)						
17. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษา เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคม โลก ภาษา วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัด บริการสนเทศ	0.358	สูง		✓		
18. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ	0.376	สูง		✓		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
2. ด้านบริการสนเทศ (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.355)						
19. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ข้อสนเทศที่ทันสมัย ด้วยสื่อสมัยใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไลน์ เฟสบุ๊ก	0.325	ต่ำ	✓			
20. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร	0.363	สูง		✓		
21. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้	0.327	ต่ำ	✓			
22. การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	0.303	ต่ำ	✓			
23. การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม	0.320	ต่ำ	✓			
24. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อสนเทศรายบุคคลและรายกลุ่ม	0.337	ต่ำ	✓			
25. การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านการศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับแนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ	0.315	ต่ำ	✓			
26. การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ	0.350	ต่ำ	✓			
27. การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การปรับตัว ทักษะชีวิต	0.328	ต่ำ	✓			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
2. ด้านบริการสนเทศ (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.355)						
28. การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดบริการสนเทศตั้งแต่ การประชุมวางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการเสนอ ผู้บริหาร การสังเคราะห์ข้อเสนอเทศ การจัดทำหมวดหมู่และ เผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบประเมินการจัดบริการสนเทศ	0.412	สูง		✓		
29. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ	0.401	สูง				✓
30. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ	0.466	สูง				✓
31. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ	0.441	สูง				✓
32. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้าน การจัดบริการสนเทศ	0.310	ต่ำ			✓	
3. บริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.404)						
33. ผู้นิเทศศึกษาหาความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษา จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์	0.334	ต่ำ	✓			
34. การส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้ารับการอบรมทักษะการให้การปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ	0.399	ต่ำ	✓			
35. การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ	0.431	สูง		✓		
36. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ และสามารถสร้าง หรือเลือกใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาประกอบการให้การปรึกษา	0.405	สูง		✓		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
3. บริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.404)						
37. การส่งเสริมความร่วมมือในการให้บริการศึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล	0.460	สูง		✓		
38. การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การศึกษิตตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน	0.439	สูง		✓		
39. การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก	0.450	สูง		✓		
40. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบันทึกการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	0.427	สูง		✓		
41. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	0.386	ต่ำ	✓			
42. สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	0.369	ต่ำ	✓			
43. การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน	0.387	ต่ำ	✓			
44. การส่งเสริมให้มีการติดตามผลหลังการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา	0.425	สูง		✓		
45. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา	0.381	ต่ำ			✓	
46. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา	0.440	สูง				✓
47. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา	0.408	สูง				✓
48. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา	0.362	ต่ำ			✓	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
4. บริการจัดวางตัวบุคคล (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.367)						
49. การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ	0.368	สูง		✓		
50. การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบันจาก เอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน	0.329	ต่ำ	✓			
51. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ	0.376	สูง		✓		
52. การส่งเสริมครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและหางานทำให้นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน	0.354	ต่ำ	✓			
53. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ	0.359	ต่ำ	✓			
54. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล	0.323	ต่ำ	✓			
55. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน	0.363	ต่ำ	✓			
56. การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ	0.330	ต่ำ	✓			
57. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	0.372	สูง				✓
58. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	0.429	สูง				✓

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
4. บริการให้จัดวางตัวบุคคล (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.367)						
59. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	0.433	สูง				✓
60. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล	0.359	ต่ำ			✓	
5. บริการติดตามประเมินผล (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.339)						
61. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ	0.396	สูง		✓		
62. การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	0.369	สูง		✓		
63. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูลสถิติของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	0.310	ต่ำ	✓			
64. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการประจำปีจากผู้นิเทศ	0.358	สูง		✓		
65. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล	0.273	ต่ำ	✓			
66. การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ	0.296	ต่ำ	✓			
67. การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน	0.322	ต่ำ	✓			
68. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป	0.325	ต่ำ	✓			
69. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานงานติดตามการให้ข้อมูลย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษาที่ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบการที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ	0.356	สูง		✓		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการจัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
5. บริการติดตามประเมินผล (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.339)						
70. การส่งเสริมให้ครูแนะนำแนวระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล	0.257	ต่ำ	✓			
71. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	0.343	สูง				✓
72. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	0.431	สูง				✓
73. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	0.418	สูง				✓
74. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล	0.319	ต่ำ			✓	
6. การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.360)						
75. การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	0.356	ต่ำ	✓			
76. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว	0.421	สูง		✓		
77. การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ	0.418	สูง		✓		
78. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ	0.347	ต่ำ	✓			
79. การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ	0.298	ต่ำ	✓			
80. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ	0.354	ต่ำ	✓			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
6. การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.360)						
81. การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู แนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัด กิจกรรมแนะแนวการศึกษาแนะแนวการศึกษา	0.355	ต่ำ	✓			
82. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือ ในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็น ข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	0.347	ต่ำ	✓			
83. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	0.350	ต่ำ			✓	
84. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	0.420	สูง				✓
85. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	0.364	สูง				✓
86. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้าน การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	0.301	ต่ำ			✓	
7. การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.351)						
87. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อ พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่าน ทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของ กระทรวง ศึกษาธิการ	0.302	ต่ำ	✓			
88. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการ สำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลใน การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.363	สูง		✓		
89. การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับการอบรม เกี่ยวกับการผลิตสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการ จัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.354	สูง		✓		
90. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ที่น่าสนใจ	0.378	สูง		✓		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
7. การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.351)						
91. การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน	0.327	ต่ำ	✓			
92. การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับชุมชน ประชาชนชาวบ้านในการสาธิต หรือฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน	0.374	สูง		✓		
93. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดวันแนะแนวอาชีพของโรงเรียนอื่นๆ	0.375	สูง		✓		
94. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ	0.303	ต่ำ	✓			
95. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.318	ต่ำ			✓	
96. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.409	สูง				✓
97. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.418	สูง				✓
98. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	0.324	ต่ำ			✓	
8. การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.402)						
99. การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา	0.304	ต่ำ	✓			
100. การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก	0.385	ต่ำ	✓			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น	รวมทุกด้าน		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม			
	PNI Modified	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน		ภายนอก	
			จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะ คุกคาม (T)
8. การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (PNI_{modified} เฉลี่ย = 0.402)						
101. การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยาทำให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ เป็นต้น	0.418	สูง		✓		
102. การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ	0.455	สูง		✓		
103. การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์	0.615	สูง		✓		
104. การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน	0.395	ต่ำ	✓			
105. การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	0.437	สูง		✓		
106. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน. การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	0.364	ต่ำ			✓	
107. สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	0.416	สูง				✓
108. ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	0.362	ต่ำ			✓	
109. เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม	0.304	ต่ำ			✓	

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามตามสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

ขอบข่ายงานแนะแนว ด้านการจัดบริการแนะแนว

ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูล พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 7 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 9 ประเด็น

ด้านบริการสนเทศ พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 7 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 9 ประเด็น

ด้านบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 9 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 7 ประเด็น

ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 5 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 7 ประเด็น

ด้านบริการติดตามประเมินผล พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 7 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 7 ประเด็น

ขอบข่ายงานแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว

ด้านกิจกรรมแนะแนวการศึกษา พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 4 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 8 ประเด็น

ด้านกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 7 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 5 ประเด็น

ด้านกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม พบประเด็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง จำนวน 5 ประเด็น กลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จำนวน 6 ประเด็น

สำหรับประเด็นสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในแต่ละด้านเพื่อหาประเด็น จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภาวะคุกคามของแต่ละด้านได้ชัดเจน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ $PNI_{modified}$ โดยนำ ประเด็นที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย หรือ ค่า $PNI_{modified}$ กลางของแต่ละด้านมา ดำเนินการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม ซึ่งผลวิเคราะห์ SWOT Analysis สามารถแสดงได้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ตารางสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทุกด้าน

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 1. ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน	<p>S1 การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว (0.283)</p> <p>S2 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบสะสม (0.284)</p> <p>S3 ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ (0.313)</p> <p>S4 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน และการคัดกรองด้วย SDQ3 ฉบับ (0.342)</p> <p>S5 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (0.351)</p> <p>S6 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลในโลกออนไลน์ เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (0.363)</p>	<p>W1 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีมสหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี (0.514)</p> <p>W2 การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงานภายนอก (0.417)</p> <p>W3 การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการสำรวจข้อมูลผู้เรียนจากวิธีการ และเครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย (0.385)</p> <p>W4 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับความรู้ในการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัดสติปัญญา แบบทดสอบบุคลิกภาพจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (0.371)</p>	<p>O1 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.348)</p>	<p>T1 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.457)</p> <p>T2 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.415)</p> <p>T3 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.401)</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 1. ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (ต่อ)	S7 การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ (0.367) S8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สังคมมิติในการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (0.368)			
การจัดบริการแนะแนว 2. ด้านบริการสนเทศ	S9 การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความ ต้องการและความสนใจของนักเรียน (0.303) S10 การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านการ ศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อ บังคับ แนวปฏิบัติหลัก สูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร ต่างๆ รายละเอียดของ สถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ (0.315)	W5 การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดบริการ เสนอผู้บริการ ตั้งแต่การ ประชุมวางแผน จัดทำ แผน จัดทำโครงการ เสนอผู้บริหาร การ ส่งเคราะห์ข้อสนเทศ การจัดทำหมุดและ เผยแพร่ ตลอดจนการ จัดเตรียมแบบประเมิน การจัดบริการสนเทศ (0.412)	O2 เทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัด บริการสนเทศ (0.310)	T4 สมาคมแนะแนว มีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการ จัดบริการสนเทศ (0.466) T5 ศูนย์แนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการ จัดบริการสนเทศ (0.441) T6 แผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดบริการ เสนอสนเทศ (0.401)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 2. ด้านบริการสนเทศ (ต่อ)	<p>S11 การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม (0.320)</p> <p>S12 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ช่องทางสื่อสังคมใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โลกโซเชียล (0.325)</p> <p>S13 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ (0.327)</p> <p>S14 การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การปรับตัว ทักษะชีวิต (0.328)</p> <p>S15 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อสนเทศรายบุคคลและรายกลุ่ม (0.337)</p>	<p>W6 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาค้นคว้า งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ (0.376)</p> <p>W7 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ บัตรนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร (0.363)</p> <p>W8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคมโลก ภาษา วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัดบริการสนเทศ (0.358)</p>		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 3. ด้านบริการให้การ ปรึกษาทางจิตวิทยา	<p>S16 การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความ สำคัญ เจตคติที่ดีต่อ อาชีพ การเตรียมตัว เข้าสู่งาน มาตรฐาน และกฎระเบียบทาง อาชีพ (0.350)</p> <p>S17 การส่งเสริมครู แนะแนว ในการ จัดบริการการศึกษา เชิงจิตวิทยา โดยการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ เข้ารับการอบรมทักษะ การให้การปรึกษาจาก ผู้เชี่ยวชาญ (0.399)</p> <p>S18 การจัดให้มีกร แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธี การส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนระหว่างครู แนะแนวด้วยกัน (0.387)</p> <p>S19 การส่งเสริมครู แนะแนวเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการใน การนำสื่อเทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการให้การ ปรึกษาเชิงจิตวิทยา (0.386)</p>	<p>W9 การส่งเสริมความ ร่วมมือในการให้การ ปรึกษาทางจิตวิทยา ระหว่างครูแนะแนว กับทีมสหวิชาชีพ เช่น นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล (0.460)</p> <p>W10 การสนับสนุนครู แนะแนว ในการส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหา ซับซ้อนเพื่อให้ได้รับ การช่วยเหลือจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายนอก (0.450)</p> <p>W11 การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน การจัดบริการให้การ ปรึกษิตตามกระบวนการ การให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน (0.439)</p> <p>W12 การเชิญ ผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครู แนะแนวเข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับการปรับ พฤติกรรมจาก ผู้เชี่ยวชาญ (0.431)</p> <p>W13 การส่งเสริมครู แนะแนวเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการใน การเขียนบันทึกการให้ การปรึกษาเชิง จิตวิทยา (0.427)</p>	<p>O3 เทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาครูแนะ แนวในด้านการจัด บริการให้การปรึกษา เชิงจิตวิทยา (0.362)</p> <p>O4 แผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการ ส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการให้การ ปรึกษาเชิงจิตวิทยา (0.381)</p>	<p>T7 สมาคมแนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการ จัดบริการให้การ ปรึกษาเชิงจิตวิทยา (0.440)</p> <p>T8 ศูนย์แนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัด บริการให้การปรึกษา เชิงจิตวิทยา (0.408)</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดการบริการแนะแนว 3. ด้านบริการให้การ บริการทางจิตวิทยา (ต่อ)	S20 สนับสนุนปัจจัยที่ เอื้อต่อการจัดการบริการ การปรึกษาเชิง จิตวิทยา (0.369) S21 ผู้มีเทศศึกษาหา ความรู้ด้านทฤษฎีการ ให้คำปรึกษาจาก การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือ เว็บไซต์ (0.334)	W14 การส่งเสริมให้มี การติดตามผลหลังการ ให้การปรึกษาเชิง จิตวิทยา (0.425) W15 การส่งเสริมให้ครู แนะนำได้รับความรู้ และสามารถสร้าง หรือ เลือกใช้เครื่องมือทาง จิตวิทยาประกอบการ ให้การปรึกษา (0.405)		
การจัดการบริการแนะแนว 4. ด้านบริการจัดวาง ตัวบุคคล	S22 การสนับสนุนให้ ครูแนะแนวใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยใน การให้บริการจัดวางตัว บุคคล (0.323) S23 การให้ครูแนะ แนว ศึกษาข้อมูลความ เปลี่ยนแปลงของตลาด แรงงาน และความ เปลี่ยนแปลงของอาชีพ ในปัจจุบันจาก เอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูล ในการจัดวางตัว นักเรียน (0.329)	W16 การส่งเสริมให้ ครูแนะแนวจัดกิจกรรม ประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการหาแนวทาง ช่วยเหลือนักเรียนใน ด้านการศึกษาต่อและ อาชีพ (0.376) W17 การส่งเสริม แนะนำครูแนะแนวใน การคัดกรองนักเรียน เพื่อนำผลมาจัดผู้เรียน เข้าชั้นเรียนตามความ ถนัดและความสามารถ (0.368)	O5 เทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาครูแนะ แนวในด้านการ จัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.359)	T9 ศูนย์แนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริมครู แนะนำในการ จัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.433) T10 สมาคมแนะแนว มีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการ จัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.429) T11 แผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดบริการ จัดวางตัวบุคคล (0.372)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 4. ด้านบริการจัดวาง ตัวบุคคล (ต่อ)	<p>S24 การส่งเสริมครู แนะนำเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการสร้าง เครื่องมือในการเลือก สายการเรียน เลือก อาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสา มารถ ความถนัด และ บุคลิกภาพ (0.330)</p> <p>S25 การส่งเสริมครู แนะนำในการ ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนในการ ช่วยเหลือและหางาน ทำให้นักเรียนในช่วง ปิดภาคเรียน (0.354)</p> <p>S26 การช่วยเหลือครู แนะนำในการ ประสานความร่วมมือ กับบุคลากรทุกฝ่ายใน องค์กรในการให้บริการ นักเรียนหรือสวัสดิการ ที่จำเป็นสอดคล้องกับ ปัญหาและความ ต้องการ (0.359)</p> <p>S27 การสนับสนุนให้ ครูแนะแนวจัดกิจกรรม ฝึกทักษะด้านการเรียน และด้านอาชีพให้กับ นักเรียน (0.363)</p>			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 5. ด้านบริการติดตาม ประเมินผล	<p>S28 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล (0.257)</p> <p>S29 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล (0.273)</p> <p>S30 การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ (0.296)</p> <p>S31 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูลสถิติของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว (0.310)</p> <p>S32 การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน (0.322)</p>	<p>W18 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ (0.396)</p> <p>W19 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน (0.369)</p> <p>W20 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการประจำปีจากผู้มีเทศบาล (0.358)</p> <p>W21 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานงานติดตามการให้ข้อมูลย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษาที่ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบการที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ (0.356)</p>	<p>O6 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.319)</p>	<p>T12 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.418)</p> <p>T13 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.431)</p> <p>T14 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.343)</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดบริการแนะแนว 5. ด้านบริการติดตาม ประเมินผล (ต่อ)	S33 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป (0.325)			
การจัดกิจกรรม แนะแนว 6. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษา	S34 การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ (0.298) S35 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ (0.347) S36 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.347)	W22 จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว (0.421) W23 การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ (0.418)	O7 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.301) O8 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.350)	T15 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.420) T16 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.364)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดกิจกรรม แนะแนว 6. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษา (ต่อ)	<p>S37 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมแนะ แนวในโรงเรียนที่มีการ จัดการอย่างเป็นระบบ (0.354)</p> <p>S38 การส่งเสริมให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูแนะแนวทั้ง ภายในและภายนอก สถานศึกษาในการจัด กิจกรรมแนะแนว การศึกษาแนะแนว การศึกษา (0.355)</p> <p>S39 การกำหนด นโยบายให้ครูแนะแนว ส่งแผน การจัด กิจกรรมแนะแนวทุกปี การศึกษาเช่นเดียวกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ (0.356)</p>			
การจัดกิจกรรม แนะแนว 7. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ	<p>S40 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวเข้ารับการ อบรมเพื่อพัฒนาการ จัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพในชั้นเรียน ผ่าน ทางเว็บไซต์ เช่น การ อบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวง ศึกษาธิการ (0.302)</p>	<p>W24 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวได้รับความรู้ เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการ จัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพที่น่าสนใจ (0.378)</p> <p>W25 การสนับสนุนให้ ครูแนะแนวศึกษาดูงาน การจัดวันแนะแนว อาชีพของโรงเรียนอื่นๆ (0.375)</p>	<p>O9 แผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ (0.318)</p> <p>O10 เทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาครู แนะแนวในด้านการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.324)</p>	<p>T17 ศูนย์แนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.418)</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดกิจกรรม แนะแนว 7. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ (ต่อ)	<p>S41 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวสามารถใช้ แบบทดสอบทาง จิตวิทยาในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ เช่น แบบวัดความถนัด และความสนใจใน อาชีพ หรือ อื่นๆ (0.303)</p> <p>S42 การสนับสนุนครู แนะแนวในการ ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงาน สถาน ประกอบ การ สถาบัน ฝึกอาชีพ กรมการ จัดหางานในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน (0.327)</p>	<p>W26 การสนับสนุนครู แนะแนวในการ ประสานความร่วมมือ กับชุมชน ปรากฏ ชาวบ้านในการสาธิต หรือฝึกทักษะการ ประกอบอาชีพให้กับ นักเรียน (0.374)</p> <p>W27 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวจัดทำ เครื่องมือในการสำรวจ ความต้องการและ ความสนใจเพื่อเป็น ข้อมูลในการจัดกิจ กรรมแนะแนวอาชีพ (0.363)</p> <p>W28 การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูแนะแนว ได้รับการอบรม เกี่ยวกับการผลิตสื่อ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมที่ใช้ในการ จัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพ (0.354)</p>		<p>T18 สมาคมแนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.409)</p>
การจัดกิจกรรม แนะแนว 8. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัว และ สังคม	<p>S43 การกำหนด นโยบายให้การจัด กิจกรรมแนะแนวด้าน ส่วนตัวและสังคมให้ เป็นกิจกรรมที่ต้อง ดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการทุกปี การศึกษา (0.304)</p>	<p>W29 การส่งเสริมให้มี การจัดประชุม Case Conference โดยการ ประสานกับทีมสห วิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยานักสังคม สงเคราะห์ (0.615)</p>	<p>O11 เทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาครูแนะ แนวในด้านการจัด กิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม (0.304)</p>	<p>T19 สมาคมแนะแนว มีส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม (0.416)</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้าน \ SWOT	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	ภาวะคุกคาม (T)
การจัดกิจกรรม แนะแนว 8. ด้านการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัว และ สังคม (ต่อ)	<p>S44 การช่วยเหลือครู แนะแนวในการ ประสานกับบุคคลากร ภายในโรงเรียนในการ ดูแลช่วย เหลือนักเรียน ในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตใน โรงเรียนและสังคม ภายนอก (0.385)</p> <p>S45 การให้ความรู้ครู แนะแนวในการใช้และ เลือกรูปแบบการจัด กิจกรรมแนะแนวที่ หลากหลายเหมาะสม กับพัฒนาการ ความ สนใจ และความ ต้องการของนักเรียน (0.395)</p>	<p>W30 การส่งเสริม ศักยภาพในการแก้ไข ปัญหานักเรียนที่ค่อนข้าง ซับซ้อนโดยให้ครู แนะแนวเข้ารับการ อบรมจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะ (0.455)</p> <p>W31 การส่งเสริมให้ครู แนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการ ส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียน ควบคู่กับการ จัดกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม (0.437)</p> <p>W32 การสนับสนุนให้ ครูแนะแนวเชิญ ผู้เชี่ยวชาญด้าน เครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้ เครื่องมือประกอบการ จัดกิจกรรมแนะแนว ด้านส่วนตัวและสังคม แก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ (0.418)</p>	<p>O12 ศูนย์แนะแนวมี ส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม (0.362)</p> <p>O13 แผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัวและ สังคม (0.364)</p>	

จากตารางที่ 12 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก รวมทุกด้าน พบประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (S) ทั้งหมด 45 ประเด็น ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (W) 32 ประเด็น ประเด็นที่เป็นโอกาส (O) 13 ประเด็น และประเด็นที่เป็นภาวะคุกคาม (T) 19 ประเด็น จากนั้นผู้วิจัย นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ที่ได้ ไปวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ต่อไป

ตอนที่ 3 ผลร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับดังนี้

3.1 ผลการร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วย SWOT Matrix

3.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 การนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ผลการร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วย SWOT Matrix

จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมาจัดทำ SWOT Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ด้วยการจับคู่รายการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากสถานการณ์ทั้ง 4 รูปแบบ หรือที่เรียกว่า Tows Matrix

1. การจับคู่จุดแข็ง-โอกาส (SO) วิเคราะห์นำมากำหนดกลยุทธ์หรือวิธีการเพื่อเสริมจุดแข็ง ขยายงาน และสร้างความเจริญเติบโต

2. การจับคู่จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม (ST) วิเคราะห์กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค ชะลอ ปรับปรุง คงสภาพ เพื่อรอโอกาสที่เหมาะสม

3. การจับคู่จุดอ่อน-โอกาส (WO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ลดจุดอ่อน ปรับปรุง เพื่อสร้างโอกาสในการขยายงานหรือสร้างความเจริญเติบโต

4. การจับคู่จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม (TW) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ลดจุดอ่อน หลีกเลี่ยงอุปสรรค และเป็นกลยุทธ์ตัดทอน ยุบเลิกงาน

รายละเอียดการกำหนดกลยุทธ์โดยการทำ SWOT Matrix สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (SO)
S1 การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว (0.283)	O1 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัด บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.348)	1. กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
S2 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบสะสม (0.284)	O2 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัด บริการสนเทศ (0.310)	2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว
S3 ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ (0.313)	O3 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.362)	3. วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
S4 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน และการคัดกรองด้วย SDQ 3 ฉบับ (0.342)	O4 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.381)	4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ
S5 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (0.351)	O5 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล (0.359)	5. ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน
S6 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลในโลกออนไลน์ เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (0.363)	O6 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.319)	6. เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว
S7 การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถนำเสนอนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ (0.367)	O7 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.301)	7. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว
S8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สังคมมิติในการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (0.368)	O8 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.350)	8. จัดให้มีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวทุกปีการศึกษา
S9 การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน (0.303)		
S10 การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านการ ศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบข้อ บังคับแนวปฏิบัติหลัก สูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษานักเรียนต้องการศึกษาต่อ (0.315)		
S11 การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียนอาชีพ ส่วนตัวและสังคม(0.320)		
S12 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ข้อสนเทศที่ทันสมัย ด้วยสื่อสมัย ใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไลน์ เฟสบุ๊ก (0.325)		
S13 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ (0.327)		
S14 การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การปรับตัว ทักษะชีวิต (0.328)		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (SO)
<p>S15 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อสนเทศรายบุคคลและรายกลุ่ม (0.337)</p> <p>S16 การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่ งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ (0.350)</p> <p>S17 การส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดการบริการการศึกษาทางจิตวิทยา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้ารับการอบรมทักษะ การให้การปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ (0.399)</p> <p>S18 การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธี การส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน (0.387)</p> <p>S19 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.386)</p> <p>S20 สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา (0.369)</p> <p>S21 ผู้นิเทศศึกษาหาความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษาจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์ (0.334)</p> <p>S22 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล (0.323)</p> <p>S23 การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบันจากเอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน (0.329)</p> <p>S24 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความ สามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ (0.330)</p> <p>S25 การส่งเสริมครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและหางานทำให้นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน (0.354)</p> <p>S26 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ (0.359)</p> <p>S27 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน (0.363)</p>	<p>O9 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.318)</p> <p>O10 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.324)</p> <p>O11 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.304)</p> <p>O12 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.362)</p> <p>O13 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.364)</p>	<p>8. ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน</p> <p>9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครูแนะแนว</p> <p>10. นำกรณีศึกษาแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (SO)
<p>S28 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล (0.257)</p> <p>S29 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดการติดตามผล (0.273)</p> <p>S30 การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ (0.296)</p> <p>S31 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูลสถิติของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว (0.310)</p> <p>S32 การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน (0.322)</p> <p>S33 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป (0.325)</p> <p>S34 การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ (0.298)</p> <p>S35 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ (0.347)</p> <p>S36 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.347)</p> <p>S37 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดการกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ (0.354)</p> <p>S38 การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาแนะแนวการศึกษา (0.355)</p> <p>S39 การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ (0.356)</p> <p>S40 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของ กระทรวง ศึกษาธิการ (0.302)</p>		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (SO)
<p>S41 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ (0.303)</p> <p>S42 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน (0.327)</p> <p>S43 การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา (0.304)</p> <p>S44 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก (0.385)</p> <p>S45 การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน (0.395)</p>		

จากตารางที่ 13 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ SO จำนวน 10 ประเด็น ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่าย งานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (S43 O4 O8 O9 O13)
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว (S4 O4 O8 O9 O13)
3. วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสม กับบริบทของโรงเรียน (S3 O4 O8 O9 O13)
4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ (S15 S24 S40 O1 O2 O3 O5 O6 O7 O10 O11)
5. ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน (S25 S30 S35 S44 O12)
6. เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว (S11 S17 O4 O12)
7. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว (S5 O4 O8 O9 O13)
8. ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน (S25 S30 S35 S44 O12)
9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว (S17 S18 S26 O12)
10. นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว (S37 S38 S45 O8 O9 O13)

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (ST)
S1 การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว (0.283)	T1 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.457)	1. วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง
S2 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบสะสม (0.284)	T2 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.415)	2. ให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก
S3 ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ (0.313)	T3 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.401)	3. กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา
S4 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน และการคัดกรองด้วย SDQ 3 ฉบับ (0.342)	T4 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.466)	4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำเสนอเทคโนโลยีนวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว
S5 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (0.351)	T5 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.441)	5. ผู้นิเทศเพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์
S6 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลในโลกออนไลน์ เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (0.363)	T6 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.401)	6. จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน
S7 การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถนำเสนอนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ (0.367)	T7 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การศึกษาทางจิตวิทยา (0.440)	7. จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้
S8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สังคมมิติในการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (0.368)		8. ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA
S9 การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน (0.303)		
S10 การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านการ ศึกษาแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบข้อ บังคับแนวปฏิบัติหลัก สูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ (0.315)		
S11 การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียนอาชีพ ส่วนตัวและสังคม(0.320)		
S12 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ข้อสนเทศที่ทันสมัย ด้วยสื่อสมัย ใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โลกโซเชียลมีเดีย (0.325)		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (ST)
<p>S13 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ (0.327)</p> <p>S14 การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การปรับตัว ทักษะชีวิต (0.328)</p> <p>S15 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อสนเทศรายบุคคลและรายกลุ่ม (0.337)</p> <p>S16 การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ (0.350)</p> <p>S17 การส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดบริการการศึกษาทางจิตวิทยา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้ารับการอบรมทักษะการให้การปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ (0.399)</p> <p>S18 การจัดทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการ ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน (0.387)</p> <p>S19 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.386)</p> <p>S20 สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา (0.369)</p> <p>S21 ผู้แทนศึกษาหาความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษาจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์ (0.334)</p> <p>S22 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล (0.323)</p> <p>S23 การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบันจากเอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน (0.329)</p> <p>S24 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ (0.330)</p> <p>S25 การส่งเสริมครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและหางานทำให้นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน (0.354)</p>	<p>T8 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด บริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.408)</p> <p>T9 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล (0.433)</p> <p>T10 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล (0.429)</p> <p>T11 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด บริการจัดวางตัวบุคคล (0.372)</p> <p>T12 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.418)</p> <p>T13 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.431)</p> <p>T14 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.343)</p> <p>T15 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.420)</p>	<p>9. เพิ่มศักยภาพผู้แทนภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว</p> <p>10. จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (ST)
<p>S26 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ (0.359)</p> <p>S27 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน (0.363)</p> <p>S28 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล (0.257)</p> <p>S29 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดการติดตามผล (0.273)</p> <p>S30 การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ (0.296)</p> <p>S31 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูลสถิตินักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว (0.310)</p> <p>S32 การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำรายงาน (0.322)</p> <p>S33 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป (0.325)</p> <p>S34 การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ (0.298)</p> <p>S35 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ (0.347)</p> <p>S36 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.347)</p> <p>S37 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ (0.354)</p> <p>S38 การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาแนะแนวการศึกษา (0.355)</p> <p>S39 การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ (0.356)</p>	<p>T16 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.364)</p> <p>T17 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.418)</p> <p>T18 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.409)</p> <p>T19 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.416)</p>	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (ST)
<p>S40 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของ กระทรวง ศึกษาธิการ (0.302)</p> <p>S41 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ (0.303)</p> <p>S42 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน (0.327)</p> <p>S43 การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา (0.304)</p> <p>S44 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก (0.385)</p> <p>S45 การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน (0.395)</p>		

จากตารางที่ 14 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ ST จำนวน 10 ประเด็น ดังนี้

1. วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง (S3 T3 T6)
2. สนับสนุนให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (S15 S24 S40 T1 T2 T7 T8)
3. กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา (S39 S43 T3 T6 T11 T14)
4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว (S6 S7 S12 S28 S29 S31 T4 T5 T6)
5. ผู้นิเทศเพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ (S6 S29 T4 T5 T6)
6. จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน (S3 S4 S43 T3 T6 T11 T14)
7. จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้ (S13 S18 S26 S38 T3 T6 T11 T14)
8. ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA (S3 S4 S33 T3 T6 T11 T14)

9. เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรม ทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว (S21 T3 T6 T11 T14)

10. จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน (S20 T8)

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WO)
<p>W1 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่นแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีม สหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี (0.514)</p> <p>W2 การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงานภายนอก (0.417)</p> <p>W3 การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการสำรวจข้อมูลผู้เรียนจากวิธีการ และเครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย (0.385)</p> <p>W4 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับความรู้ใน การใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัดสติปัญญา แบบทดสอบบุคลิก ภาพจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (0.371)</p> <p>W5 การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดบริการสนเทศตั้งแต่การประชุมวางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการเสนอผู้บริหาร การสังเคราะห์ข้อเสนอเทศ การจัดทำหมุดและเผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบประเมินการจัดบริการสนเทศ (0.412)</p> <p>W6 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ (0.376)</p> <p>W7 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร (0.363)</p> <p>W8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษา เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคมโลก ภาษา วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัด บริการสนเทศ (0.358)</p>	<p>O1 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัด บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.348)</p> <p>O2 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัด บริการสนเทศ (0.310)</p> <p>O3 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.362)</p> <p>O4 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.381)</p> <p>O5 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล (0.359)</p> <p>O6 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล (0.319)</p>	<p>1. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>2. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์</p> <p>3. จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว</p> <p>4. จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา</p> <p>5. จัดให้มีการศึกษาดูงาน การดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน</p> <p>6. ลดภาระงานเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยามากขึ้น</p> <p>7. จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WO)
W9 การส่งเสริมความร่วมมือในการให้บริการปรึกษาทางจิตวิทยา ระหว่างครูและแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล (0.460)	O7 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.301)	8. ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการดูแลช่วยเหลือ
W10 การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก (0.450)	O8 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.350)	9. จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
W11 การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ การให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน (0.439)	O9 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.318)	10. ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา
W12 การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ (0.431)	O10 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.324)	
W13 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบันทึกการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.427)	O11 เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.304)	
W14 การส่งเสริมให้มีการติดตามผลหลังการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.425)	O12 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.362)	
W15 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ และสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาประกอบการให้การปรึกษา (0.405)	O13 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม (0.364)	
W16 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ (0.376)		
W17 การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ (0.368)		
W18 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ (0.396)		
W19 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน (0.369)		
W20 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการประจำปีจากผู้นิเทศ (0.358)		
W21 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานงานติดตามการให้ข้อมูลย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษาที่ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบการที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ (0.356)		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WO)
<p>W22 จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมและแนวทางการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว (0.421)</p>		
<p>W23 การสังเกตการจัดกิจกรรมและแนวทางการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ (0.418)</p>		
<p>W24 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมและแนวอาชีพที่น่าสนใจ (0.378)</p>		
<p>W25 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดวันแนะแนวอาชีพของโรงเรียนอื่นๆ (0.375)</p>		
<p>W26 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับชุมชน ประชาชนชาวบ้านในการสาธิต หรือฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน (0.374)</p>		
<p>W27 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.363)</p>		
<p>W28 การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.354)</p>		
<p>W29 การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ (0.615)</p>		
<p>W30 การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหาที่ค่อน ข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (0.455)</p>		
<p>W31 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม (0.437)</p>		
<p>W32 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ (0.418)</p>		

จากตารางที่ 15 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ WO จำนวน 10 ประเด็น ดังนี้

1. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ (W1 W9 W32 O3)
2. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ (W16 W19 W26 O4 O11 O13)
3. จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว (W19 W29 W29 O4)
4. จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา (W5 W22 W23 O4 O8 O9 O13)
5. จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน W6 W25 O8 O9 O13)
6. ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น (W6 W7 O4)
7. จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย W6 W7 W28 O1 O2 O6)
8. ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการดูแลช่วยเหลือ (W10 O4 O13)
9. จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (W10 O4 O13)
10. ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา (W3 W28 O1)

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดอ่อน (W)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WT)
<p>W1 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีม สหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี (0.514)</p> <p>W2 การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงานภายนอก (0.417)</p> <p>W3 การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการสำรวจข้อมูลผู้เรียนจากวิธีการ และเรื่อง มีช่องทางจิตวิทยาที่หลากหลาย (0.385)</p> <p>W4 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการความรู้ในการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัดสติปัญญา แบบทดสอบบุคลิก ภาพจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (0.371)</p> <p>W5 การนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดบริการสนเทศตั้งแต่การประชุมวางแผน จัดทำแผน จัดทำโครงการเสนอผู้บริหาร การสังเคราะห์ข้อสนเทศ การจัดหมวดหมู่และเผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบประเมินการจัดบริการสนเทศ (0.412)</p> <p>W6 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ (0.376)</p> <p>W7 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร (0.363)</p> <p>W8 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษา เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคมโลก วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัด บริการสนเทศ (0.358)</p> <p>W9 การส่งเสริมความร่วมมือในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา ระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล (0.460)</p> <p>W10 การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายนอก (0.450)</p> <p>W11 การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ การให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน (0.439)</p>	<p>T1 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.457)</p> <p>T2 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.415)</p> <p>T3 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน (0.401)</p> <p>T4 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.466)</p> <p>T5 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.441)</p> <p>T6 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ (0.401)</p> <p>T7 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.440)</p> <p>T8 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด บริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา (0.408)</p>	<p>1. จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์</p> <p>2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา</p> <p>3. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย</p> <p>4. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว</p> <p>5. จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น</p> <p>6. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ</p> <p>7. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน</p> <p>8. จัดให้มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น</p> <p>9. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ การให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน</p> <p>10. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WT)
<p>W12 การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ (0.431)</p> <p>W13 การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบันทึกการให้การปรึกษาทาง จิตวิทยา (0.427)</p> <p>W14 การส่งเสริมให้มีการติดตามผลหลังการให้การปรึกษาทาง จิตวิทยา (0.425)</p> <p>W15 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ และสามารถสร้าง หรือเลือกใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาประกอบการให้การปรึกษา (0.405)</p> <p>W16 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือ นักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ (0.376)</p> <p>W17 การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ (0.368)</p> <p>W18 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของ นักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ (0.396)</p> <p>W19 การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึงพอใจของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน (0.369)</p> <p>W20 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตาม แผนปฏิบัติการประจำปีจากผู้นิเทศ (0.358)</p> <p>W21 การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานงานติดตามการให้ ข้อมูลย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษาที่ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบการที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ (0.356)</p> <p>W22 จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว (0.421)</p> <p>W23 การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ (0.418)</p> <p>W24 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ (0.378)</p> <p>W25 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดวันแนะแนว อาชีพของโรงเรียนอื่นๆ (0.375)</p>	<p>T9 ศูนย์แนะแนวมีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.433)</p> <p>T10 สมาคมแนะแนวมีส่วน ในการส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.429)</p> <p>T11 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการจัดวางตัว บุคคล (0.372)</p> <p>T12 ศูนย์แนะแนวมีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการติดตาม ประเมินผล (0.418)</p> <p>T13 สมาคมแนะแนวมีส่วน ในการส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการติดตาม ประเมินผล (0.431)</p> <p>T14 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดบริการติดตาม ประเมินผล (0.343)</p> <p>T15 สมาคมแนะแนวมีส่วน ในการส่งเสริมครูแนะแนวใน การจัดกิจกรรมแนะแนว การศึกษา (0.420)</p>	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

จุดอ่อน (W)	ภาวะคุกคาม (T)	วิธีดำเนินการกลยุทธ์ (WT)
<p>W26 การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับชุมชน ประชาชนชาวบ้านในการสาธิต หรือฝึกทักษะการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน (0.374)</p> <p>W27 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.363)</p> <p>W28 การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.354)</p> <p>W29 การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ (0.615)</p> <p>W30 การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (0.455)</p> <p>W31 การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม (0.437)</p> <p>W32 การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ (0.418)</p>	<p>T16 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา (0.364)</p> <p>T17 ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.418)</p> <p>T18 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (0.409)</p> <p>T19 สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในส่วนตัวและสังคม (0.416)</p>	

จากตารางที่ 16 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ WT จำนวน 10 ประเด็น ดังนี้

1. จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (W3 T1)
2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา (W3 W12 T7 T8)
3. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย (W3 W4 W13 W17 T7 T8)
4. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว (W11 W21)
5. จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น (W3 W12 T7 T8)
6. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ (W29 W31 T7 T8)

7. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรับพฤติกรรมนักเรียน (W12 T7 T8)
8. จัดให้มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น (W22 T15)
9. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน W5 W11 T15
10. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ (W5 W11 T3 T11 T14)

จากนั้นผู้วิจัยได้นำการจับคู่ SWOT Matrix จากตารางข้างต้น มาสรุปเป็นภาพรวมของกลยุทธ์ SO ST WO WT เพื่อร่างกลยุทธ์รองในการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไป ดังแสดงในตาราง 17

ตารางที่ 17 สรุปกลยุทธ์ SO ST WO WT สำหรับการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา

SO	ST	WO	WT
1. กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว 3. วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ 5. ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน	1. วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง 2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก 3. กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา 4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว 5. ผู้นิเทศเพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์	1. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ 2. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ 3. จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว 4. จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา 5. จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน	1. จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา 3. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย 4. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว 5. จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น 6. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ

ตาราง 17 (ต่อ)

SO	ST	WO	WT
6. เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว	6. จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน	6. ลดภาระงานเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยามากขึ้น	7. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรับพฤติกรรมนักเรียน
7. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว	7. จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้	7. จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย	8. จัดให้มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น
8. ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน	8. ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA	8. ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการดูแลช่วยเหลือ	9. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน
9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครูแนะแนว	9. เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว	9. จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ
10. นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว	10. จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน	10. ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 17 สรุปว่าการจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO ST WO และ WT ได้วิธีการทั้งหมด 40 วิธีการ ดังนี้

1. วิธีการกลยุทธ์ SO จำนวน 10 วิธีการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่าย งานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว
3. วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ
5. ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน

6. เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว

7. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

8. ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน

9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

10. นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว

2. วิธีการของกลยุทธ์ ST จำนวน 10 วิธีการ ดังนี้

1. วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง

2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

3. กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา

4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว

5. ผู้นิเทศเพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

6. จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน

7. จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้

8. ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA

9. เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรม ทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว

10. จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นทางการ

3. วิธีการกลยุทธ์ WO จำนวน 10 วิธี ดังนี้

1. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

2. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

3. จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว

4. จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา

5. จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน
6. ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยามากขึ้น
7. จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย
8. ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการดูแลช่วยเหลือ
9. จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10. ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

4. กลยุทธ์ WT จำนวน 10 วิธี ดังนี้

1. จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
2. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา
3. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย
4. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว
5. จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น
6. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการท้าวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ
7. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน
8. จัดให้มีการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น
9. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน
10. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ

จากขั้นตอนการจับคู่จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในรูปแบบของ SWOT Matrix แล้วนั้น ในขั้นตอนต่อมาผู้วิจัยได้นำทั้ง 40 วิธีมาสรุปประเด็นที่สอดคล้องเกี่ยวข้องกันแล้วจับกลุ่มเพื่อพัฒนากลยุทธ์รองของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 แสดงกลยุทธ์และวิธีการของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ

กลยุทธ์รอง	วิธีการ
<p>1. การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา 3. วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 4. วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง 5. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว 6. จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา 7. จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน 8. ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA
<p>2. การสร้างการยอมรับในการนิเทศ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว 2. ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ 3. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว 4. เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	วิธีการ
<p>3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม นิเทศด้านการจัดบริการ แนะแนว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนว อย่างเป็น 2. เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กร ภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว 3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อน ครูแนะแนว 4. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการ ใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก 5. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์ มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว 6. จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว 7. จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงาน แนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้ 8. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา 9. จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ ใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย 10. จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทาง จิตวิทยาเบื้องต้น 11. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตามการดำเนินงานการ จัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ การให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน

ตารางที่ 18 แสดงกลยุทธ์และวิธีการของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	วิธีการ
<p>4. ส่งเสริมการกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว 2. นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว 3. จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน 4. จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย 5. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ 6. จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับพฤติกรรมนักเรียน 7. จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น
<p>5. ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน 2. ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน 3. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4. เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 18 แสดงกลยุทธ์และวิธีการของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	วิธีการ
6. สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน 2. ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น 3. ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ 4. จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5. ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา 6. จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

จากตารางที่ 18 พบว่า จากการจับคู่ SWOT Matrix แล้วสามารถนำมาสรุปประเด็นกลยุทธ์รองพร้อมด้วยวิธีการได้ทั้งสิ้น 6 กลยุทธ์รอง 40 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว (ฉบับร่าง)
ประกอบด้วยวิธีการ 8 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ (ฉบับร่าง)
ประกอบด้วยวิธีการ 4 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว (ฉบับร่าง)
ประกอบด้วยวิธีการ 11 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 4 ส่งเสริมภารกิจกรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว (ฉบับร่าง)
ประกอบด้วยวิธีการ 7 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 5 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก (ฉบับร่าง) ประกอบด้วยวิธีการ 4 วิธีการ

กลยุทธ์รองที่ 6 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว (ฉบับร่าง) ประกอบด้วยวิธีการ 6 วิธีการ

ลำดับต่อไป ผู้วิจัยนำกลยุทธ์รองและวิธีการ (ฉบับร่าง) ดังกล่าวมาดำเนินการร่างกลยุทธ์หลักของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 19 กลยุทธ์หลักของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง
กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว	กลยุทธ์รองที่ 1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว
	กลยุทธ์รองที่ 2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ
กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย	กลยุทธ์รองที่ 3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว
	กลยุทธ์รองที่ 4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว
กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว	กลยุทธ์รองที่ 5 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก
	กลยุทธ์รองที่ 6 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว

จากตารางที่ 19 สรุปกลยุทธ์หลักของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 3 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว

รายละเอียดการกำหนดกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการ (ฉบับร่าง) สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 20 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการของการการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ร่างกลยุทธ์หลัก	ร่างกลยุทธ์รอง	ร่างวิธีดำเนินการ	
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว	1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว	1.1.1 กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
		1.1.2 กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงาน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา	
		1.1.3 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	
		1.1.4 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	
		1.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว	
		1.1.6 จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา	
		1.1.7 จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน	
		1.1.8 ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA	
	1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ		1.2.1 เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว
			1.2.2 ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศการ
			1.2.3. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว
			1.2.4 เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์หลัก	ร่างกลยุทธ์รอง	ร่างวิธีดำเนินการ
2. เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย	2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว	2.1.1 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ
		2.1.2 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว
		2.1.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว
		2.1.4 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก
		2.1.5 จัดให้ครูแนะแนวในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว
		2.1.6 จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว
		2.1.7 จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้
		2.1.8 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคำปรึกษาทางจิตวิทยา
		2.1.9 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย
		2.1.10 จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์หลัก	ร่างกลยุทธ์รอง	ร่างวิธีดำเนินการ
2. พัฒนาการจัดกิจกรรม นิเทศที่หลากหลาย	2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรม นิเทศด้านการจัดบริการ แนะแนว	2.1.11 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับ ติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การ ปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน
	2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรม นิเทศด้านการจัดกิจกรรม แนะแนว	2.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์จัดกิจกรรม แนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว
		2.2.2 นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนว และการจัดบริการแนะแนว
		2.2.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงาน แนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน
		2.2.4 สนับสนุนให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริง ในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย
		2.2.5 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่อง การทำวิจัย และการทำ Case Study และการ ประเมินโครงการ
		2.2.6 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรม เรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน
		2.2.7 จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่าง ครูแนะแนวกับครูกลุ่มสาระอื่น
3. พัฒนาความร่วมมือ และสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อ ต่อการนิเทศครูแนะแนว	3.1 ประสานความร่วมมือ ในการนิเทศครูแนะแนว ทั้งภายในและภายนอก	3.1.1 ประสานความร่วมมือกับสมาคม แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน การดำเนินงานของครูแนะแนว
		3.1.2 ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนว ให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตาม การดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน
		3.1.3 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือ ระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้ สื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์หลัก	ร่างกลยุทธ์รอง	ร่างวิธีดำเนินการ
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว	3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก	3.1.4 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์
	3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานนิเทศงานแนะแนว	3.2.1 จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน
		3.2.2 ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น
		3.2.3 ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้ นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ
		3.2.4 จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		3.2.5 ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา
		3.2.6 จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

จากตารางที่ 20 กลยุทธ์การการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 40 วิธีกร ดังนี้

1. กลยุทธ์พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว มีวิธีดำเนินการ 8 วิธี (2) การสร้างการยอมรับในการนิเทศ มีวิธีดำเนินการ 4 วิธี

2. กลยุทธ์เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านจัดบริการแนะแนว มีวิธีดำเนินการ 11 วิธี (2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว มีวิธีดำเนินการ 7 วิธี

3. กลยุทธ์พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก มี 4 วิธี (2) สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานนิเทศงานแนะแนว มี 6 วิธี

ลำดับต่อไป ผู้วิจัยทำแบบตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครูแนะแนว และ นักวิชาการ ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับดังกล่าว

3.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) จำนวน 4 คน โดยรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็นกลยุทธ์หลักทั้ง 3 ประเด็น

รายการตรวจสอบ กลยุทธ์หลัก	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ค่าร้อยละความเหมาะสม /ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว	4		100
2. เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศ ที่หลากหลาย	4		100
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อ ต่อการนิเทศครูแนะแนว	4		100

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็นกลยุทธ์รองทั้ง 6 ประเด็น

รายการตรวจสอบ กลยุทธ์หลัก	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว			
1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว	4		100
1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ	4		100
2. เร่งรัดการพัฒนากิจการนิเทศที่หลากหลาย			
2.1 ส่งเสริมการจัตกิจกรรมนิเทศ ด้านการจัดบริการแนะแนว	4		100
2.2 ส่งเสริมการจัตกิจกรรมนิเทศ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว	4		100
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว			
3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนว ทั้งภายในและภายนอก	4		100
3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว	4		100

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ต่อประเด็นวิธีดำเนินการทั้ง 40 ประเด็น

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว			
1.1 การปรับโครงสร้างความเข้าใจเรื่องนิเทศ			
1.1.1 กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4		100
1.1.2 กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงาน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา	4		100
1.1.3 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	4		100
1.1.4 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	4		100
1.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว	4		100
1.1.6 จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา	4		100
1.1.7 จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน	4		100
1.1.8 ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA	4		100
1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ			
1.2.1 เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว	4		100
1.2.2 ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศการ	4		100

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
1.2.3. สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว	4		100
1.2.4. เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์	4		100
2. พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย			
2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว			
2.1.1 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อ การแนะแนวอย่างเป็นระบบ	4		100
2.1.2 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิง ปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว	4		100
2.1.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่าง เพื่อนครูแนะแนว	4		100
2.1.4 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการใน การใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก	4		100
2.1.5 จัดให้ครูแนะแนวในการเข้ารับการอบรมเชิง ปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคม ออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	4		100
2.1.6 จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดย ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ ไปกับครูแนะแนว	4		100
2.1.7 จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้	4		100

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว			
2.1.8 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคำปรึกษาทางจิตวิทยา	4		100
2.1.9 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ ทางจิตวิทยาที่หลากหลาย	4		100
2.1.10 จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการ ให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น	4		100
2.1.11 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การ ดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ ให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน	4		100
2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว			
2.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์จัดกิจกรรม แนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว	4		100
2.2.2 นำกรณีศึกษาแบบคลินิกมาใช้ ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนว และการจัดบริการแนะแนว	4		100
2.2.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนว ระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน	4		100
2.2.4 สนับสนุนให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย	4		100
2.2.5 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ	4		100
2.2.6 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรม เรื่องการปรับพฤติกรรมนักเรียน	4		100
2.2.7 จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่าง ครูแนะแนวกับครูกลุ่มสาระอื่น	4		100

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว			
3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก			
3.1.1 ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน การดำเนินงานของครูแนะแนว	4		100
3.1.2 ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน	4		100
3.1.3 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์	4		100
3.1.4 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์	4		100
3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานนิเทศงานแนะแนว			
3.2.1 จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน	4		100
3.2.2 ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนวเพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการ จัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น	4		100
3.2.3 ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ	4		100
3.2.4 จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4		100
3.2.5 ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนว ใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา	4		100
3.2.6 จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	4		100

จากตารางที่ 21 พบว่า ประเด็นกลยุทธ์หลักจำนวน 3 กลยุทธ์มีความเหมาะสมทั้งหมด

จากตารางที่ 22 พบว่า ประเด็นกลยุทธ์รองจำนวน 6 กลยุทธ์มีความเหมาะสมทั้งหมด

จากตารางที่ 23 พบว่า ประเด็นวิธีการดำเนินการจำนวน 40 วิธี มีความเหมาะสมทั้งหมด

3.3 การนำเสนอร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนวประกอบด้วย มี 2 กลยุทธ์รอง 12 วิธีดำเนินการ
ดังนี้

1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว

1.1.1 กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้
ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

1.1.2 กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงาน และแผนการ
จัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา

1.1.3 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของ
โรงเรียน

1.1.4 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของ
โรงเรียน

1.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงาน
แนะแนว

1.1.6 จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงาน
ระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา

1.1.7 จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศตามการดำเนินงานของครู
แนะแนวให้ชัดเจน

1.1.8 ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA

1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ

1.2.1 เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการ
เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว

1.2.2 ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศการ

1.2.3 สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว

1.2.4 เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย

กลยุทธ์พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 18 วิธีดำเนินการ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว

2.1.1 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ

2.1.2 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว

2.1.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

2.1.4 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

2.1.5 จัดให้ครูแนะแนวในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว

2.1.6 จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว

2.1.7 จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้

2.1.8 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคำปรึกษาทางจิตวิทยา

2.1.9 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย

2.1.10 จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น

2.1.11 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน

2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว

2.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

2.2.2 นำกรณีศึกษาแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว

- 2.2.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน
- 2.2.4 สนับสนุนให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย
- 2.2.5 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ
- 2.2.6 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน
- 2.2.7 จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างครูแนะแนวกับครูกลุ่มสาระอื่น

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์จัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลายให้สอดคล้องกับขอบข่ายงานแนะแนว ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 10 วิธีดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก

- 3.1.1 ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน การดำเนินงานของครูแนะแนว
- 3.1.2 ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน
- 3.1.3 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์
- 3.1.4 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว

- 3.2.1 จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน
- 3.2.2 ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการ จัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น
- 3.2.3 ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ
- 3.2.4 จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.5 ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครู
แนะนำใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

3.2.6 จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะนำโดย
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานวิจัยนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 โรงเรียน (ข้อมูลจากสพม.1 และ สพม.2)

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 คน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 119 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด และดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และสรุปในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้เทคนิค (Modified Priority Needs Index; PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบริการแนะแนว มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารารายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และด้านบริการสนเทศ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 รองลงมามี 3 ด้าน คือ ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการติดตามประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษามีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่ากับ 0.368 ($PNI_{\text{modified}} = 0.368$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว เท่ากับ 0.372 ($PNI_{\text{modified}} = 0.372$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา เท่ากับ 0.404 ($PNI_{\text{modified}} = 0.404$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.402 ($PNI_{\text{modified}} = 0.402$) และ ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.371 ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$)

เมื่อพิจารณารายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูลเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และ การสนับสนุนให้มีกระบวนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 รองลงมา คือ การสนับสนุนให้มีกระบวนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.371 ($PNI_{\text{modified}} = 0.371$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือทีม สหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายการณี เท่ากับ 0.514 ($PNI_{\text{modified}} = 0.514$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เท่ากับ 0.457 ($PNI_{\text{modified}} = 0.457$) และ การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงานภายนอก เท่ากับ 0.417 ($PNI_{\text{modified}} = 0.417$)

5.1.2 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือกและตรวจสอบข้อสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน และ การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านการศึกษแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ โดยทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 รองลงมา คือ การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอดให้กับครูที่ปรึกษาได้ กับ การให้ข้อมูล ข้อสนเทศด้านการศึกษแก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หลักสูตรของสถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมา คือ การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และ การให้ข้อมูลข้อสนเทศด้านอาชีพ แก่ครูแนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการสนเทศ เท่ากับ 0.355 ($PNI_{\text{modified}} = 0.355$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.466 ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) รองลงมา คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.441 ($PNI_{\text{modified}} = 0.441$) และ การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดบริการสนเทศตั้งแต่การประชุมวางแผน จัดทำแผนจัดทำโครงการเสนอผู้บริหาร การสังเคราะห์ข้อสนเทศ การจัดหมวดหมู่และเผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบประเมินการจัดบริการสนเทศ เท่ากับ 0.412 ($PNI_{\text{modified}} = 0.412$)

5.1.3 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมครูแนะแนวให้ทบทวนความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษา จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน ในการแก้ไขปัญหานักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และการส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการแก้ไขปัญหานักเรียน กับ การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธี การส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 รองลงมา มี 2 ข้อ คือ การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก กับ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และ การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เท่ากับ 0.404 ($PNI_{\text{modified}} = 0.404$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การส่งเสริมความร่วมมือในการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล เท่ากับ 0.460 ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) รองลงมา คือ การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก เท่ากับ 0.450 ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) และ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยา เท่ากับ 0.440 ($PNI_{\text{modified}} = 0.440$)

5.1.4 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพ ตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 รองลงมา คือ การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบัน จากเอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อ นวัตกรรม ที่ทันสมัยในการให้บริการจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 3 ข้อ คือ การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ และ การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบัน จากเอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดวางตัวนักเรียน การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล กับ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการให้การจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.367 ($PNI_{\text{modified}} = 0.367$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.433 ($PNI_{\text{modified}} = 0.433$)

รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เท่ากับ 0.429 ($PNI_{\text{modified}} = 0.429$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อและ อาชีพ เท่ากับ 0.376 ($PNI_{\text{modified}} = 0.376$)

5.1.5 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตาม ประเมินผล พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บ ข้อมูลการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 รองลงมา คือ การ สนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และ การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวในการ ประสานความร่วมมือการติดตามผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตาม ประเมินผล พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำ ระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 รองลงมา คือ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปีต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และ การส่งเสริมครูแนะ แนวในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการจัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและทำ รายงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการ นิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในการจัดบริการแนะแนว ด้านบริการติดตามประเมินผล เท่ากับ 0.339 ($PNI_{\text{modified}} = 0.339$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สมาคมแนะแนว มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล เท่ากับ 0.431 ($PNI_{\text{modified}} = 0.431$) รองลงมา คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการติดตาม ประเมินผล เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) และ การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความพึง พอใจของนักเรียนต่อการดูแลช่วยเหลือ เท่ากับ 0.396 ($PNI_{\text{modified}} = 0.396$)

5.1.6 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้านวิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้านหลัก สูตรและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ และ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 รองลงมา คือ การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และ การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียนโดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ กับ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ และการส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมา มี 2 ข้อ คือ การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ และการส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการสำรวจความต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมแนะแนว ในโรงเรียนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา เท่ากับ 0.360 ($PNI_{\text{modified}} = 0.360$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อนครูแนะแนว เท่ากับ 0.421 ($PNI_{\text{modified}} = 0.421$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการ

จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา เท่ากับ 0.420 ($PNI_{\text{modified}} = 0.420$) และ การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) ตามลำดับ

5.1.7 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และการสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน และ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวงศึกษาธิการ และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือในการสำรวจความต้องการและความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพให้น่าสนใจ กับ การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการจัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และ . เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนวในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.351 ($PNI_{\text{modified}} =$

0.351) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.418 ($PNI_{\text{modified}} = 0.418$) รองลงมา คือ สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เท่ากับ 0.409 ($PNI_{\text{modified}} = 0.409$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการ เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ เท่ากับ 0.378 ($PNI_{\text{modified}} = 0.378$) ตามลำดับ

5.1.1.8 สภาพปัจจุบันของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 รองลงมา คือ เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และ แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 ข้อ คือ การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา และการช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสานกับบุคคลากรภายในโรงเรียนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมภายนอก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมา มี 3 ข้อ คือ การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยาทำให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัดบุคลิกภาพ แบบวัด IQ กับ การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และ การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหานักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ กับ การส่งเสริมให้มีการจัด

ประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในภาพรวม พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.402 ($PNI_{\text{modified}} = 0.402$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีมสหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เท่ากับ 0.615 ($PNI_{\text{modified}} = 0.615$) รองลงมา คือ การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหานักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เท่ากับ 0.455 ($PNI_{\text{modified}} = 0.455$) และ การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เท่ากับ 0.437 ($PNI_{\text{modified}} = 0.437$) ตามลำดับ

5.2 กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 40 วิธี ดังนี้

กลยุทธ์หลัก มี 3 กลยุทธ์ ดังนี้

1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว
2. เร่งรัดพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์รอง มี 6 กลยุทธ์ ภายใต้กลยุทธ์หลักแต่ละกลยุทธ์ดังนี้

1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว
  - 1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว
  - 1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ
2. พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย
  - 2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว
  - 2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว
  - 3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก

3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานนิเทศ

งานแนะแนว

วิธีดำเนินการมี 40 วิธี ภายใต้กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนวประกอบด้วย มี 2 กลยุทธ์รอง 12 วิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว

- 1.1.1 กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.1.2 กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงาน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา
- 1.1.3 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
- 1.1.4 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
- 1.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว
- 1.1.6 จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา
- 1.1.7 จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน
- 1.1.8 ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA

1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ

- 1.2.1 เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนวโดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว
- 1.2.2 ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศการ
- 1.2.3 สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว
- 1.2.4 เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย

กลยุทธ์พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 18 วิธีดำเนินการ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว

2.1.1 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ

2.1.2 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว

2.1.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

2.1.4 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก

2.1.5 จัดให้ครูแนะแนวในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว

2.1.6 จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว

2.1.7 จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้

2.1.8 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคำปรึกษาทางจิตวิทยา

2.1.9 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย

2.1.10 จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น

2.1.11 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน

2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว

2.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว

2.2.2 นำกรณีศึกษาแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว

- 2.2.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน
- 2.2.4 สนับสนุนให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย
- 2.2.5 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ
- 2.2.6 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน
- 2.2.7 จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างครูแนะแนวกับครูกลุ่มสาระอื่น

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์จัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลายให้สอดคล้องกับขอบข่ายงานแนะแนว ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง 10 วิธีดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก

- 3.1.1 ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน การดำเนินงานของครูแนะแนว
- 3.1.2 ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน
- 3.1.3 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์
- 3.1.4 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์

3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว

- 3.2.1 จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน
- 3.2.2 ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการ จัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น
- 3.2.3 ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ
- 3.2.4 จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.5 ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครู
แนะนำใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

3.2.6 จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะนำโดย
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล 2 ประเด็นคือ

1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการนิเทศครู
แนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) ผลการ
นำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 จากการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมใน
กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ
ด้านบริการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนมีการ
นิเทศการจัดบริการติดตามผลยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และโรงเรียนมีความต้องการเป็น
อย่างยิ่งที่จะให้ครูแนะแนวสามารถดำเนินงานบริการติดตามผลให้ดียิ่งขึ้น เพราะการติดตามผลผู้เรียน
นั้นย่อมสะท้อนถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งการจัดบริการติดตามผลนั้น จะต้องมีการติดตาม
รวบรวมข้อมูล และต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้นิเทศจึงต้องสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูแนะ
แนวประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสมาคม
แนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ที่กล่าวว่า บริการติดตามผลเป็นบริการหนึ่งของบริการแนะแนว
และการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้บริการดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จสมบูรณ์ ใน
การบวนการติดตามประเมินผลต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา โดยต้องมีการประสานงานที่มีคุณภาพด้วย

1.2 จากการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม
ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ
ด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า

ในปัจจุบันโรงเรียนมีการศึกษารวบรวมและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล แต่ข้อมูลที่ได้ อาจไม่ได้มาจากการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนอย่างครบถ้วนรอบด้าน มีข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาใช้ในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ ดังนั้นผู้นิเทศควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวใช้เครื่องมือหรือวิธีการที่หลากหลายด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลายในการจัดบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ดังที่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสมาคมแนะแนว (2559) ได้ให้ความเห็นว่า การสำรวจข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หมายถึงการศึกษา รวบรวม และจัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียนรายบุคคล เพื่อที่จะทำความรู้จักนักเรียนให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ครูช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการในการเก็บข้อมูลคือ ใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายและเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ ระเบียบพฤติกรรม ระเบียบสะสม การเยี่ยมบ้าน การใช้แบบสอบถาม และแบบประเมินทางจิตวิทยา เป็นต้น

1.3 จากการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือด้านบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานครมีความต้องการการนิเทศการจัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมเกษตรเปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม จากสภาพชนบทมาเป็นเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนมาก และ สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าวส่งผลให้ประชากรในวัยเรียนมีปัญหาในด้านพฤติกรรมและอารมณ์มากที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ครูแนะแนวซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่เสมอ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ได้กล่าวถึงการปรึกษาเชิงจิตวิทยาว่า เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้ให้บริการต้องเรียนรู้และฝึกฝนประสบการณ์ตามปรัชญาการแนะแนว หลักการให้บริการ และแนวคิดสำคัญในการให้บริการอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับความต้องการหรือความจำเป็นของผู้รับบริการ แต่สำหรับผู้ที่มีขาดคุณสมบัติของผู้ให้บริการ อาจก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้รับบริการและอาจทำลายวิชาชีพชั้นสูงได้ด้วย ดังนั้นการนิเทศจึงมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาครูแนะแนวให้มีความเจริญงอกงาม ปรับปรุงการจัดบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่เสมอ สอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมาจาร (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอ การนิเทศศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่ด้วยจำนวนครูแนะแนวในปัจจุบันมีน้อย บางโรงเรียนไม่มีครูแนะแนวที่จบ

จากการแนะนำมาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ครูแนะนำมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ทำให้เวลาในการพัฒนาความรู้มีน้อย มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้การปรึกษา จากสภาพปัญหาดังกล่าว ครูแนะนำจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาให้สามารถจัดบริการแนะนำ และจัดกิจกรรมแนะนำให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้สรุปว่าการนิเทศคือกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกัน ระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า สามารถช่วยให้ครูได้ปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานอยู่ในสถานการณ์จริง และในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการพัฒนา ครูจำเป็นต้องได้รับการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการโดยเฉพาะ เช่นเดียวกับกับวีรศักดิ์ ชมพุดำ (2551) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการพัฒนาคนพัฒนางาน และพัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม ดังนี้คือ 1) ด้านการพัฒนาคน การนิเทศช่วยพัฒนาคนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา ช่วยให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด ช่วยให้ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ ช่วยสร้างขวัญกำลังใจ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลความต้องการจำเป็นในการนิเทศครูแนะนำด้านบริการการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีค่าความต้องการสูงที่สุดนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควร นำ “กลยุทธ์การนิเทศครูแนะนำโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับนี้ไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาต่อไป

2) ผลการนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูแนะนำโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะนำ มี 2 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รองที่ 1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะนำ ประกอบด้วย 8 วิธีการดำเนินการ คือ 1) กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะนำในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะนำและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะนำระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) กำหนดนโยบายให้ครูแนะนำส่งแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมแนะนำทุกปีการศึกษา

3) วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 4) วางแผนการจัดระบบงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้เข้มแข็ง 5) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว 6) จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนว ร่วมกับครูที่ปรึกษา 7) จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน 8) ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัจจุบันการนิเทศการสอนนั้นมุ่งไปที่ 8 กลุ่มสาระวิชาหลัก และมุ่งเน้นไปในด้านวิชาการ แม้จะมีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนางานแนะแนว และกล่าวถึงงานแนะแนวว่าเป็นงานที่สำคัญ แต่สภาพการนิเทศครูแนะแนวอย่างเป็นระบบยังมีน้อยมาก ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยม ควรมีการกำหนดนโยบายหรือโครงสร้างที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตรงตามมาตรฐานการแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ และจะทำให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จ ดังที่ วชิรา เครือคำอ้าย (2558) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ดังนั้นการจะทำให้กลยุทธ์การจัดโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวประสบความสำเร็จ ผู้บริหารและผู้นิเทศจึงต้องจัดการนิเทศให้มีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจนดังที่ กรองทอง จิระเดชากุล (2550) ได้กล่าวว่าการดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน และสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ สุธรรง (2559) ได้ว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างหรือสายงานที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศภายในประสานงานได้อย่างถูกต้อง

กลยุทธ์รองที่ 2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ ประกอบด้วย 4 วิธีดำเนินการ คือ 1) เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนว โดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว 2) ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ 3) สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว 4) เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การนิเทศครูแนะแนวนั้น ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนวเป็นอย่างดี และมีความรู้ความสามารถในศาสตร์และศิลป์ของการนิเทศ และที่สำคัญการนิเทศที่ดีต้องเกิดจากความเข้าใจร่วมกันของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ดังที่ จูไรรัตน์ สุธรรง (2559) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นไปเพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในการทำงานอันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ และเจตคติที่ดีในการทำงานภายในโรงเรียน และ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2555)

ได้กล่าวว่า การนิเทศช่วยสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การจัดระบบโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ดังที่ สจัด อุทรานันท์ (2530 อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมะวิธีกุล, 2552) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศเป็นไปเพื่อพัฒนาคน คือ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน คือ การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมการนิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ เนื่องจากขวัญ และกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศการศึกษาไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย มี 2 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รอง 1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว

ประกอบด้วย 11 วิธี คือ 1) จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อการแนะแนวอย่างเป็น 2) เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว 3) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว 4) จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก 5) จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว 6) จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว 7) จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้ 8) จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา 9) จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย 10) จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น 11) ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตามการดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการ ให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน ผู้วิจัยเห็นว่าการส่งเสริมและพัฒนาครูแนะแนวให้มีศักยภาพในการ

จัดบริการแนะแนว 5 ด้าน และจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศจะต้องจัดให้มีกิจกรรมนิเทศที่หลากหลายเพื่อพัฒนาครูแนะแนว ดังที่ วัชรวิภา เลาเรียนดี (2556) ได้ให้ความเห็นว่า กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และการปฏิบัติงานของครูซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีความมากมายหลายแบบ ซึ่งจะต้องเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครู ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้นิเทศต้องมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศและสามารถเลือกใช้และบูรณาการกิจกรรมการนิเทศให้เหมาะสม เพราะกิจกรรมแต่ละชนิดให้ประโยชน์ต่อผู้รับการนิเทศมากน้อยแตกต่างกัน อีกหนึ่งข้อสังเกตคือ กลยุทธ์ที่ 2 และกลยุทธ์รองที่ 2.1 นั้นเป็นกลยุทธ์สำคัญและเร่งด่วนที่ผู้บริหาร หรือผู้มีบทบาทในการนิเทศควรนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ครูแนะแนวมีความรู้ความสามารถในด้านการให้การปรึกษา โดยใช้ศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเข้ามาดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์ในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ในส่วนของค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรากฏชัดเจนว่า โรงเรียนมีความต้องการการนิเทศด้านบริการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยามากที่สุด เพราะจากสภาวะการณ์ปัจจุบันพบว่าสภาวะการณ์การใช้ชีวิตเด็กและเยาวชนไทยในช่วงวัยต่างๆ เด็กโดยเฉลี่ยร้อยละ 30 เข้าเรียนไม่ครบทุกคาบ “โดดเรียน” เป็นประจำ และพบว่านักเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานครคิดลอกหรือให้ผู้อื่นทำการบ้านและรายงานให้บ่อยครั้งที่สูง ในขณะที่มีมิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมีความเครียดสูงที่สุด มีภาวะอารมณ์เสียหงุดหงิดง่ายสูงที่สุด และมีค่าเฉลี่ยการควบคุมอารมณ์ได้เวลาโกรธน้อยที่สุด นอกจากนี้ในด้านความพอใจกับความสามารถของตน พบว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความพอใจน้อยที่สุด ดังนั้นครูแนะแนวจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง นอกจากหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนที่ถือเป็นภาระหลักแล้ว ยังต้องรับหน้าที่ในการให้คำปรึกษาต่างๆ ให้แก่นักเรียนด้วย การนำกลยุทธ์ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนวไปใช้ในโรงเรียนย่อมจะช่วยให้ครูแนะแนวสามารถพัฒนาตนเองเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

กลยุทธ์รองที่ 2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว

ประกอบด้วย 7 วิธีดำเนินการ คือ 1) จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว 2) นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว 3) จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน 4) จัดให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย 5) จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการทำวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ 6) จัด

ให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับพฤติกรรมนักเรียน 7) จัดให้มีกรณีศึกษาเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้ครูแนะแนวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูกลุ่มสาระอื่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การส่งเสริมศักยภาพครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากการจัดกิจกรรมนิเทศแล้ว ผู้นิเทศควรใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายในการพัฒนาครูแนะแนว เช่น นำรูปแบบการนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้เพื่อช่วยให้ครูแนะแนวได้เพิ่มศักยภาพด้านการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรา เครือคำอ้าย (2558) ได้กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศว่า รูปแบบการนิเทศแต่ละแบบนี้แตกต่างกันตามพื้นฐานความเชื่อ ความคิด แต่สิ่งที่คล้ายคลึงกันก็คือ มุ่งพัฒนาการสอนของครูและประสิทธิผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับ วีรศักดิ์ ชมพุดำ (2551) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการพัฒนาคนพัฒนางานและพัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม ดังนี้คือ 1) ด้านการพัฒนาคน การนิเทศช่วยพัฒนาคนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา ช่วยให้ครูพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด ช่วยให้ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ ช่วยสร้างขวัญกำลังใจ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพให้ครู เพื่อให้ครูใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนการจัดการสอนให้เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว

กลยุทธ์รองที่ 1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและ

ภายนอก ประกอบด้วย 4 วิธีดำเนินการ คือ 1) ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน 2) ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน 3) เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4) เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัจจุบันครูแนะแนวมีจำนวนน้อย ซึ่งบางโรงเรียนไม่มีครูแนะแนวที่จบการศึกษา มาโดยตรง ผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนวมาจากการแต่งตั้ง ดังนั้นผู้ที่มานิเทศครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคลากรที่จบด้านแนะแนวมาโดยตรง ทำให้ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในงานแนะแนว วิธีประสานความร่วมมือกันโดยใช้กรณีศึกษาเข้ามาช่วย จะทำให้ครูแนะแนวเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น ดังที่ วชิรา เล่าเรียนดี (2556) ได้กล่าวว่าการนิเทศคือกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมกันและกัน ระหว่างผู้ให้กรณีศึกษาหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล (2552) ว่าสามารถช่วยให้ครูได้ปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานอยู่ในสถานการณ์จริง และใน

การแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการพัฒนา ครูจำเป็นต้องได้รับการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการโดยเฉพาะ

กลยุทธ์รองที่ 2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน

นิเทศงานแนะแนว ประกอบด้วย 6 วิธีดำเนินการ คือ 1) จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน 2) ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนว เพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการจัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น 3) ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ 4) จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5) ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนวใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา 6) จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนิเทศครูแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นส่วนหนึ่งต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการดำเนินงาน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการนิเทศและสร้างสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ เหมบุตร (2555) ได้เสนอกลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18 จำนวน 8 กลยุทธ์ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพศึกษานิเทศก์ผู้บริหารและครูในการนิเทศให้เอื้อต่อการพัฒนา ครูมืออาชีพอย่างทั่วถึงถึงรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) พัฒนาศักยภาพครูผู้มืออาชีพโดยการสร้าง สื่อนวัตกรรมใหม่ที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 3) ส่งเสริมสนับสนุนศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูเผยแพร่ผลงาน/สื่อนวัตกรรมเพื่อนิเทศการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ 4) พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อวางแผนนิเทศครูผู้มืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่ทันสมัย 6) ส่งเสริมการดำเนินการนิเทศครูผู้มืออาชีพด้วยระบบเครือข่ายการ นิเทศทุกระดับ 7) ส่งเสริมการใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการบริหารจัดการกระบวนการนิเทศครูผู้มืออาชีพทั้งระบบ 8) ส่งเสริมระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู ผู้มืออาชีพอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ควรศึกษากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาคุณภาพงานแนะแนว ให้มีประสิทธิภาพตาม ตอบสนองต่อแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานแนะแนวในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรศึกษากลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และวางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนว
3. ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศ ควรจัดประชุม สัมมนา หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีเทคนิควิธีการในการนิเทศครูแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของงานแนะแนว
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวจากบุคลากรภายนอก หรือองค์กรวิชาชีพ เช่น สมาคมแนะแนว ศูนย์แนะแนว นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศของครูแนะแนวในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบวิธีการในการส่งเสริมการนิเทศครูแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศครูแนะแนว
3. ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการวางแผนการนิเทศครูแนะแนวอย่างเป็นระบบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรรทอง จิระเดชาสกุล. (2550). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ชารอักษร.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2554). **ชุดฝึกอบรมครู
แนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุพร ลีมันน์จริง. (2554). **วิธีการสอนวิชาแนะแนว**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จูไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (ม.ป.ป.) **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร.
- ชัยพลกษ์ เสรีรักษ์. (2556,/25/11). **ห่วงขาดครูแนะแนวเรียนสายอาชีพศึกษา**. สยามรัฐ, 17.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). **การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2552). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ ฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม และ วรากร ทรัพย์วิระปกรณ. (2555). **ความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพระหว่าง
บุคคลกับความสามารถในการปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของครูแนะแนว ใน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง**. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
ปีที่ 24 ฉบับที่ 1: 79.
- ธนตพร พูนปริญญา. (2553). **การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะ
แนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธารรัตน์ มาลัยเถาว์. (2558). **กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการ
นำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
บัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีร์ ทิพกฤต. (2553). **ครูแนะแนวภาคปฏิบัติ ประสบการณ์จริงที่มากกว่าทฤษฎี แผนงานสร้าง
เสริมสุขภาพจิตเพื่อสุขภาวะสังคมไทย**. ระยอง: บริษัทคิดดี มีดี จำกัด.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2554). **การแนะแนวเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 4) สงขลา: ศูนย์หนังสือ
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2558). **การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน**. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประหยัด ทองมาก. (2551). **เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา หน่วยที่ 9-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 6) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2551). **เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา หน่วยที่ 1-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 6) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พริยะ ผลพิรุฬห์. (2552). **การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ**. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). **แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic planing) การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2555). **กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2559). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ : เทคโนโลยีและนวัตกรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภักดี มานะหิรัญเวท. (2556). **การจัดการเชิงกลยุทธ์ระดับโลก**. นนทบุรี: กราฟฟิค พรินต์ติ้ง.
- เยาวเรศ จิตต์ตรง. (2556). **กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์คุชฎีบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ โฉมยา. (2553). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน**. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนพร บรรจง. (2554). **ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2558). **การนิเทศการศึกษา**. เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วชิรา เล่าเรียนดี. (2554). **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรา เล่าเรียนดี. (2556). **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2554). **ทฤษฎีให้บริการปรึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรรณิ์ แกมเกต. (2555). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรศักดิ์ ชมพูคำ. (2551). **การนิเทศการศึกษา**. เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม. (2551). **เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา หน่วยที่ 1-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุดใจ ดิลกวรรณพนธ์. (2558). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สามลดา .
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2552). **การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิด ทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2555). **การนิเทศภายในโรงเรียน**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). แพร์: เมืองแพร์การพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). **กลยุทธ์ : การสอนคิดเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2559). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2553). **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). **การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว**. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). **การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน**. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). **บริการแนะแนวและเครื่องมือทางจิตวิทยา**. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). **มาตรฐานการแนะแนว**. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559).

ระบบการแนะแนวในโรงเรียน. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559).

หลักการบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น. เอกสารชุด “แนะแนวเพื่อเยาวชนไทย” เล่มที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนสังกัด สพฐ.** [ออนไลน์] 2559.

แหล่งที่มา: <http://www.bopp-obec.info/home/> เข้าถึงข้อมูลวันที่ [9 มีนาคม 2560]

อภิชัย ศรีเมือง. (2555). **SWOT : เทคนิคการวิเคราะห์ธุรกิจอย่างเรียบง่าย (สไตล์ผู้บริหารมืออาชีพ).** นนทบุรี: ริงค์ ปียอนด์ บัค.

อัจฉรา จุเจริญ. (2556). **ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

อัญชลี ธรรมวิธกุล. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.** [ออนไลน์].

Panchalee’s Blog แหล่งที่มา: <https://panchalee.wordpress.com/> [22 มีนาคม 2560]

Child Watch Thai. (2556-2557). **เอกสารรายงานการศึกษาสภาวะการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตเด็กและเยาวชนประจำปี 2556-2557.** สถาบันรามจิตติ. โครงการประสาน สนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย และกลไกการศึกษาสภาวะการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.).

Glickman, Carl D., Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross- Gordon. (2010).

Supervision and Instructional Leadership A Developmental Approach. 8th

The United States of America : Pearson Education, Inc.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
2. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์ ดร.รับขวัญ ภูเขาแก้ว	หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และอาจารย์ศูนย์แนะแนว โรงเรียนสาธิต แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
3. อาจารย์วิภา เกตุเทพา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีวิทยา2 หัวหน้าศูนย์แนะแนว สพม.2

รายนามผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์

1. พันเอกหญิง ดร.ศิริพร สว่างจิกร ตำแหน่งประจํากรมยุทธศึกษาทหารบก
ช่วยราชการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
2. นางสาวรุ่งทิพย์ ทองไทย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
3. นายนโรดม นรินทร์รัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม
4. นางนุชนารถ เดชโยธิน อดีตครูแนะแนวชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศร 0512.6(2791.10)/60- 3661

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นียมมาภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอันติมา ยัพราชฎร์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชิโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย : 090-9170292 Email untimayup@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร.82565-97 ต่อ 6732

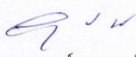
ที่ ศร 0512.6(2791.10)/60-3658 วันที่ มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมและรองคณบดี

ด้วย นางสาวอันทิมา ยัพราชภูร์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์ การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญอาจารย์ ดร.รัชชัญ ภูษาแก้ว เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ อาจารย์ ดร.รัชชัญ ภูษาแก้ว เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชิโนกุล)
รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/60- 3660

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มีถุนายน 2560

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอันติมา ยัพราชภูร์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์
การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญอาจารย์วิภา
เกตุเทพา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ อาจารย์วิภา เกตุเทพา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชิโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย : 090-9170292 Email untimayup@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/60-3662

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอันติมา ยัพรชาภรณ์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาศาสตรบัณฑิต ภาควิชานิเทศการศึกษาศาสตร์และการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชิโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย : 090-9170292 Email untimayup@gmail.com

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
2. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์

สำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การนิเทศครูและแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูและแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูและแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ตอบแบบสอบถาม คือ **ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ**
  3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
    - ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูและแนว
    - ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
  4. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถามและทุกตอนตามความเป็นจริง ซึ่งคำตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศครูและแนวโรงเรียนของท่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป โดยข้อมูลที่ได้รับ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อท่าน ต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
  5. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน หลังจากตอบแบบสอบถามแล้ว โปรดนำแบบสอบถามใส่ซองที่แนบมาพร้อมนี้ ส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2560 จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีในโอกาสนี้

นางสาวอันติมา ยัพราชภูรี
 นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร 090-9170292

โทรสาร 02-4349169

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ข้อ	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับ ผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	( )
2	อายุ ☐ 30 ปี หรือต่ำกว่า ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี	( )
3	วุฒิทางการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น (ระบุ.....)	( )
4	ตำแหน่งสถานภาพของท่าน ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ	( )
5	ประสบการณ์ในการบริหาร ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป	( )
6	วิทยฐานะ ☐ ชำนาญการ ☐ ชำนาญการพิเศษ ☐ เชี่ยวชาญ ☐ เชี่ยวชาญพิเศษ	( )
7	สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ☐ สพม.1 ☐ สพม.2	( )
8	ขนาดโรงเรียน ☐ เล็ก ☐ กลาง ☐ ใหญ่ ☐ ใหญ่พิเศษ	( )

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครู
แนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกคำถาม

โดยพิจารณาระดับและความหมายตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบันในระดับมากที่สุด/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบันในระดับมาก/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบันในระดับปานกลาง/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบันในระดับน้อย/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบันในระดับน้อยที่สุด/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศครูแนะแนวโรงเรียน
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดการแนะแนว 5 ด้าน												
1. การจัดบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน												
0.	การสนับสนุนให้มีกระบวนการศึกษาข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ	5	4	3	✓	1	✓	4	3	2	1	
00.	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการและไม่เป็น ทางการ	5	4	3	2	✓	✓	4	3	2	1	

ตอนที่ 2 กรณียาตอบให้ครบทุกข้อรายการ

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
1. การจัดบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน												
1.1	ส่งเสริมให้ครูแนะแนววางแผนการศึกษา ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็น ระบบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.2	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการ อบรมเพื่อฝึกทักษะการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนทั้งการสังเกตอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.3	การส่งเสริมครูแนะแนวให้เข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ สัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวจากหน่วยงาน ภายนอก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.4	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สังคมมิติ ในการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.5	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดเก็บข้อมูล เป็นระเบียบเรียบร้อย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.6	การส่งเสริมและแนะนำการดำเนินการ เยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครูแนะแนว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.7	การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับความรู้ใน การใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเพื่อ วิเคราะห์ข้อมูล เช่น แบบวัดสติปัญญา แบบทดสอบบุคลิกภาพ จากผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.8	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน และการ คัดกรองด้วย SDQ 3 ฉบับ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.9	การพัฒนาศักยภาพครูแนะแนวในการ สำรวจข้อมูลผู้เรียนจากวิธีการและ เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.10	การพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการ ศึกษารวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูล นักเรียนอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
1. การนิเทศบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน												
1.11	การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสานงานกับบุคลากรจากทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือ ทีมสหวิชาชีพ ในการจัดประชุมรายกรณี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.12	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาข้อมูลในโลกออนไลน์ เกี่ยวกับการเขียนรายงานการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.13	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.14	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.15	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.16	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2. การนิเทศบริการสนเทศ												
2.1	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมไทย สังคมโลก ภาษาอังกฤษ วัฒนธรรม ตลาดแรงงาน ก่อนการจัดบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.2	การส่งเสริมครูแนะแนวให้ฝึกทักษะการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาค้นคว้า ตำรา งานวิจัย การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
2. การนิเทศบริการสนเทศ												
2.3	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวประชาสัมพันธ์ ข้อเสนอแนะที่ทันสมัย ด้วยสื่อสมัยใหม่ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โลกออนไลน์ เฟสบุ๊ก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.4	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำสื่อ สิ่งพิมพ์ ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย เช่น รายงานวิชาการ ข่าวสาร หนังสือ แผ่นพับ ป้ายนิเทศ ป้ายโปสเตอร์ คู่มือ นิตยสาร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.5	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวมีความรู้ในการ จัดกิจกรรมโฮมรูม และสามารถถ่ายทอด ให้กับครูที่ปรึกษาได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.6	การส่งเสริมครูแนะแนวในการคัดเลือก และตรวจสอบข้อเสนอแนะที่ถูกต้อง เหมาะสมกับความต้องการและความ สนใจของนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.7	การส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับ บุคลากรหรือองค์กรภายนอกเพื่อมาเป็น วิทยากรให้ความรู้ ทั้งในด้านการเรียน อาชีพ ส่วนตัวและสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.8	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับวิธีการให้ข้อเสนอแนะ รายบุคคลและรายกลุ่ม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.9	การให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา แก่ครูแนะแนว เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับแนวปฏิบัติ หลักสูตรของ สถานศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ รายละเอียดของสถาบันการศึกษาที่ นักเรียนต้องการศึกษาต่อ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.10	การให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะด้านอาชีพแก่ครู แนะแนว เช่น ลักษณะงาน ความสำคัญ เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่ งาน มาตรฐานและกฎระเบียบทางอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดการบริการแนะแนว 5 ด้าน												
2. การนิเทศบริการสนเทศ												
2.11	การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่ครูแนะแนว เช่น การรู้จักตนเอง การปรับตัว ทักษะชีวิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.12	การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการบริการ สนเทศตั้งแต่การประชุมวางแผน จัดทำ แผน จัดทำโครงการเสนอผู้บริหาร การ สังเคราะห์ข้อสนเทศ การจัดหมวดหมู่ และเผยแพร่ ตลอดจนการจัดเตรียมแบบ ประเมินการจัดการบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.13	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วน ในการส่งเสริมครูแนะแนวในการ จัดการบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.14	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดการบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.15	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดการบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.16	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดการบริการสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3. การนิเทศบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา												
3.1	ผู้นิเทศศึกษาหาความรู้ด้านทฤษฎีการ ให้การปรึกษาจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย หรือเว็บไซต์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.2	การส่งเสริมครูแนะแนว ในการจัดการบริการ การปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเข้ารับการอบรม ทักษะการให้การปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.3	การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือให้ครูแนะแนว เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปรับ พฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.4	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ และสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือ ทางจิตวิทยาประกอบการให้การปรึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
3. การนิเทศบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา												
3.5	การส่งเสริมความร่วมมือในการให้การ ปรึกษาทางจิตวิทยาระหว่างครูแนะแนว กับทีมสหวิชาชีพเช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล เป็นต้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.6	การให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับ ติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการ ให้การปรึกษตามกระบวนการให้การ ปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.7	การสนับสนุนครูแนะแนว ในการส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับ การช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายนอก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.8	การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการในการเขียนบันทึกการ ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.9	การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยีเข้า มาใช้ในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.10	สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดบริการ การศึกษาเชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.11	การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการ ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนระหว่างครูแนะแนวด้วยกัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.12	การส่งเสริมให้มีการติดตามผลหลังการ ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.13	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ การศึกษาเชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.14	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดบริการการศึกษา เชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.15	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัดบริการให้การปรึกษา เชิงจิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
2.3. การนิเทศบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา												
3.1	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดบริการให้การปรึกษาเชิง จิตวิทยา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4. การนิเทศบริการจัดวางตัวบุคคล												
4.1	การส่งเสริมแนะนำครูแนะแนวในการคัด กรองนักเรียนเพื่อนำผลมาจัดผู้เรียนเข้า ชั้นเรียนตามความถนัดและความสามารถ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.2	การให้ครูแนะแนว ศึกษาข้อมูลความ เปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และความ เปลี่ยนแปลงของอาชีพในปัจจุบันจาก เอกสาร วารสารกรมแรงงาน ข่าวสาร หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูล ในการจัดวางตัวนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.3	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรม ประชุมผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกันในการหาแนวทาง ช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาต่อ และอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.4	การส่งเสริมครูแนะแนวในการประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนในการช่วยเหลือและหางานทำให้ นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.5	การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสาน ความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายใน องค์กรในการให้บริการนักเรียนหรือ สวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.6	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยในการให้บริการจัด วางตัวบุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.7	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวจัดกิจกรรม ฝึกทักษะด้านการเรียนและด้านอาชีพ ให้กับนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
4. การนิเทศบริการจัดวางตัวบุคคล												
4.8	การส่งเสริมครูแนะแนวเข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้าง เครื่องมือในการเลือกสายการเรียน เลือกอาชีพตามความชอบ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และ บุคลิกภาพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.9	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ จัดวางตัวบุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.10	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัว บุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.11	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครู แนะแนวในการจัดบริการจัดวางตัว บุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.12	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะ แนวในด้านการจัดบริการจัดวางตัว บุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5. การนิเทศบริการติดตามประเมินผล												
5.1	การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความ พึงพอใจของนักเรียนต่อการดูแล ช่วยเหลือ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.2	การส่งเสริมครูแนะแนวให้ประเมินความ พึงพอใจของผู้ปกครองในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.3	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ เทคโนโลยีในการรวบรวมข้อมูล สถิติของ นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.4	การติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีจากผู้นิเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.5	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวสามารถใช้สื่อ Social Network เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก ในการจัดบริการติดตามผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
5. การนิเทศบริการติดตามประเมินผล												
5.6	การอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนว ในการประสานความร่วมมือการติดตาม ผลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.7	การส่งเสริมครูแนะแนวในการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ ในการ จัดบริการแนะแนวตลอดจนสรุปผลและ ทำรายงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.8	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวนำผลและ ข้อค้นพบจากการบริการติดตามผลไปใช้ ในการส่งเสริมพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานในปีต่อไป	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.9	การช่วยเหลือครูแนะแนวในการ ประสานงานติดตามการให้ข้อมูล ย้อนกลับจากหน่วยงาน สถานศึกษาที่ ศิษย์เก่าเกี่ยวข้อง และสถานประกอบ การที่ศิษย์เก่าประกอบอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.10	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวนำระบบ คอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล การติดตามประเมินผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.11	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดบริการ ติดตามประเมินผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.12	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดบริการติดตาม ประเมินผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.13	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดบริการติดตามประเมินผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
5.14	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดบริการติดตามประเมินผล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
6. การนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา												
6.1	การกำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผน การจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา เช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.2	จัดให้มีการสังเกตการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษาในชั้นเรียน โดยเพื่อน ครูแนะแนว	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.3	การสังเกตการจัดกิจกรรมแนะแนว การศึกษา ในชั้นเรียน โดยผู้บริหารหรือ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.4	การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสาน ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาใน ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษาต่อ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.5	การส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมงานเปิดบ้าน วิชาการของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อให้ครูได้รับความรู้ด้าน หลักสูตรและการจัดการศึกษาของ สถาบันนั้นๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.6	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมแนะแนว ในโรงเรียนที่มี การจัดกรอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.7	การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูแนะแนวทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษาแนะแนวการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.8	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำหรือ จัดหาเครื่องมือในการสำรวจความ ต้องการ และความสนใจเพื่อเป็นข้อมูล ในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.9	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วน ในการส่งเสริมครูแนะแนวในการจัด กิจกรรมแนะแนวการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
6. การนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา												
6.10	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนว การศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.11	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
6.12	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7. การนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ												
7.1	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวเข้ารับการ อบรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพในชั้นเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น การอบรม TEPE-ONLINE ของกระทรวง ศึกษาธิการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.2	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวจัดทำเครื่องมือ ในการสำรวจความต้องการและความ สนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.3	การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับ การอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.4	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับความรู้ เกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการ เทคนิคในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพที่น่าสนใจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.5	การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงาน สถาน ประกอบ การ สถาบันฝึกอาชีพ กรมการ จัดหางานในการจัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพ ทั้งในและนอกชั้นเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.6	การสนับสนุนครูแนะแนวในการประสาน ความร่วมมือกับชุมชน ราษฎรชาวบ้าน ในการสาธิต หรือฝึกทักษะการประกอบ อาชีพให้กับนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
7. การนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ												
7.7	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวศึกษาดูงาน การจัดวันแนะแนวอาชีพของโรงเรียน อื่นๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.8	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถใช้ แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการจัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพเช่น แบบวัดความ ถนัดและความสนใจในอาชีพ หรือ อื่นๆ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.9	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรม แนะแนวอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.10	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนว อาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.11	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
7.12	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8. การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม												
8.1	การกำหนดนโยบายให้การจัดกิจกรรม แนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมให้เป็น กิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติ การทุกปีการศึกษา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.2	การช่วยเหลือครูแนะแนวในการประสาน กับบุคลากรภายในโรงเรียนในการดูแล ช่วย เหลือนักเรียนในด้านการปรับตัว และการดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคม ภายนอก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.3	การสนับสนุนให้ครูแนะแนวเชิญ ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือทางจิตวิทยา มาให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือประกอบการ จัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมแก่ครูแนะแนว เช่น แบบวัด บุคลิกภาพ แบบวัด IQ เป็นต้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม ในกรุงเทพมหานคร สังกัด สพฐ.	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การนิเทศการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน												
8. การจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัวและสังคม												
8.4	การส่งเสริมศักยภาพในการแก้ไขปัญหา นักเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อนโดยให้ครูแนะ แนวเข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.5	การส่งเสริมให้มีการจัดประชุม Case Conference โดยการประสานกับทีม สหวิชาชีพ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.6	การให้ความรู้ครูแนะแนวในการใช้และ เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความต้องการของ นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.7	การส่งเสริมให้ครูแนะแนวสามารถจัดทำ Case Study ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ควบคุม กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว และสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.8	แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. มีส่วนใน การส่งเสริมครูแนะแนวในการจัดกิจกรรม แนะแนวส่วนตัวและสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.9	สมาคมแนะแนวมีส่วนในการส่งเสริม ครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมแนะแนว ส่วนตัวและสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.10	ศูนย์แนะแนวมีส่วนในการส่งเสริมครูแนะ แนวในการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัว และสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
8.11	เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาครูแนะแนว ในด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวส่วนตัว และสังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวอันติมา ยัปราชญ์

ผู้วิจัย

**แบบประเมินความเหมาะสมของ
กลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง)**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2. แบบประเมินมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 2.1 ความเหมาะสมของกลยุทธ์หลัก 3 รายการ

ตอนที่ 2.2 ความเหมาะสมของกลยุทธ์รอง 6 รายการ

ตอนที่ 2.3 ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ 40 รายการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในกรณีเหมาะสมหรือเป็นไปได้ แต่มีความคิดหรือข้อเสนอนั้นเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์โปรดพิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แนบมานี้ เมื่อท่านอ่านข้อความในแบบประเมินแต่ละรายการแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละรายการ และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในรายการใดๆ กรุณาเขียนข้อเสนอแนะต่อท้ายรายการนั้นๆ

นางสาวอันติมา ยัษฐาษฎ์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

1. ชื่อ-นามสกุล.....

2. ตำแหน่งงานปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การนิเทศครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละรายการ และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในรายการใด กรุณาเขียนข้อเสนอแนะต่อท้ายรายการนั้นๆ

ตอนที่ 2.1 ความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์หลัก

รายการตรวจสอบ กลยุทธ์หลัก	ความคิดเห็น		คำร้อยละความเหมาะสม /ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว			
2. เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย			
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว			

ตอนที่ 2.2 ความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์รอง

รายการตรวจสอบ กลยุทธ์หลัก	ความคิดเห็น		ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว			
1.1 การปรับโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนว			
1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ			
2. เร่งรัดการพัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย			
2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว			
2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว			
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว			
3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก			
3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการนิเทศงานแนะแนว			

ตอนที่ 2.3 ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนานโยบายการนิเทศครูแนะแนว			
1.1 การปรับโครงสร้างความเข้าใจเรื่องนิเทศ			
1.1.1 กำหนดนโยบายโครงสร้างการนิเทศครูแนะแนวในโรงเรียนให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
1.1.2 กำหนดนโยบายให้ครูแนะแนวส่งแผนการดำเนินงาน และแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวทุกปีการศึกษา			
1.1.3 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน			
1.1.4 วางแผนการดำเนินการนิเทศครูแนะแนวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน			
1.1.5 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศงานตามขอบข่ายงานแนะแนว			
1.1.6 จัดให้มีการประชุมวางแผนการทำงานระหว่างครูแนะแนวร่วมกับครูที่ปรึกษา			
1.1.7 จัดให้มีปฏิทินและตารางการนิเทศตามการดำเนินงานของครูแนะแนวให้ชัดเจน			
1.1.8 ดำเนินการนิเทศงานแนะแนวด้วยวงจร PDCA			
1.2 การสร้างการยอมรับในการนิเทศ			
1.2.1 เพิ่มศักยภาพผู้นิเทศภายในให้เอื้อต่อการพัฒนาครูแนะแนว โดยการเข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในขอบข่ายงานแนะแนว			
1.2.2 ประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูแนะแนวเห็นความสำคัญของการนิเทศ			
1.2.3 สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูแนะแนว			
1.2.4 เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์			
2. พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย			
2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว			
2.1.1 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อการแนะแนวอย่างเป็นระบบ			
2.1.2 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตวิทยาจากองค์กรภายนอกให้เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูแนะแนว			

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
2. พัฒนาการจัดกิจกรรมนิเทศที่หลากหลาย			
2.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดบริการแนะแนว			
2.1.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครูแนะแนว			
2.1.4 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้เครื่องมือและการปรึกษาทางจิตวิทยาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก			
2.1.5 จัดให้ครูแนะแนวในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม และสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการดำเนินงานแนะแนว			
2.1.6 จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาควบคู่ไปกับครูแนะแนว			
2.1.7 จัดให้ครูแนะแนวถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินงานแนะแนวให้กับครูที่ปรึกษาได้			
2.1.8 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคำปรึกษาทางจิตวิทยา			
2.1.9 จัดให้ครูแนะแนวเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาที่หลากหลาย			
2.1.10 จัดอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเบื้องต้น			
2.1.11 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและกำกับติดตาม การดำเนินงานการจัดบริการให้การปรึกษาตามกระบวนการให้การปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน			
2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว			
2.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนระหว่างเพื่อนครูแนะแนว			
2.2.2 นำการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวและการจัดบริการแนะแนว			
2.2.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานการดำเนินงานแนะแนวระหว่างครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน			
2.2.4 สนับสนุนให้ครูแนะแนวฝึกปฏิบัติจริงในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจและทันสมัย			
2.2.5 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการวิจัย และการทำ Case Study และการประเมินโครงการ			

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ
2.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิเทศด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว			
2.2.6 จัดให้ครูแนะแนวได้รับการอบรมเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน			
2.2.7 จัดให้มีการนิเทศเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างครูแนะแนวกับครูกลุ่มสาระอื่น			
3. พัฒนาความร่วมมือและสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศครูแนะแนว			
3.1 ประสานความร่วมมือในการนิเทศครูแนะแนวทั้งภายในและภายนอก			
3.1.1 ประสานความร่วมมือกับสมาคมแนะแนวให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน การดำเนินงานของครูแนะแนว			
3.1.2 ประสานความร่วมมือกับศูนย์แนะแนวให้เข้ามามีบทบาทให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวในโรงเรียน			
3.1.3 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับทีมสหวิชาชีพ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์			
3.1.4 เพิ่มช่องทางการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์			
3.2 สนับสนุนปัจจัยเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานนิเทศงานแนะแนว			
3.2.1 จัดให้มีห้องบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาอย่างเป็นสัดส่วน			
3.2.2 ลดภาระงานที่เป็นเอกสารของครูแนะแนวเพื่อให้ครูแนะแนวมีเวลาในการ จัดบริการให้การปรึกษาทางจิตวิทยามากขึ้น			
3.2.3 ปรับระบบการส่งต่อภายในเพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ			
3.2.4 จัดให้มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
3.2.5 ปรับปรุงระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนเพื่อให้ครูแนะแนว ใช้ในการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา			
3.2.6 จัดให้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการแนะแนว โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์			

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับเวลาอันมีค่าของท่านในครั้งนี้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอันติมา ยัพราชภูร์ เกิดวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2527 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการบริการปรึกษา
และแนะแนว

จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2550

สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพอครู

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เมื่อปี พ.ศ. 2554

และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558

ปัจจุบันรับราชการครู ที่โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1